Ч. 71 (14.303). Львів, пятниця 1. квітня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЕМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Територіяльна автономія для українців у Румунії!

Останні вістки з Румунії кажуть, що тамошній уряд рішив перетворити Румунію на державу в децентралістичному устрою та створити такі автономні округи: у південній Добруджі — болгарську, у Семигороді — саксонську (німецьку) і секлерську (мадярську), у північній Буковині — українську; до неї належатимуть і хотинська округа Басарабії. Адміністративним осередком української округи буде Кіцмань, а не Чернівці. Префектом української автономної округи має стати гол. редактор „Часу" д-р Лев Когут. На Буковині реактивують українські ґімназії, пяту оснують у Хотині; при чернове́цькому університеті знову буде катедра української мови. У Кіцмані почне виходити від 16. квітня урядовий щоденник в українській та румунській мові. Крім того до уряду ввійде по одному міністрові без теки від кожної територіяльної національної меншини, з огляду на введення автономії для меншин. Ще не вирішено, чи з українців стане міністром д-р В. Залозецький, чи п. Ю. Сербинюк.

Таким робом центр українського національного життя буде помалу пересуватися зі Львова — до Ужгороду та Кіцманя, столиць автономних українських земель у ЧСР та в Румунії.

Реконструкція румунського уряду.

На вчорашньому засіданні ради міністрів прем. Крістеа заявив, що його уряд виповнив своє завдання: впровадив нову конституцію та успокоїв народ, тому складає владу.

Король віддав місію творити новий уряд патріярхові Миронові Крістеа, який ще того самого дня утворив новий уряд, до якого ввійшла більша частина дотеперішніх міністрів.

СКЛАД НОВОГО УРЯДУ.

Новий уряд зложив присягу в королівській палаті.

До нього ввійшли: патріярх М. Крістеа — премієр; Каліneску — внутр. справи, тимчасова праця і здоровля; Петреску Комнен (б. віцеміністр закорд. справ) — закорд. справи; ґен. Арджестану (б. командант букарештенського корпусу) — національна оборона; Канчікор — скарб (як дотепер), єпископ Микола Колян — віроісповідання й освіта; Жаманді (б. міністр віроісповідань) — освіта; Йонеску Сісесті — рільництво (як дотепер); Ґельмеджану (б. віцеміністр рільництва) — публичні роботи; Константінеску — торговля і промисл (рівночасно ґубернатор національного банку); ґен. Теодореску (б. віцеміністр нар. оборони) — маринарка і летунство; Раля — праця і сусп. опіка.

ПРОГРАМА НОВОГО РУМУНСЬКОГО УРЯДУ.

Вчора вечором відбулося засідання румунської ради міністрів під проводом короля; як виходить з оголошеного опісля комунікату, рада міністрів рішила:

1) урядову декларацію;
2) декрет про утворення коронної ради;
3) установити інституції ґенеральної контролі над діяльністю державних органів;
4) опрацювати законопроект про департамент і найвищу раду національної господарки, що опрацюють плян праці;
5) **розвязати всі політичні партії.**

В Румунії розвязали всі політичні партії.

Румунський уряд видав такий розпорядок: **Розвязуємо всі товариства, ґрупи і партії, що істнують тепер і мають на меті здійснювати або поширювати політичні ідеї.**

На майбутнє не вільно основувати ніякої політичної орґанізації, якщо вона не буде відповідати формам, що їх означать окремі закони.

Італія може виставити 9-міліонову армію.

Мусоліні виголосив у сенаті велику промову, в якій зясував підсумки сухопутньої, морської та повітряної воєнної підготови за 13 літ.

Італія, що має 4 міліони населення, може виставити 8 до 9-міліонову армію; африканська війна зовсім не ослабила Італії з військового погляду. 600.000 робітників працює у 876-ох фабриках над озброєнням армії.

Для маринарки будують 4 великі лінійники по 35.000 тон. Італійська підводна фльота найсильніша у світі.

Ґенерал Франко сам веде наступ на Катальонію.

Ґен. Франко приїхав у понеділок на араґонський фронт; у середу обняв він провід того фронту.

ЛЕРІДА В РУЇНАХ.

Авас повідомляє: Національні війська під командою ґен. Яґа зломили ворожий опір і зблизилися на 12 км до Леріди, де тепер ідуть завзяті бої. Мешканці мабуть покинули місто, всі дороги до нього знищені, в середмісті горить чимало домів. Це вчора висаджено в повітря електрівню.

Червоні мабуть орґанізують нову лінію оборони — від Баляґар до Борхас Блянкас.

ЧЕРВОНІ ЗРИВАЮТЬ ГРЕБЛІ ТА МОСТИ НА РІКАХ.

Як подає Авас, червоні, намагаючися спинити ворожий наступ, зірвали вчора на ріці Ебері таму і висадили більшу частину мостів. Національні інжинірські частини усувають ці перешкоди.

Національні війська дальше посуваються у скорому темпі вперед.

ЕВАКУАЦІЯ БАРСЕЛЬОНИ.

Барсельонський кореспондент париського „Журналь" пише, що день у день з барсельонської пристані відчалюють кораблі й човни, повні втікачів.

Частина населення Барсельони втікає на села. Щоб дістати місце в автобусі, який відїздить на провінцію, треба деколи чекати на перестанку 3—4 години.

Мир чи війна з москвофілами?

Ця стаття — надіслана, не редакційна, містимо її теж у характері дискусійної статті. А проте друкуємо її на цьому місці, щоб виразно підкреслити вагу порушеного питання. Сам факт, що з кругів читачів приходять нам міркування на тему евент. злагоди з москвофілами в обличчі небувалого польського наступу, — надзвичайно характеристичний. Він указує на зріст консолідаційних настроїв у нашому громадянстві і з цього погляду вважаємо його здоровим проявом. Щодо суті справи — застерігаємо собі вільну руку. Всяким міркуванням на цю тему радо дамо місце. **Редакція.**

Між українським національним та москвофільським чи пак „староруським" табором істнує вже від десяток літ стан анальогічний до того, який ще донедавна був між Польщею та Литвою: ніби якась війна в перманенції та в дійсності ні то війна ні то мир. Стан рішуче ненормальний, бодай для тої сторони, котра потребує і бажає мати нормальні умовини для свого життя і розвитку; бажає їх увесь наш нарід без огляду на назву, а не бажають йому тих нормальних умовин усі вороги народу. Українське громадянство й українська національна преса однаково самою проблемою нашого москвофільства, як і практичною діяльністю наших „старорусинів" цікавиться мало, не вважаючи на часті полемічні пересправи. Є навіть виразна тенденція, щоби цього внутрішнього противника трактувати „пер нон ест", дарма, що внеможливлює або бодай страшенне утруднює таку тактику поведінка тих одиниць зпоміж москвофілів, які не мають ніяких скрупулів, коли йде про те, щоб зробити пакість зненавидженим „українофілам": яскравий доказ — інспірування Войцеховського до атак на гр.-кат. Церкву та Митрополита та взагалі підсилювання тої польської націоналістичної нагінки, яка чейже бє усе й усіх, що непольське і поза асиміляцією не має ніяких інших політичних цілей!

І тому час до часу знімається у нашому громадянстві великий гамір та вибухає негодування. Це діється тоді, коли непомічувані маленькі людці зпоміж „старорусинів" придумають якусь справді диявольську штучку і зовсім несподівано, криючись за стіною ріжних Войцеховських або використовуючи їх — спричинять українцям велику прикрість. Тоді то українська національна преса піднімає голосіння, яке починається звичайно з гірких докорів про народню зраду москвофілів, переходить до гарячих покликів під адресою їх національної совісти та вкінці розгублюється в сентиментально наївних спогадах, що во время оно було краще, що давніше москвофіли були кращими патріотами, менше думали про „русскість" від Попраду до Камчатки та більше про край між Сяном і Збручем, і що може колись відізветься у них приспана совість.

Таке становище є політично наївне, та й не дуже виправдане, бо на війні воююча сторона має право кожного часу без остереження і заповідження перейти до наступу і наносити противникові удари, без огляду на те, а радше саме тому, що це буде тому противникові в даний мент дуже невигідно і неприємно. Навпаки, тактика наказує вишукувати саме такі моменти, де противник якнайменше сподівався би наступу та найменше був приготований і здібний ставити тому наступові відпір. Це закон війни і на це нема ради. Інша річ, чи взагалі є якийнебудь глузд у стані, в якому свідомий український нарід та оформлене і зорґанізоване в національних орґанізаціях українське громадянство з одного боку і гурт

Ч. 71 (14.903). Львів, пятниця 1. квітня 1938. Оплата почтова уiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 "
Піврічно . . . . . 30.00 "
Річно . . . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Територіяльна автономія для українців у Румунії!

Останні вістки з Румунії кажуть, що тамошній уряд рішив перетворити Румунію на державу в децентралістичному устрою та створити такі автономні округи: у південній Добруджі — болгарську, у Семигороді — саксонську (німецьку) і секлерську (мадярську), у північній Буковині — українську; до неї належать ... і хотинська округа Басарабії. Адміністративним осередком української округи буде Кіцмань, а не Чернівці. Префектом української автономної округи має стати гол. редактор „Часу" д-р Лев Когут. На Буковині реактивують українські гімназії, пяту оснують у Хотині; при черновецькому університеті знову буде катедра української мови. У Кіцмані почне виходити від 16. квітня урядовий щоденник в українській та румунській мові. Крім того до уряду ввійде по одному міністрові без теки від кожної територіяльної національної меншини, з огляду на введення автономії для меншин. Ще не вирішено, чи з українців стане міністром д-р В. Залозецький, чи п. Ю. Сербинюк.

Таким робом центр українського національного життя буде помалу пересуватися зі Львова — до Ужгороду та Кіцманя, столиць автономних українських земель у ЧСР та в Румунії.

Реконструкція румунського уряду.

На вчорашньому засіданні ради міністрів прем. Крістеа заявив, що його уряд виповнив своє завдання: впровадив нову конституцію та успокоїв народ, тому складає владу.

Король віддав місію творити новий уряд патріярхові Миронові Крістеа, який ще того самого дня утворив новий уряд, до якого ввійшла більша частина дотеперішніх міністрів.

СКЛАД НОВОГО УРЯДУ.

Новий уряд зложив присягу в королівській палаті.

До нього ввійшли: патріярх М. Крістеа — премієр; Калінеску — внутр. справи, тимчасова праця і здоровля; Петреску Комнен (б. віцеміністр закорд. справ) — закорд. справи; ґен. Арджестану (б. командант букарештенського корпусу) — національна оборона; Канчікор — скарб (як дотепер), епископ Микола Колян — віроісповідання й освіта; Жаманді (б. міністр віроісповідань) — освіта; Йонеску Сісесті — рільництво (як дотепер); Ґельмеджану (б. віцеміністр рільництва) — публичні роботи; Константінеску — торговля і промисл (рівночасно ґубернатор національного банку); ґен. Теодореску (б. віцеміністр нар. оборони) — маринарка і летунство; Раля — праця і суспільна опіка.

ПРОГРАМА НОВОГО РУМУНСЬКОГО УРЯДУ.

Вчора вечором відбулося засідання румунської ради міністрів під проводом короля; як виходить з оголошеного опісля комунікату, рада міністрів рішила:

1) урядову декларацію;
2) декрет про утворення коронної ради;
3) установити інституції ґенеральної контролі над діяльністю державних органів;
4) опрацювати законопроект про департамент і найвищу раду національної господарки, що опрацюють пляни праці;
5) **розвязати всі політичні партії.**

В Румунії розвязали всі політичні партії.

Румунський уряд видав такий розпорядок: **Розвязуємо всі товариства, ґрупи і партії, що істнують тепер і мають на меті здійснювати або поширювати політичні ідеї.**

На майбутнє не вільно основувати ніякої політичної орґанізації, якщо вона не буде відповідати формам, що їх означать окремі закони.

Італія може виставити 9-міліонову армію.

Мусоліні виголосив у сенаті велику промову, в якій зясував підсумки сухопутньої, морської та повітряної воєнної підготови за 13 літ.

Італія, що має 44 міліони населення, може виставити 8 до 9-міліонову армію; африканська війна зовсім не ослабила Італії з військового погляду. 600.000 робітників працює у 876-ох фабриках над озброєнням армії.

Для маринарки будують 4 великі лінійники по 35.000 тон. Італійська підводна фльота найсильніша у світі.

Ґенерал Франко сам веде наступ на Катальонію.

Ґен. Франко приїхав у понеділок на араґонський фронт; у середу обняв він провід того фронту.

ЛЄРІДА В РУЇНАХ.

Авас повідомляє: Національні війська під командою ґен. Яґа зломили ворожий опір і зблизилися на 12 км. до Лєріди, де тепер ідуть завзяті бої. Мешканці мабуть покинули місто, всі дороги до нього знищені, в середмісті горить чимало домів. Ще вчора висаджено в повітря електрівню.

Червоні мабуть орґанізують нову лінію оборони — від Баляґар до Борхас Блянкас.

ЧЕРВОНІ ЗРИВАЮТЬ ГРЕБЛІ ТА МОСТИ НА РІКАХ.

Як подає Авас, червоні, намагаючися спинити ворожий наступ, зірвали вчора на ріці Ебрі таму і висадили більшу частину мостів. Національні інжинірські частини усувають ці перешкоди.

Національні війська дальше посуваються у скорому темпі вперед.

ЕВАКУАЦІЯ БАРСЕЛЬОНИ.

Барсельонський кореспондент паризького „Журналь" пише, що день у день з барсельонської пристані відчалюють кораблі й човни, повні втікачів.

Частина населення Барсельони втікає на села. Щоб дістати місце в автобусі, який відїздить на провінцію, треба деколи чекати на перестанку 3—4 години.

Мир чи війна з москвофілами?

Ця статтія — надіслана, не редакційна, містимо її теж у характері дискусійної статті. А проте друкуємо її на цьому місці, щоб виразно підчеркнути вагу порушеного питання. Сам факт, що з кругів читачів присилають нам міркування на тему евент. злагоди з москвофілами в обличчі навісного польського наступу, — надзвичайно характеристичний. Він указує на зріст консолідаційних настроїв у нашому громадянстві і з цього погляду вважаємо його здоровим проявом. Щодо суті справи — застерігаємо собі вільну руку. Всяким міркуванням на цю тему радо даємо місце. **Редакція.**

Між українським національним та москвофільським чи пак „староруським" табором істнує вже від десяток літ стан аналогічний до того, який ще донедавна був між Польщею та Литвою: нібн якась війна в перманенції та в дійсності ні то війна ні то мир. Стан рішуче ненормальний, бодай для тої сторони, котра потребує і бажає мати нормальні умовини для свого життя і розвитку: бажає їх увесь наш нарід без огляду на назву, а не бажають йому тих нормальних умовин усі вороги народу. Українське громадянство й українська національна преса однаково самою проблемою нашого москвофільства, як і практичною діяльністю наших „старорусинів" цікавиться мало, не вважаючи на часті полемічні пересправи. Є навіть виразна тенденція, щоби цього внутрішнього противника трактувати „пер нон ест", дарма, що унеможливлює або бодай страшенно утруднює таку тактику поведінка тих одиниць поміж москвофілів, які не мають ніяких скрупулів, коли йде про те, щоб зробити пакість зненавидженим „українофілам": яскравий доказ — інспірування Войцеховського до атак на гр.-кат. Церкву та Митрополита та взагалі підсилювання тої польської націоналістичної нагінки, яка чейже бє усе й усіх, що непольське і поза асиміляцією не має ніяких інших політичних цілей!

І тому час до часу знімається у нашому громадянстві великий гамір та вибухає негодування. Це діється тоді, коли непомічувані маленькі людці зпоміж „старорусинів" придумають якусь справді діявольську штучку і зовсім несподівано, криючись за стіною ріжних Войцеховських або використовуючи їх — спричинять українцям велику прикрість. Тоді вся українська національна преса піднімає голосіння, яке починається звичайно з гірких докорів про народню зраду москвофілів, переходить до гарячих покликів під адресою їх національної совісти та вкінці розгублюється в сентиментально наївних спогадах, що во время оно було краще, що давніше москвофіли були кращими патріотами, менше думали про „русскість" від Попраду до Камчатки та більше про край між Сяном і Збручем, і що може колись відізветься у них приспана совість.

Таке становище є політично наївне, та й не дуже виправдане, бо на війні воююча сторона має право кожного часу без остереження і заповідження перейти до наступу і наносити противникові удари, без огляду на те, а радше саме тому, що це буде тому противникові в даний мент дуже невигідно і неприємно. Навпаки, тактика наказує вишукувати саме такі моменти, де противник якнайменше сподівався би наступу та найменше був приготований і здібний ставити тому наступові відпір. Це закон війни і на це нема ради. Інша річ, чи взагалі є якийнебудь глузд у стані, в якому свідомий український нарід та оформлене і зорганізоване в національних організаціях українське громадянство з одного боку і гурт

„старорусинів" з другого ведуть „війну" немов якісь два окремі національні чи расові табори! Залишаємо теж на боці методи боротьби: коли навіть після краху роззбройної конференції все ще не вигасли сумніви, чи не треба би виключити або обмежити деякі роди зброї та що мир. не можна трійливих газів уживати проти мирного цивільного населення, то й тут можна би висловити сумніви, чи всі методи боротьби допускальні.

Буває також, що інколи зовсім неждано виринають, не знати звідкіль, здогади чи надії на якусь можливість співпраці чи навіть консолідації українського національного табору зі „старорусинами". Така гомінка метушня продовжується декілька тижнів або місяців і вмить десь без сліду щезає, мов химерна ріка у скельному ґрунті Красу, не полишивши по собі нічого виразного і тривкого позитивного сліду. Кожному, хто над цим призадумається, мусить стати ясно, що такі явища в нашому громадянському житті ненормальні, шкідливі, небажані, та що не вистачить заспокоїти себе думкою: всеодно істнуватиме якась москвофільська група, яка буде лучитися і з поляками і з москалями проти українців, як довго залежить на цім „тому третьому".

Не маючи зовсім наміру вирішувати на цьому місці проблему мериторично, мусимо ствердити, що для воюючих сторін є тільки два шляхи і тільки два, а нема ніякого розумного і можливого третього, а саме: або допровадити до якогось як уже не тривкого мира, то бодай формального перемиря і завішення зброї, або провадити війну з усіми „военними" засновками, себто рішуче і безоглядно, без ніяких сентиментів та з гаслом „ціль освячує заходи".

Коли-ж іде про мир або перемиря (знову кажемо чисто теоретично, не маючи наміру робити якунебудь спробу вирішувати саму проблему) то його можна осягнути або відповідною перемогою і пресією, моральною чи фізичною, або шляхом компромісу. Щодо першого, то це річ політиків міркувати й оцінити, чи положення вже дозріло до того, щоби противника вважати за цілком безсильного, чи скажена його метушня і вискоки є доказом арешту його сил або може навпаки доказом його декаденції і ризиковною грою „ва банк" перед остаточним заломанням. Щодо евент. компромісу то треба собі ясно усвідомити, що між національним українським та „старорусь-ким" табором такий компроміс не є можливий виключно тільки на платформі господарській і освітній, бо кожному ясно, що і в тих царинах міродайні є сьогодні в усьому світі політичні огляди, та що говорити про господарське життя чи освіту „без політики" — це пусті фрази. Отже компроміс, якщо може мати якінебудь виглиди на тривкість і практичний успіх, мусить бути зроблений у площині політичній, беручи особливо під увагу нинішню загальну політичну ситуацію. Не сентиментальний поклик до „згоди в семействі", але спільно переведена аналіза політичної ситуації зі спільним висновком, що та ситуація диктує „мир" — може стати вихідною точкою для мира чи перемиря. Залишаємо теж зовсім на боці кого треба вважати представником москвофільського табору.

Оце загальні теоретичні міркування, а на їх підставі робимо такі практичні висновки: Між українським і „старорусьским" табором повинна бути війна або мир. Ніякий посередній стан на довшу мету не є можливий. Стан якоїсь скритої, „перманентної" війни при зовнішній формі мира чи перемиря є крайно шкідливий, бо створює небезпечні омани, присипляє чуйність і дає противникові змогу вживати несподіваних та небезпечних наскоків у вигідних для нього умовинах. Якщо має бути війна, треба — повторяємо — провадити її безоглядно, рішуче та інтенсивно. Якщо має бути компроміс чи угода, то мусить бути доверцена на постулятах політичного глузду. Прикладом тут може бути тактика Гітлера в австрійській справі, котрий, приєднавши для своєї ідеї навіть церковних єрархів, верхівці австрійського громадянства залишив і забезпечив відповідну почесну і матеріяльну позицію.

Закордонна політика Румунії.

Букарешт, 30. березня.

За границею уважали колись цю політику: „протягненням версайської системи до Чорного Моря". Але в останніх роках виявилося, що ця думка не зовсім покривається з дійсністю. Почавши від димісії мін. Тітулеску до сьогодні напрямні румунської закордонної політики звернулись і в інший бік. На місце традиційної, „однобічної женевської політики", прийшла загальна східно-европейська. А в її рямках треба погодити дві протилежности: військовий договір із Польщею та порозуміння із Совітами. Коли договір із Польщею, зпочатку дуже умовної вартости, набрав тепер значіння регіонального Союзу, то порозуміння із Совітами, започатковане із завеликим захопленням, тепер значно охолодилось...

Більш тривкими підставами румунської закордонної політики виявилися міждержавні союзи: Мала й Балканська Антанта. Вони й досі не втратили значіння, дарма, що заграничча преса це інакше представляє.

Мала Антанта поставлена віч-на-віч з такими питаннями, як мадярський ревізіонізм та факт прилучення Австрії до Німеччини, не втратила нічого зі свого первісного значіння.

Не вважаючи на заходи мадярського посла в Букарешті п. Бардоссі та всякі запевнення мадярського уряду злагіднити своє відношення до малоантантських держав, мадярська ревізіоністична пропаганда не втихла. Вона святкуватиме небавом своє двацятиліття і зробить це мабуть у святочних рямках міжнародного церковного зїзду, що відбудеться за місяць у Будапешті.

Мадярський ревізіонізм не дразнить так своїми дешевими ефектами на семигородському пограниччі, або патетичними виступами кількох льордів у Льондоні, як новим зручним підходом до Польщі:

Часті й банальні вже мадярсько-польські братання не викликують тут ніякого особливого враження. Вони хіба тільки вливають некорисно на розславлену румунсько-польську приязнь... Але те, на що тутешні провідні кола звертають свою увагу, є: „покищо частинний ревізіонізм", або: відступлення Словаччини та Закарпатської України Мадярщині. Тут річ не тільки у цілости Малої Антанти. Часом нарушували її й самі чехи (самочинно заключеним військовим договором із Совітами) або серби (подібними звязками із ревізіоністичною Болгарією). Обережність тутешніх кол відноситься передовсім до польських підшептів, мовляв, „мадяри заспокояться кусником Закарпаття та Словаччини". Румуни найкраще знають мадярське панування (Семигород був цілі століття під мадярським гнетом) як теж знають, що „мадярський апетит зростає разом із їдою"... Якби навіть мадярські ревізіоністи стали нараз такими скромними та вдоволилисяб тільки тим згаданим „кусником", то й така розвязка не моглаб задовольнити румунів, бо мадярсько-румунський кордон продовжився би на сотні кільометрів та окружив би цілий Семигород.

Залишаючи на боці фатальне положення Чехословаччини та її все ще неналаднані внутрішні устроєві справи (з чого справді міг би скористати мадярський ревізіонізм), мусимо згадати й третього чинника Малої Антанти: Югославію.

Коли назовні Югославія „ціла" й могла використати догідні моменти, щоб придобрити собі Італію та Болгарію, то внутрі залишився давній розкол: з одного боку релігійне питання (конкордат), з другого хорватська справа. Коли першу справу вдалося відкласти з геройським жестом самовідречення — то друге питання складніше і завжди актуальне.

Прилучення Австрії до Німеччини внеможливило хорватам здійснити свої габсбурські мрії. Залишилась Мадярщина. Найбільш відчули це серби, бо вони знають, що це значить мадярська підтримка хорватського сепаратизму. Тому для Югославії таксамо як і для Румунії та Чехословаччини Мала Антанта залишається надалі підставою закордонної політики.

Подібно й Балканська Антанта є оборонним союзом держав, які мали або ще мають спірні території з Болгарією. Правда, болгарський ревізіонізм не такий динамічний як мадярський, він не має такої голосної підтримки заграниці. Крім македонського питання, якого Болгарія ще не вирішила але відложила разом з Югославією „на пізніше", є ще меншинне питання в Добруджі. Далі є ще болгарсько-грецьке напруження за доступ до Егейського Моря (долина ріки Маріци, або коридор до Александрополя) та друге престіжеве домагання Болгарії: увільнити Адріянопіль зпід турецької корми[ги].

Таким чином і Балканська Антанта має чисто оборонний характер; вона звернена проти спільного ворога: ревізіоністичної Болгарії.

Щодо самого способу ведення сьогоднішньої румунської закордонної політики, то треба відмітити, в ній тепер деяку гнучкість, якої не було за міністерства Тітулеску або його наслідника Антонеску. Згідно з новою конституцією закордонна політика — це королівська прерогатива. Справжнім керманичем закордонної політики є король, а міністр закордонних справ — це тільки дорадник.

Дотепер слід відмітити такі основні зміни в закордонній політиці Румунії:

1) Згідно з новою конституцією, на підставі якої розвязані всі партії, закордонна політика унезалежнилася від всяких партійних впливів.

2) Давні союзи (Франція, Англія) не можуть утруднювати державі навязання дружніх взаємин з іншими державами (Німеччиною, Італією, національною Еспанією).

3) Міжнародні зобовязання, які Румунія добровільно перебрала, треба узгіднити з національними законами (це торкається передовсім актуальної тепер перевірки громадянства та опіки над меншинами).

В останньому часі можна було замітити, що закордонна політика Румунії достосовується до дійсности (визнання італійської окупації в Абисинії, визнання де факто уряду ген. Франка, прийняття до відома прилучення Австрії до Німеччини та заходи в напрямі безпосереднього порозуміння з Мадярщиною та Болгарією) а і при цьому все ще покористовується випробованою тактикою та досвідом відомих довоєнних державних мужів Йон Братіяну і Таке Йонеску.

он.

Українське село перед 50-ти роками.

Коли порівняємо культурний рівень нашого селянина з культурним рівнем селянина німецького чи данського, то у нас безперечно замітимо прогалини, в які треба вкласти ще багато праці, щоб їх цілковито вирівняти.

І не дивниця. Згадані народи жили і живуть державним життям, а в інтересі кожної держави лежить піднести культурний рівень своїх громадян якнайвище. Та всеж, коли порівняємо наше сьогоднішнє село з селом перед 50-ти років, то побачимо в кожній ділянці селянського життя великий поступ.

Треба підкреслити, що перед 50-ти роками наше селянство жило спокійним і безтурботним життям і тільки такі події, як весілля, похорони і хрестини сколихували селом і ставали предметом загального зацікавлення. При нагоді таких подій відбувалися по традиції поставні гостини, в яких звичайно брала участь велика кількість односельчан.

На таких „оказіях" всі сильніші індивідуальности села мали нагоду себе виявити і звернути на себе увагу. Ці тодішні „великі люди" села не були нічим подібні до сьогоднішніх передових людей, що працюють по виділах ріжних сільських товариств. Вони часто були колодами у поступі та культурному розвитку села. З цими „великими людьми" села мало хто мав відвагу зачіпатися, не хотячи наразити себе на їх гострий та неперебірчивий язик. Цих людей можна було тільки подивляти за їх бистроумність і вони справді мали своїх звеличників, особливо на всяких „оказіях", де вони надавали тон. Нерідко такі мізки села вели „наукову" дискусію, як: „Хто знає, кілько в року

„старорусинів" з другого ведуть „війну" немов якісь два окремі національні чи расові табори! Залишаємо теж на боці методи боротьби: коли навіть після краху розброїйної конференції все ще не вигасли сумніви, чи не треба би викинути або обмежити деякі роди зброї та що мир. не можна трійливих газів уживати проти мирного цивільного населення, то й тут можна би висловити сумніви, чи всі методи боротьби допускальні.

Буває також, що іноді зовсім неждано виринають, не знати звідкіль, здогади чи надії на якусь можливість співпраці чи навіть консолідації українського національного табору зі „старорусинами". Така гомінка метушня продовжується декілька тижнів або місяців і вмить десь без сліду щезає, мов химерна ріка у скельному ґрунті Красу, не полишивши по собі ніякого виразного і тривкого позитивного сліду. Кожному, хто над цим призадумається, мусить стати ясно, що такі явища в нашому громадянському житті ненормальні, шкідливі, небажані, та що не вистачить заспокоїти себе думкою: всеодно істнуватиме якась москвофільська група, яка буде лучитися і з поляками і з москалями проти українців, як довго залежить на цім „тому третьому".

Не маючи зовсім наміру вирішувати на цьому місці проблему мериторично, мусимо ствердити, що для воюючих сторін є тільки два шляхи і тільки два, а нема ніякого розумного і можливого третього, а саме: або допровадити до якогось як уже не тривкого мира, то бодай формального перемиря і завішення зброї, або провадити війну з усіми „воєнними" засновками, себто рішуче і безоглядно, без ніяких сентиментів та з гаслом „ціль освячує засоби".

Коли-ж іде про мир або перемиря (знову кажемо чисто теоретично, не маючи наміру робити якунебудь спробу вирішувати саму проблему) то його можна осягнути або відповідною перемогою і пресією, моральною чи фізичною, або шляхом компромісу. Щодо першого, то це річ політиків міркувати й оцінити, чи положення вже дозріло до того, щоби противника вважати за цілком безсильного, чи скажена його метушня і вискоки є доказом арєсту його сил або може навпаки доказом його декаденції і ризиковною грою „ва банк" перед остаточним заломанням. Щодо евент. компромісу то треба собі ясно освідомити, що між національним українським та „старорусським" табором такий компроміс не є можливий виключно тільки на плятформі господарській і освітній, бо кожному ясно, що і в тих царинах міродайні є сьогодні в усьому світі політичні огляди, та що говорити про господарське життя чи освіту „без політики" — це пусті фрази. Отже компроміс, якщо може мати якінебудь вигляди на тривкість і практичний успіх, мусить бути зроблений у площині політичній, беручи особливо під увагу нинішню загальну політичну ситуацію. Не сентиментальний поклик до „згоди в семействі", але спільно переведена аналіза політичної ситуації зі спільним висновком, що та ситуація диктує „мир" — може стати вихідною точкою для мира чи перемиря. Залишаємо теж зовсім на боці кого треба вважати представником москвофільського табору.

Оце загальні теоретичні міркування, а на їх підставі робимо такі практичні висновки: Між українським і „старорусським" табором повинна бути війна або мир. Ніякий посередній стан на довшу мету не є можливий. Стан якоїсь скритої, „перманентної" війни при зовнішній формі мира чи перемиря є крайно шкідливий, бо створює небезпечні омани, присипляє чуйність і дає противникові змогу вживати несподіваних та небезпечних наскоків у вигідних для нього умовинах. Якщо має бути війна, треба — повторяємо — провадити її безоглядно, рішуче та інтенсивно. Якщо має бути компроміс чи угода, то мусить бути довершена на постулятах політичного глузду. Прикладом тут може бути тактика Гітлера в австрійській справі, котрий, приєднавши для своєї ідеї навіть церковних єрархів, верхівці австрійського громадянства залишив і забезпечив відповідну почесну і матеріяльну позицію.

Закордонна політика Румунії.

Букарешт, 30. березня.

За границею уважали колись цю політику: „протягненням версайської системи до Чорного Моря". Але в останніх роках виявилося, що ця думка не зовсім покривається з дійсністю. Почавши від димісії мін. Тітулеску до сьогодні напрямні румунської закордонної політики звернулись і в інший бік. На місце традиційної, „однобічної женевської політики", прийшла загальна східно-європейська. А в її рямках треба погодити дві протилежності: військовий договір із Польщею та порозуміння із Совітами. Коли договір із Польщею, зпочатку дуже умовної вартости, набрав тепер значіння реґіонального Союзу, то порозуміння із Совітами, започатковане із завеликим захопленням, тепер значно охолоділо...

Більш тривкими підставами румунської закордонної політики виявилися міждержавні союзи: Мала й Балканська Антанта. Вони й досі не втратили значіння, дарма, що заграниччна преса це інакше представляє.

Мала Антанта поставлена віч-на-віч з такими питаннями, як мадярський ревізіонізм та факт прилучення Австрії до Німеччини, не втратила нічого зі свого первісного значіння.

Не вважаючи на заходи мадярського посла в Букарешті п. Бардоссі та всякі запевнення мадярського уряду злагіднити своє відношення до малоантантських держав, мадярська ревізіоністична пропаганда не втихла. Вона святкуватиме небавом своє двацятиліття і зробить це мабуть у святочних рямках міжнародного церковного з'їзду, що відбудеться за місяць у Будапешті.

Мадярський ревізіонізм не дразнить так своїми дешевими ефектами на семигородському пограниччі, або патетичними виступами кількох льордів у Льондоні, як новим зручним підходом до Польщі:

Часті й банальні вже мадярсько-польські братання не викликують тут ніякого особливого враження. Вони хіба тільки вливають некорисно на розславлену румунсько-польську приязнь... Але те, на що тутешні провідні кола звертають свою увагу, є: „поки що частинний ревізіонізм", або: відступлення Словаччини та Закарпатської України Мадярщині. Тут річ не тільки у цілости Малої Антанти. Часом нарушували її самі чехи (самочинно заключенням військовим договором із Совітами) або серби (подібними звязками із ревізіоністичною Болгарією). Обережність тутешніх кол відноситься передовсім до польських підшептів, мовляв, „мадяри заспокояться кусником Закарпаття та Словаччини". Румуни найкраще знають мадярське панування (Семигород був цілі століття під мадярським гнетом) як теж знають, що „мадярський апетит зростає разом із їдою"... Якби навіть мадярські ревізіоністи стали нараз такими скромними та вдоволилисяб тільки тим згаданим „кусником", то й така розвязка не моглаб задовольнити румунів, бо мадярсько-румунський кордон продовжився би на сотні кільометрів та окружив би цілий Семигород.

Залишаючи на боці фатальне положення Чехословаччини та її все ще неналаднані внутрішні устроєві справи (з чого справді міг би скористати мадярський ревізіонізм), мусимо згадати й третього чинника Малої Антанти: Югославію.

Коли назовні Югославія „ціла" й могла використати догідні моменти, щоб придобрити собі Італію та Болгарію, то внутрі залишився давній розкол: з одного боку релігійне питання (конкордат), з другого хорватська справа. Коли першу справу вдалося відкласти з геройським жестом самовідречення — то друге питання складніше і завжди актуальне.

Прилучення Австрії до Німеччини внеможливило хорватам здійснити свої габсбурські мрії. Залишилась Мадярщина. Найбільш відчули це серби, бо вони знають, що це значить мадярська підтримка хорватського сепаратизму... Тому для Югославії так само як і для Румунії та Чехословаччини Мала Антанта залишається надалі підставою закордонної політики.

Подібно й Балканська Антанта є оборонним союзом держав, які мали або ще мають спірні території з Болгарією. Правда, болгарський ревізіонізм не такий динамічний як мадярський, він не має такої голосної підтримки заграниці. Крім македонського питання, якого Болгарія ще не вирішила але відложила разом з Югославією „на пізніше", є ще меншинне питання в Добруджі. Далі є ще болгарсько-грецьке напруження за доступ до Егейського Моря (долина ріки Маріци, або коридор до Александрополя) та друге престіжеве домагання Болгарії: увільнити Адріянопіль з-під турецької кормиги.

Таким чином і Балканська Антанта має чисто оборонний характер; вона звернена проти спільного ворога: ревізіоністичної Болгарії.

Щодо самого способу ведення сьогоднішньої румунської закордонної політики, то треба відмітити, в ній тепер більшу гнучкість, якої не було за міністерства Тітулеска або його наслідника Антонеску. Згідно з новою конституцією закордонна політика — це королівська прерогатива. Справжнім керманичем закордонної політики є король, а міністер закордонних справ — це тільки дорадник.

Дотепер слід відмітити такі основні зміни в закордонній політиці Румунії:

1) Згідно з новою конституцією, на підставі якої розвязані всі партії, закордонна політика унезалежнилася від всяких партійних впливів.

2) Давні союзи (Франція, Англія) не можуть утруднювати державі навязання дружніх взаємин з іншими державами (Німеччиною, Італією, національною Еспанією).

3) Міжнародні зобовязання, які Румунія добровільно перебрала, треба узгіднити з національними законами (це торкається передовсім актуальної тепер перевірки громадянства та опіки над меншинами).

В останньому часі можна було замітити, що закордонна політика Румунії достосовується до дійсности (визнання італійської окупації в Абісинії, визнання де факто уряду ген. Франка, прийняття до відома прилучення Австрії до Німеччини та заходи в напрямі безпосереднього порозуміння з Мадярщиною та Болгарією) а і при цьому все ще покористовується випробованою тактикою та досвідом відомих довоєнних державних мужів Йон Братіяну і Таке Йонеску.

он.

Українське село перед 50-ти роками.

Коли порівняємо культурний рівень нашого селянина з культурним рівнем селянина німецького чи данського, то у нас безперечно замітимо прогалини, в які треба вкласти ще багато праці, щоб їх цілковито вирівняти.

І не дивниця. Згадані народи жили і живуть державним життям, а в інтересі кожної держави лежить піднести культурний рівень своїх громадян якнайвище. Та всеж, коли порівняємо наше сьогоднішнє село з селом зперед 50-ти років, то побачимо в кожній ділянці селянського життя великий поступ.

Треба підкреслити, що перед 50-ти роками наше селянство жило спокійним і безтурботним життям і тільки такі події, як весілля, похорони і хрестини сколихували селом і ставали предметом загального зацікавлення. При нагоді таких подій відбувалися по традиції гостини, в яких звичайно брала участь велика кількість односельчан.

На таких „оказіях" всі сильніші індивідуальности села мали нагоду себе виявити і звернути на себе увагу. Ці тодішні „великі люди" села не були нічим подібні до сьогоднішніх передових людей, що працюють по виділах різних сільських товариств. Вони часто були колодами у поступі та культурному розвитку села. З цими „великими людьми" села мало хто мав відвагу зачіпатися, не хотячи наразити себе на їх гострий та непребірчивий язик. Цих людей можна було тільки подивляти за їх бистроумність і вони справді мали своїх звеличників, особливо на всяких „оказіях", де вони надавали тон. Нерідко ті „мізки села" вели „научову" дискусію, як: „Хто знає, кілько в року

день?" Якийсь інший кандидат на сільського проводника вирвався з відповіддю: „Тільки в року день що в міткови ниток". (У мітку ниток 480.) Такі і подібні „фільософії" можна було почути майже на кожній „оказії".

Правда, були вже й тоді по наших селах люди, що передплачували книжечки „Просвіти" чи „Общества Качковського", але їх було небагато і вони були звичайно осамітнені і мало популярні.

Грамотних у селі було небагато, а тих, що користали з грамоти ще менше. Найбільш улюбленою лектурою на селі була тоді кантичка, далі сонник та життя деяких святих, особливо св. Ґеновефи. Трохи пізніше деякі священики закладали читальні „Просвіти" або Качковського, але в тих читальнях, що звичайно містилися в дяківках, ґрупувалася невеличка кількість одиниць, що були піонірами культурного розвитку українського селянства. Все-ж у тих часах прокидалися вже тут і там віча, тут і там аматорські вистави. Це були тоді великі події.

Пригадую собі одно таке віче, що відбулося у стодолі одного господаря. Я, тоді малий хлопець, втиснувся в куток крадькома, бо інакше булиб мене викинули. Говорив якийсь чужий пан про кривди нашого народу, особливо селянства. На вічу був також один селянин з Тернопільщини, який у часі промови час до часу підносив оклик: „Славно", „сумно", або „кривда нам". Більше, ніж на промовця, я глядів на цього селянина з Тернопільщини і в думках вгадував, що він тепер скаже: „славно", „сумно", чи „кривда нам", і ще більше дивувався, звідки він знає, що коли казати. Цей оклик „кривда нам" якось дивно звучить мені в ухах до нині.

Життя на селі було дуже просте і нічим не ускладнене. Мешкання сільської родини складалося з одної кімнати, в якій містилося нераз 10 і більше осіб. В хаті було тільки одно ліжко без огляду на число мешканців. Тільки господар мав право спати на ліжку, всі інші спали де попало: на землі, на лавці, на печі. Накривалися одягом.

Вечором світили каганчик, при якім пряли, робили рукавиці, соломянки на збіжжя і т. п. Ніхто не нарікав на безробіття, роботи було подостатком, як теж ніхто не рахувався з тим, який буде дохід з вкладеної праці.

Збіжжя молотили ціпами. Цю роботу виконували звичайно сини господаря з наймитом, або спеціяльно призначені до цього „змолоцки". Сільські „змолоцки" — це були переважно люди бідні-безземельні, що жили з праці своїх рук. Не вважаючи на тяжку працю, яку виконували, заробіток їх був дуже низький, бо не більше як 20 крейцарів денно.

Їжа на селі була взагалі дуже проста і не вибаглива. Картоплі не було тоді ще подостатком і з нею обходилися дуже обережно, щоб вистачило на насіння. Обід варили досвіта, і їли його рано. Їли всі з одної миски. Обід складався з борщу або капусти і гречаної або ячмінної каші. Полуденок: хліб з часником або цибулею і вечеря — картопля, або частіше житнє чи ячмінне тісто на бараболі. Молока було мало, особливо зимовою порою воно належало до рідкости.

Пости: різдвяний, великодний також Петрівку і Спасівку, середи та пятниці зберігали дуже строго. В піст навіть дітям не давали молока, тільки деякі сурогати, як сімяне молоко і т. п. Діти внаслідок лихого віджилювання та через погані гігієнічні відносини мерли масово і тільки фізично сильні могли витримувати в цих тяжких життевих умовинах.

Старше сільське населення під весну západало на так звану курячу сліпоту. Пригадую, що нераз у великий піст, коли пізною порою вечером люди верталися з поклонів чи зі страстя, то до одного „видющого" чіплялося багато тих з курячою сліпотою, щоб так зайти до дому.

Кожного року по весні приходили довгі безхлібні передніівки, а сільське населення намагалося переспати той час, щоб скоріше дочекатися нового хліба.

Годівля домашніх тварин стояла на дуже низькому рівні. Більш амбітні господарі звертали увагу на плекання коней, що зимовою порою мусіли обовязково брикати. Зате на весну у більшости випадків не було вже що дати їсти і коні в роботі приставали. До плуга запрягали по 4 коні і ніхто не думав, що можна орати двома кіньми. Годівля рогатої худоби була на останньому пляні. Кормили її соломою та половою без ніякої системи, так, що на весну худоба виходила зі стайні заморена і виxуділа, нерідко взагалі сама зі стайні не виходила і тоді ставили діягнозу: „корова веснувата".

З такої худоби не було ніякої користи. Колиж трапився на селі господар, що був винятком у загально принятій системі господарювання і вів краще свою господарку, то він обовязково знався з чортом і його жінка була чарівницею.

Найбільшим нещастям села було пянство. Пропінації та коршми по наших селах були не тільки розсадником всього зла, спричинниками темноти і нужди села але і непереможною перешкодою до всякого поступу. Тиф, шкарлятина, холера і проказа, кожна з них зокрема є страшною хоробою але тодішнє пянство на нашому селі можна сміло порівняти з усіми тими хоробами разом. Коли комусь залежало на тому, щоб знищити наш нарід фізично, морально і матеріяльно, то розпиячування нашого села було геніяльно-чортівським пляном. Згадуючи ті страшні часи, коли наш нарід мов під якимсь жахливим прокльоном потапав у безодні пянства, огортає нас тривога, що тут і там наше село знову ступає на цю страшну стежку, яка нехибно веде в безодню пропасти. До цього не можемо допустити.

Микола Кузьмин.

С. ГОРДИНСЬКИЙ.

Нова поема Шевченка.

Перебуваючи минулого тижня в селі Бабині, куди нас запросив тамошний священик о. М. К., переглянути папери по покійному поміщикові з Наддніпрянщини, що втік до Галичини, за большевицької революції серед менш чи більш цікавих книжок та актів, які ще варта основно розглянути, попав нам у руки невеликий зшиток на 28 сторінок (далі видко видерті картки), формату 17 до 12 цм., із сірого з жовтавими плямами паперу, без палітурки. Зшиток вкладений разом з іншими паперами в тектурову течку; на згаданому зшитку на титульній сторінці прочитали ми написаний по польськи титул: „Поезиє Тараса Шевченка, поети малорускего, пшепісал Ян Біліньскі гербу Сас, Р. П. 1860". Цей Іван Білінський, як ми розвідалися пізніше і як ствердили в метриках с. Бабина (XXVI., карта 21) був батьком бл. п. Михайла, до якого належала бібліотека. Був він занятий на посесії гр. Пшездзецького, до якого належав цілий околишній ключ з Бабином. Отже спочатку ми перекинули невважно зшиток, бо були там самі відомі поезії Шевченка (всі писані латинським правописом); але побіч **Тополі, Як би мені чорні брови, Причинної, Утопленої, Івана Підкови** стояло якесь **Посланіє**, яке з перших рядків видалося нам незвичайним, бо в відомому посланії „до живих і мертвих" знайдених рядків не було! Вистачило прочитати побіжно цілий вірш, щоб набрати переконання, що перед нами — **нова, невідома поезія** Шевченка.

Щодо автентичности — вона не підлягає ніяким сумнівам. Вже саме те, що знайдено поезію серед інших поезій таки самого Шевченка, а не кого іншого, промовляє за автентичністю: годі також припускати, щоб це був твір того, хто переписував — Ів. Білінського, бо мусів би він бути неабияким поетом, щоб так близько підійти до стилю та духа Шевченкової поезії. Отже, незалежно від того, що скажуть іще наші шевченкознавці (для яких знайдена річ буде справжньою ревеляцією!) згори можемо сказати, що перед нами — твір Шевченка. За цим говорить і сам стиль фрагменту.

Лишається ще кілька слів сказати про те, звідки міг Ів. Білінський дістати поезії Шевченка. Знайдення поезій Шевченка у Галичині як на ті часи буде для нас немалою несподіванкою, бо можнаб припускати звязок деяких галичан з Шевченком. Щодо самого Білінського, то деякий жмут світла моглоб кинути його цікаве листування; переглянувши його побіжно, довідалися ми, що Білінський бував на Україні в околицях Бердичева, звідкіль, із села Горлівки, походила жінка гр. Пшездзецького. Невиключене, що побував він і в Києві і там або зустрінувся особисто зі Шевченком, або переписав вірш з якогось рукопису, що ходив по руках. Про зацікавлення Білінського літературою доказувалаб його немала бібліотека, де знаходимо повне видання творів Вальтер Скота (вид. Братів Франків, Штутґарт 1828), Міцкевича, Красінського та инші.

Покищо обмежуємось до того, що подаємо ці на швидку руку зібрані факти. Сподіваємось, що наші вчені зацікавляться знайденою поемою.

ПОСЛАНІЄ.

Дивітеся, як на сході
Сяє сонце сіяє,
Як хмарами кривавими
Небеса палають?
Встають вбогі, окрадені —
Боже, чи Ти чуєш,
Чи Ти чуєш, як взивают
Правди вони всує?
Порепаними руками,
В невольничих узах,
Роздирають рани свої
Викликають Мужа,
Великого любомудра,
Що прийде і збавить
Люди своя із неволі,
З гіркої неслави.

Не в киреї гаптованій
Перлами і златом,
Але серцем засія він
Правдою багатим,
А з мечем він многощербим
Язиком вогненним,
Перед вами, окаянні,
Стане обреченний,
Перед вами, задрипанці,
Що Москві й . . . . . *)
Продасте Україну
У свиті дірявій,
За шмат сала смердящого
Миску сочевиці.
Устане він, проклятії,
І на суд покличе,
Потопче всіх слабодухих,
Якожe в знемозі
Свої глави осрамлені
Під трони ворожі
Поскладали, і забули
Про правду, дідами
Їм дануюю, і склонились
Перед ворогами!

Урадують слова твої
Мою душу вбогу,
Що вигубиш на цім світі
Супостата злого,
Що гордії попадають
У порох на землю;
Тобі, світлий ізбранниче,
Твоїм словам внемлю. —
По голодних пустарищах,
По людях в оковах,
Піду твоє священнеє
Голосити слово!

*) Пропускаємо одно слово (Ред.).

день?" Якийсь інший кандидат на сільського провідника вирывався з відповіддю: „Тільки в року день що в міткови ниток". (У мітку ниток 480.) Такі і подібні „фільософії" можна було почути майже на кожній „оказії".

Правда, були вже й тоді по наших селах люди, що передплачували книжечки „Просвіти" чи „Общества Качковського", але їх було небагато і вони були звичайно осамітнені і мало популярні.

Грамотних у селі було небагато, а тих, що користали з грамоти ще менше. Найбільш улюбленою лектурою на селі була тоді кантичка, далі сонник та життя деяких святих, особливо св. Ґеновефи. Трохи пізніше деякі священики закладали читальні „Просвіти" або Качковського, але в тих читальнях, що звичайно містилися в дяківках, ґрупувалася невеличка кількість одиниць, що були піонірами культурного розвитку українського селянства. Все-ж у тих часах прокидалися вже тут і там віча, тут і там аматорські вистави. Це були тоді великі події.

Пригадую собі одно таке віче, що відбулося у стодолі одного господаря. Я, тоді малий хлопець, втиснувся в куток крадькома, бо инакше булиб мене викинули. Говорив якийсь чужий пан про кривди нашого народу, особливо селянства. На вічу був також один селянин з Тернопільщини, який у часі промови час до часу підносив оклик: „Славно", „сумно", або „кривда нам". Більше, ніж на промовця, я глядів на цього селянина з Тернопільщини і в думках вгадував, що він тепер скаже: „славно", „сумно", чи „кривда нам", і ще більше дивувався, звідки він знає, що коли казати. Цей оклик „кривда нам" якось дивно звучить мені в ухах до нині.

Життя на селі було дуже просте і нічим не ускладнене. Мешкання сільської родини складалося з одної кімнати, в якій містилося нераз 10 і більше осіб. В хаті було тільки одно ліжко без огляду на число мешканців. Тільки господар мав право спати на ліжку, всі інші спали де попало: на землі, на лавці, на печі. Накривалися одягом.

Вечором світили каганчик, при якім пряли, робили рукавиці, солом'янки на збіжжя і т. п. Ніхто не нарікав на безробіття, роботи було подостатком, як теж ніхто не рахувався з тим, який буде дохід з вкладеної праці.

Збіжжя молотили ціпами. Цю роботу виконували звичайно сини господаря з наймитом, або спеціяльно призначені до цього „змолоцки". Сільські „змолоцки" — це були переважно люди бідні-безземе́льні, що жили з праці своїх рук. Не вважаючи на тяжку працю, яку виконували, заробіток їх був дуже низький, бо не більше як 20 грейцарів денно.

Їжа на селі була взагалі дуже проста і не вибаглива. Картоплі не було тоді ще подостатком і з нею обходилися дуже обережно, щоб вистачило на насіння. Обід варили досвіта, і їли його рано. Їли всі з одної миски. Обід складався з борщу або капусти і гречаної або ячмінної каші. Полуденок: хліб з часником або цибулею і вечеря — картопля, або частіше житнє чи ячмінне тісто на бараболі. Молока було мало, особливо зимовою порою воно належало до рідкости.

Пости: різдвяний, великодний також Петрівку і Спасівку, середи та пятниці зберігали дуже строго. В піст навіть дітям не давали молока, тільки деякі сурогати, як сім'яне молоко і т. п. Діти внаслідок лихого відживлювання та через погані гігієнічні відносини мерли масово і тільки фізично сильні могли витримувати в цих тяжких життевих умовинах.

Старше сільське населення під весну западало на так звану курячу сліпоту. Пригадую, що нераз у великий піст, коли пізною порою вечером люди верталися з поклонів чи зі страстя, то до одного „видющого" чіплялося багато тих з курячою сліпотою, щоб так зайти до дому.

Кожного року по весні приходили довгі безхлібні переднівки, а сільське населення намагалося переспати той час, щоб скоріше дочекатися нового хліба.

Годівля домашніх тварин стояла на дуже низькому рівні. Більш амбітні господарі звертали увагу на плекання коней, що зимовою порою мусіли обовязково брикати. Зате на весну у більшости випадків не було вже що дати їсти і коні в роботі приставали. До плуга запрягали по 4 коні і ніхто не думав, що можна орати двома кіньми. Годівля рогатої худоби була на останньому пляні. Кормили її соломою та половою без ніякої системи, так, що на весну худоба виходила зі стайні зморена і вимуділа, нерідко взагалі сама зі стайні не виходила і тоді ставили діягнозу: „корова веснувата".

З такої худоби не було ніякої користи. Колиж траплявся на селі господар, що був виїмком у загально принятій системі господарювання і вів краще свою господарку, то він обовязково знався з чортом і його жінка була чарівницею.

Найбільшим нещастям села було пяцтво. Пропінації та коршми по наших селах були не тільки розсадником всього зла, спричинниками темноти і нужди села але і непереможною перешкодою до всякого поступу. Тиф, шкарлятина, холера і проказа, кожна з них зокрема є страшною хоробою але тодішне пянство на нашому селі можна сміло порівняти з усіми тими хоробами разом. Коли комусь залежало на тому, щоб знищити наш нарід фізично, морально і матеріяльно, то розпиячування нашого села було геніяльно-чортівським пляном. Згадуючи ті страшні часи, коли наш нарід якби під якимсь жахливим прокльоном потапав у безодні пянства, огортає нас тривога, що тут і там наше село знову ступає на цю страшну стежку, яка-нехибно веде в безодню пропасти. До цього не можемо допустити.

Микола Кузьмин.

С. ГОРДИНСЬКИЙ.

Нова поема Шевченка.

Перебуваючи минулого тижня в селі Бабині, куди нас запросив тамошній священик о. М. К., переглянути папери по покійному поміщикові з Наддніпрянщини, що втік до Галичини, за большевицької революції серед менш чи більш цікавих книжок та актів, які ще варта основно розглянути, попав нам у руки невеликий зшиток на 28 сторінок (далі видко видерті картки), формату 17 до 12 цм., із сірого з жовтавими плямами паперу, без палітурки. Зшиток вкладений разом з іншими паперами в тектурову течку; на згаданому зшитку на титульній сторінці прочитали ми написаний по польськи титул: „Поезиє Тараса Шевченка, поети малорускєго, пшепісал Ян Білінські гербу Сас, Р. П. 1860". Цей Іван Білінський, як ми розвідалися пізніше і як ствердили в метриках с. Бабина (XXVI., карта 21) був батьком бл. п. Михайла, до якого належала бібліотека. Був він занятий на посесії гр. Пшездзецького, до якого належав цілий околишній ключ з Бабином. Отже спочатку ми перекинули невважно зшиток, бо були там самі відомі поезії Шевченка (всі писані латинським правописом); але побіч **Тополі, Як би мені чорні брови, Причинної, Утопленої, Івана Підкови** стояло якесь **Посланіє**, яке з перших рядків видалося нам незвичайним, бо в відомому посланії „до живих і мертвих" знайдених рядків не було! Вистачило прочитати побіжно цілий вірш, щоб набрати переконання, що перед нами — **нова, невідома поезія** Шевченка.

Щодо автентичности — вона не підлягає ніяким сумнівам. Вже саме те, що знайдено поезію серед інших поезій таки самого Шевченка, а не кого іншого, промовляє за автентичністю; годі також припускати, щоб це був твір того, хто переписував — Ів. Білінського, бо мусів би він бути неабияким поетом, щоб так близько підійти до стилю та духа Шевченкової поезії. Отже, незалежно від того, що скажуть іще наші шевченкознавці (для яких знайдена річ буде справжньою ревеляцією!) згори можемо сказати, що перед нами — твір Шевченка. За цим говорить і сам стиль фрагменту.

Лишається ще кілька слів сказати про те, звідки міг Ів. Білінський дістати поезії Шевченка. Знайдення поезій Шевченка у Галичині як на ті часи буде для нас немалою несподіванкою, бо можнаб припускати звязок деяких галичан з Шевченком. Щодо самого Білінського, то деякий жмут світла моглоб кинути його цікаве листування; переглянувши його побіжно, довідалися ми, що Білінський бував на Україні в околицях Бердичева, звідкіль, із села Горлівки, походила жінка гр. Пшездзецького. Невиключене, що побував він і в Києві і там або зустрінувся особисто зі Шевченком, або переписав вірш з якогось рукопису, що ходив по руках. Про зацікавлення Білінського літературою доказувалаб його немала бібліотека, де знаходимо повне видання творів Вальтер Скота (вид. Братів Франків, Штутгарт 1828), Міцкевича, Красінського та інші.

Покищо обмежуємось до того, що подаємо ці на швидку руку зібрані факти. Сподіваємось, що наші вчені зацікавляться знайденою поемою.

ПОСЛАНІЄ

Дивітеся, як на сході
Вже сонце сіяє,
Чи хмарами кривавими
Небеса палають?
Встають вбогі, окрадені —
Боже, чи Ти чуєш,
Чи Ти чуєш, як взивають
Правди вони всує?
Порепаними руками,
В невольничих узах,
Роздирають рани свої,
Викликають Мужа,
Великого любомудра,
Що прийде і збавить
Люди своя із неволі,
З гіркої неслави.

Не в киреї гаптованій
Перлами і златом,
Але серцем засія він
Правдою багатим,
А з мечем він многощербим
Язиком вогненним.
Перед вами, окаянні,
Стане обреченний,
Перед вами, задрипанці,
Що Москві й . . . . . *)
Продасте Україну
У свиті дірявій,
За шмат сала смердящого
Миску сочевиці.
Устане він, проклятії,
І на суд покличе,
Потопче всіх слабодухих,
Якоже в знемозі
Свої глави осрамлені
Під трони ворожі
Посхиляли, і забули
Про правду, дідами
Їм дануу, і склонились
Перед ворогами!

Урадують слова твої
Мою душу вбогу,
Що вигубиш на цім світі
Супостата злого,
Що гордії попадають
У порох на землю;
Тобі, світлий ізбранниче,
Твоїм словам внемлю, —
По голодних пустарищах,
По людях в оковах,
Піду твоє священнеє
Голосити слово!

*) Пропускаємо одно слово (Ред.).

Відхилили конфіскату „Діла“.

Своєю постановою, яку нижче друкуємо, Окружний Суд у Львові відхилив конфіскату „Діла“ ч. 52 з 10-го березня ц. р., в якому цензор скреслив три уступи передової статті п. н. „Соборним чи бюрократичним шляхом“. У звязку з цією конфіскатою та взагалі на тему відношення цензури до української преси, появилася в „Ділі“ (ч. 55 з 13-го березня ц. р.) стаття п. н. „Слово до пп. цензорів“. Видно, що аргументи тії статті були стійні, коли Окружний Суд сам відхилив згадану конфіскату, мотивуючи це так, як читаємо у цій постанові:

Sygn. VI. 1. Pr. 96/38. Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego. Sąd Okręgowy, Wydział VI. karny we Lwowie w składzie: Wiceprezes S. O. Ł. Malicki, Sędziowie S. O. D-r J. Locker i J. Niementowski w sprawie Sygn. VI. 1. Pr. 96/38 konfiskaty czasopisma p. t. „Diło“ z daty Lwów, dnia 10. marca 1938 r. nr. 52, rozpoznawszy wniosek Prokuratora Sądu Okręgowego we Lwowie z dnia 15. marca 1938 r. Sygn. IX. So. Pr. 108/38 o zatwierdzenie dokonanej dnia 9. marca 1938 r. przez Starostwo Grodzkie we Lwowie konfiskaty powyższego czasopisma — z powodu, iż w treści ustępów artykulu p. t. „Sobornym czy biurokratycznym szlachom?“ w tymże czasopiśmie umieszczonego mieszczą się znamiona przestępstwa z art. 170 k. k., na posiedzeniu niejawnym dnia 16. marca 1938 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu Okręgowego postanawia: wniosku nie uwzględnić i dokonaną konfiskatę uchylić. Uzasadnienie. W treści inkryminowanych ustępów artykulu umieszczonego w wymienionym wyżej czasopiśmie nie dopatrzył się Sąd znamion jakiegokolwiek czynu karygodnego. — Przewodniczący: Malicki, wr. Protokolant: Bartków, wr. Za zgodność: L. Janowicz, kier. sekr.

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Ч. 64. Субота, 31 (19) березня 1888.

БОЛГАРСЬКА СПРАВА.

Росія намагалася за всяку ціну довести до того, щоб усунути з Болгарії кн. Фердинанда Кобурського Родина в цьому напрямі робила дипльоматичні заходи, які не мали успіху. Тому европейські держави побоювалися, що Росія готова через болгарську справу спричинити европейську війну. „Діло“ присвятило цій справі передову статтю, в якій між іншим писало: „Хочемо вірити, що конфлікт на Балкані не є ще дуже близький, що Росія не сконцентрувала ще в Севастополі або деінде своєї армії, хоч теперішнє розміщення російського війська може їй цю роботу дуже влекшити на випадок потреби, — але важко погодитися з тим, щоб болгарська справа на довший час притихла“.

„ПАН ІНСПЕКТОР ІВАН МАРИНЯК“.

Учитель народньої школи в Мостиськах, Іван Мариняк, „з руського роду“, став шкільним інспектором у камінецькій шкільній окрузі. В цьому числі „Діла“ знаходимо допис про те, як він переводив візитації українських шкіл:

„Щодо самої науки, то п. Мариняк питає тільки по польськи, — навіть уступи з руської читанки каже оповідати по польськи. Так само в інших предметах... „Прошен з дзєцьмі розмавяць сен по польску! Гісторіон, географіон, натуральнон і інне пшедмйоти пшеходзіць по польску!“ Коли-ж учитель зробив увагу, що у школі руська мова, то він каже: „На мойон одповєдзяльносць!“ Термінольогії, як назви мір, монет, ваг, каже писати по польськи, — а на замітку учителя, що мова навчання руська, він знову: „Так розпоржондзіл п. міністер осьвяти!“ Де? Коли? Хто видів? Книжок руських в бібліотеках учителів не любить“.

ТЕЛЕГРАМИ „ДІЛА“.

Прага, 31. марта. Архиєпископ Шенборн заборонив уживати духовних пісень у чеській мові підчас відправи літургії. Співати можна тільки латинські пісні.

Брукселя, 31. марта. Російський генерал Енгельгардт замовив тут багато гармат найбільшого калібру.

З ЖИТТЯ ВОЛИНІ.

ЗАКЛЕЄНІ ШЕВЧЕНКІВСЬКІ АФІШІ.

Дня 17-го березня на вулицях Луцька появилися українські афіші, якими Громадський Комітет сповіщав українське населення Луцька й околиць, що дня 20-го березня (в неділю) відбудуться Шевченківські урочистости, а саме: в соборі — панахида, а в міському театрі — академія. А 19-то березня громадяни Луцька на превелике здивування побачили, що ці українські афіші заклеєні афішами в польській мові про те саме свято. Цей факт викликав тим більше здивування, що Громадянський Комітет, який влаштовував свято, складався з представників організацій, близьких до ВУО. Як пояснюють люди з цього табору, цю зміну треба було зробити на домагання влади.

Свято таки відбулося. Панахиду відправив епископ Полікарп у співслуженні численного духовенства, а проповідь, до речі: дуже змістовну, виголосив молодий священник із с. Гірки Полонної, О. Новицький. Реферат на академії виголосив п. П. Зайцев з Варшави.

ЦІКАВІ КОНФІСКАТИ ДРУКІВ.

В Луцьку, з державної друкарні, вийшов „метелик“, зредагований послом Скрипником, під назвою „В обороні свободи сумління“ (наклад 20.000). В метелику була мова про останні випадки навертання православних. Спочатку влада його пропустила, але згодом сконфіскувала.

Дня 26-го березня сконфіскували в Луцьку відбитку з ч. 10 „Волинського Слова“ під назвою „Навернення в Гриньках суперечить ідеям Маршала Пілсудського і Конституції Річипосполитої“. Цей „метелик“ вийшов у накладі 15.000 примірників за підписом: „Президія Головної Управи Волинського Українського Обєднання“.

У лановецькій волості, у склад якої входить с. Гриньки, підчас ревізій у священників поліція забрала проповіді архиєпископа Олексія, що він виголосив їх з церковного амвону в м. Ланівцях і с. Гриньках дня 25-го і 26-го січня. Ці проповіді вийшли відбитками з органу епархіяльної влади „Церква й Нарід“.

В Луцьку адміністраційна влада сконфіскувала чисто богослужбову книжку „Чин сповіді“, що її видала „Богословська Секція Т-ва ім. митрополита Петра Могили“.

РУСЬКІ БАТЮШКИ ПІДІЙМАЮТЬ ГОЛОВУ.

Цікаве явище: одночасно із відомою релігійною акцією на Волині православні священники „русской культури“ розпочали посилену акцію проти розмосковлення Церкви, зокрема — проти української мови в богослуженні та проповідях і зносинах з парохіянами.

Хоча волинські, як і інші, ендеки завжди були приятелями б. своїх володарів-росіян, але така „співпраця“ цих батюшок із ними в сьогоднішньому часі варта того, щоб її відмітити.

Б. ПОСОЛ ДЯКОМ.

Б. українського посла С. Козицького духовна влада призначила на посаду дяка в с. Забороллі на Луччині.

X.

Українське життя в Чехословаччині.

КОНТАКТНИЙ КОМІТЕТ.

Після довгих нарад та переспрaв, нарешті заснували у Празі Контактний Комітет українських організацій і установ у Чехословаччині. Не вмішуючись до внутрішніх справ окремих наших організацій, Контактний Комітет має на меті у першу чергу сприяти консолідації українських національних сил у ЧСР, і далі, на випадок потреби, репрезентувати, інтервеніювати і заступати інтереси нашої обєднаної еміграції перед чужою владою.

На 9-го квітня ц. р. Контактний Комітет разом з Чехословацько-Українською Взаємністю підготовляє репрезентаційне Шевченківське Свято у Празі.

На загальних зборах сконтактованих організацій, що відбулися 21-то м. м., вибрали президію Контактного Комітету в такому складі: члени: проф. Н. Григоріїв, д-р Григорович, д-р Ю. Добриловський, архитект Корнійчук, дир. Макаренко, проф. К. Мацієвич, п-і З. Мірна, інж. Цюрупа-Церетеллі; заступники: полк. Антончук, проф. Гайманівський та інж. Скидан.

ЗІЗД ТОВАРИСТВА ПРИХИЛЬНИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ АКАДЕМІЇ.

Дня 27-го лютого ц. р. відбувся у Празі V-ий річний зїзд Прихильників Української Господарської Академії. Як відомо, метою Т-ва є матеріяльна підтримка спадкоємця Академії — Технічно-Господарського Інституту позаочного навчання (УТГІ) та розбудова його у майбутньому в сталу Українську Політехніку. Це своє завдання Т-во досить успішно виконує, обєднуючи біля себе поверх 500 членів, яких годною заслугою є те, що своїми вкладками вони уможливили новій українській високій школі перебути початкові роки організації, а нині допомагають їй скріплюватися та поширюватися. Скромне меценаство півтисячі українців дало досі, можна сказати, неочікувано великі наслідки. Інститут веде нині фактично три високошкільні курси (економічно-кооперативний факультет, висока школа політичних наук, високі курси громадської агрономії) і цілу низку інших, дуже цікавих і цінних курсів. Далі, Інститут нараховує нині понад 900 студентів, що студіювали та студіюють на усіх цих школах та курсах. У звязку з побільшенням числа студентів Інститут також помалу матеріяльно усамостійнюється, покриваючи нині своїми засобами 80% своїх видатків.

На зїзді виступив з промовою Директор Інституту проф. Л. Бич, в якій дякував Т-ву за допомогу Інститутові і вказував на нові завдання школи, які вимагають ще нової жертвенности українського громадянства. Заступник Директора, проф. Д. Фролов, у ширшому рефераті навів низку листів від окремих студентів, що високо оцінюють діяльність школи, яка виконує високу культурну та національно-соборницьку місію, даючи можливість українцям з ріжних земель і кольоній та розкиданих на еміграції черпати науку та обєднатись біля єдиного духового джерела.

В діяльности Т-ва за минулий рік помітнішою акцією була подорож Голови Т-ва, доц. О. Бочковського до Франції, а саме — в центри розташування української еміграції. Подорож мала характер інформаційно-пропагандивний. Голова Т-ва мав низку відчитів, що мали великий успіх і значно розворушили місцеві еміграційні осередки. Підчас подорожі доц. О. Бочковського по Франції, велику організаційну поміч виказували місцеві студенти Інституту, які дали ініціятиву подорожі Голови Т-ва до Франції. На черзі стоїть поїздка Голови Т-ва до Злучених Держав Америки та до Канади.

Зїзд скінчився вибором виконних органів Т-ва, чи фактично, перевибором їх на черговий рік.

Склад виконних органів на 1938 р. та розподіл функцій між окремими членами такий: голова Управи — доц. д-р О. Бочковський, заступник голови — лект. В. Сапіцький, секретар — лект. В. Приходько; члени Управи: полк. Д. Антончук, д-р Ю. Добриловський, інж. М. Захарченко, д-р В. Наливайко, інж. Ю. Нещадименко та інж. М. Сочинський. Заступник: інж. В. Бурачинський. Ревізійна Комісія: доц. І. Кобачків, доц. Я. Моралевич та інж. С. Колубаїв. Товариський суд: пані З. Мірна, доц. І. Мазепа, проф. М. Славінський, проф. Л. Шрамченко та проф. А. Яковлів.

(В. К.)

Китайська перемога.

Як подає китайський комунікат, на схід від залізниці Тієнтсін—Тукав китайці перемогли японців під Іджав, окружили 5. японську дивізію та знищили 9. японську бриґаду. Китайці здобули 4 гармати, 40 самоходів.

З японських джерел заперечують цю вістку, але признають, що в цих околицях ідуть завзяті бої.

По широкому світі.

Америка хоче переступити кордон поємности военних кораблів, який льондонський договір устійнив на 35.000 тон, бо Японія будує кораблі понад 40.000 тон.

У Чехословаччині союз поляків проголосив відозву з домаганням національної автономії для польської меншини.

Американський федеральний банк дістав транспорт золота вартости 14,000.000 міліонів долярів; воно походить здебільша з Англії.

В німецькій армії переведено зміни в обсаді деяких вищих становищ

Відхилили конфіскату „Діла".

Своєю постановою, яку нижче друкуємо, Окружний Суд у Львові відхилив конфіскату „Діла" ч. 52 з 10-го березня ц. р., в якому цензор скреслив три уступи передової статті п. н. „Соборним чи бюрократичним шляхом". У звязку з цією конфіскатою та взагалі на тему відношення цензури до української преси, появилася в „Ділі" (ч. 55 з 13-го березня ц. р.) стаття п. н. „Слово до пп. цензорів". Видно, що аргументи тії статті були стійні, коли Окружний Суд сам відхилив згадану конфіскату, мотивуючи це так, як читаємо у цій постанові:

Sygn. VI. 1. Pr. 96/38. Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego. Sąd Okręgowy, Wydział VI. I karny we Lwowie w składzie: Wiceprezes S. O. L. Malicki, Sędziowie S. O. D-r J. Locker i J. Niementowski w sprawie Sygn. VI. 1. Pr. 96/38 konfiskaty czasopisma p. t. „Dilo" z daty Lwów, dnia 10. marca 1938 r. nr. 52, rozpoznawszy wniosek Prokuratora Sądu Okręgowego we Lwowie z dnia 15. marca 1938 r. Sygn. IX. So. Pr. 108/38 o zatwierdzenie dokonanej dnia 9. marca 1938 r. przez Starostwo Grodzkie we Lwowie konfiskaty powyższego czasopisma — z powodu, iż w treści ustępów artykulu p. t. „Sobornym czy biurokratycznym szlachom?" w tymże czasopiśmie umieszczonego mieszczą się znamiona przestępstwa z art. 170 k. k., na posiedzeniu niejawnym dnia 16. marca 1938 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu Okręgowego postanawia: wniosku nie uwzględnić i dokonaną konfiskatę uchylić. Uzasadnienie. W treści inkryminowanych ustępów artykulu umieszczonego w wymienionym wyżej czasopiśmie nie dopatrzył się Sąd znamion jakiegokolwiek czynu karygodnego. — Przewodniczący: Malicki, wr. Protokolant: Bartków, wr. Za zgodność: L. Janowicz, kier. sekr.

З ЖИТТЯ ВОЛИНІ.

ЗАКЛЕЄНІ ШЕВЧЕНКІВСЬКІ АФІШІ.

Дня 17-го березня на вулицях Луцька появилися українські афіші, якими Громадський Комітет сповіщав українське населення Луцька й околиць, що дня 20-го березня (в неділю) відбудуться Шевченківські урочистости, а саме: в соборі — панахида, а в міському театрі — академія. А 19-го березня громадяни Луцька на превелике здивування побачили, що ці українські афіші заклеєні афішами в польській мові про те саме свято. Цей факт викликав тим більше здивування, що Громадянський Комітет, який влаштовував свято, складався з представників організацій, близьких до ВУО. Як пояснюють люди з цього табору, цю зміну треба було зробити на домагання влади.

Свято таки відбулося. Панахиду відправив єпископ Полікарп у співслуженні численного духовенства, а проповідь, до речі: дуже змістовну, виголосив молодий священник із с. Гірки Полонної, О. Новицький. Реферат на академії виголосив п. П. Зайцев з Варшави.

ЦІКАВІ КОНФІСКАТИ ДРУКІВ.

В Луцьку, з державної друкарні, вийшов „метелик", зредагований послом Скрипником, під назвою „В обороні свободи сумління" (наклад 20.000). В метелику була мова про останні випадки навертання православних. Спочатку влада його пропустила, але згодом сконфіскувала.

Дня 26-го березня сконфіскували в Луцьку відбитку з ч. 10 „Волинського Слова" під назвою „Навернення в Гриньках суперечить ідеям Маршала Пілсудського і Конституції Річипосполитої". Цей „метелик" вийшов у накладі 15.000 примірників за підписом: „Президія Головної Управи Волинського Українського Обєднання".

У лановецькій волості, у склад якої входить с. Гриньки, підчас ревізій у священників поліція забрала проповіді архиєпископа Олексія, що він виголосив їх з церковного амвону в м. Ланівцях і с. Гриньках дня 25-го і 26-го січня. Ці проповіді вийшли відбитками з органу епархіяльної влади „Церква й Нарід".

В Луцьку адміністраційна влада сконфіскувала чисто богослужбову книжку „Чин сповіді", що її видала „Богословська Секція Т-ва ім. митрополита Петра Могили".

РУСЬКІ БАТЮШКИ ПІДІЙМАЮТЬ ГОЛОВУ.

Цікаве явище: одночасно із відомою релігійною акцією на Волині православні священики „русской культури" розпочали посилену акцію проти розмосковлення Церкви, зокрема — проти української мови в богослуженні та проповідях і зносинах з парохіянами.

Хоча волинські, як і інші, ендеки завжди були приятелями б. своїх володарів-росіян, але така „співпраця" цих батюшок із ними в сьогоднішньому часі варта того, щоб її відмітити.

Б. ПОСОЛ ДЯКОМ.

Б. Українського посла С. Козицького духовна влада призначила на посаду дяка в с. Забороллі на Луччині. Х.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 64. Субота, 31 (19) березня 1888.

БОЛГАРСЬКА СПРАВА.

Росія намагалася за всяку ціну довести до того, щоб усунути з Болгарії кн. Фердинанда Кобурського Родина в цьому напрямі робила дипльоматичні заходи, які не мали успіху. Тому европейські держави побоювалися, що Росія готова через болгарську справу спричинити европейську війну. „Діло" присвятило цій справі передову статтю, в якій між іншим писало: „Хочемо вірити, що конфлікт на Балкані не є ще дуже близький, що Росія не сконцентрувала ще в Севастополі або деінде своєї армії, хоч теперішнє розміщення російського війська може їй цю роботу дуже влекшити на випадок потреби, — але важко погодитися з тим, щоб болгарська справа на довший час притихла".

„ПАН ІНСПЕКТОР ІВАН МАРИНЯК".

Учитель народньої школи в Мостиськах. Іван Мариняк, „з руського роду", став шкільним інспектором у камінецькій шкільній окрузі. В цьому числі „Діла" знаходимо допис про те, як він переводив візитації українських шкіл:

„Щодо самої науки, то п. Мариняк питає тільки по польськи, — навіть уступи з руської читанки каже оповідати по польськи. Так само в інших предметах... „Прошен з дзєцьмі розмавяць сєн по польску! Гісторіон, географіон, натуральнон і інне пшедміоти пшеходзіць по польску!" Коли-ж учитель зробив увагу, що у школі руська мова, то він каже: „На мойон одповєдзяльносць!" Терміньольогії, як назви мір, монет, ваг, каже писати по польськи, — а на замітку учителя, що мова навчання руська, він знову: „Так розпоржондзіл п. міністер осьвяти!" Де? Коли? Хто видів? Книжок руських в бібліотеках учителів не любить".

ТЕЛЄГРАМИ „ДІЛА".

Прага, 31. марта. Архиєпископ Шенборн заборонив уживати духовних пісень у чеській мові підчас відправи літургії. Співати можна тільки латинські пісні.

Брукселя, 31. марта. Російський генерал Енгельгардт замовив тут багато гармат найбільшого калібру.

Українське життя в Чехословаччині.

КОНТАКТНИЙ КОМІТЕТ.

Після довгих нарад та переспрах, нарешті заснували у Празі Контактний Комітет українських організацій і установ у Чехословаччині. Не вмішуючись до внутрішніх справ окремих наших організацій, Контактний Комітет має на меті у першу чергу сприяти консолідації українських національних сил у ЧСР, і далі, на випадок потреби, репрезентувати, інтервеніювати і заступати інтереси нашої обєднаної еміграції перед чужою владою.

На 9-го квітня ц. р. Контактний Комітет разом з Чехословацько-Українською Взаємністю підготовляє репрезентаційне Шевченківське Свято у Празі.

На загальних зборах сконтактованих організацій, що відбулися 21-го м. м., вибрали президію Контактного Комітету в такому складі: члени: проф. Н. Григоріїв, д-р Григорович, д-р Ю. Добриловський, архитект Корнійчук, дир. Макаренко, проф. К. Мацієвич, п-і З. Мірна, інж. Цюрупа-Церетелі; заступники: полк. Антончук, проф. Гайманівський та інж. Скидан.

ЗІЗД ТОВАРИСТВА ПРИХИЛЬНИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ АКАДЕМІЇ.

Дня 27-го лютого ц. р. відбувся у Празі V-ий річний зізд Прихильників Української Господарської Академії. Як відомо, метою Т-ва є матеріяльна підтримка спадкоємця Академії — Техвічно-Господарського Інституту позаочного навчання (УТГІ) та розбудова його у майбутньому в сталу Українську Політехніку. Це своє завдання Т-во досить успішно виконує, обєднуючи біля себе поверх 500 членів, яких головною заслугою є те, що своїми вкладками вони уможливили новій українській високій школі перебути початкові роки організації, а нині допомагають їй скріплюватися та поширюватися. Скромне меценаство пітисячі українців дало досі, можна сказати, неочікувано великі наслідки. Інститут веде нині фактично три високошкільні курси (економічно-кооперативний факультет, висока школа політичних наук, високі курси громадської агрономії) і цілу низку інших, дуже цікавих і цінних курсів. Далі, Інститут нараховує нині понад 900 студентів, що студіювали та студіюють на усіх цих школах та курсах. У звязку з побільшенням числа студентів Інститут також помалу матеріяльно усамостійнюється, покриваючи нині своїми засобами 50% своїх видатків.

На зїзді виступив з промовою Директор Інституту проф. Л. Бич, в якій дякував Т-ву за допомогу Інститутові і вказував на нові завдання школи, які вимагають ще нової жертвенности українського громадянства. Заступник Директора, проф. Д. Фролов, у ширшому рефераті навів низку листів від окремих студентів, що високо оцінюють діяльність школи, яка виконує високу культурну та національно-соборницьку місію, даючи можливість українцям з різних земель і кольоній та розкиданих на еміграції черпати науку та обєднатись біля єдиного духового джерела.

В діяльности Т-ва за минулий рік помітнішою акцією була подорож Голови Т-ва, доц. О. Бочковського до Франції, а саме — в центри розташування української еміграції. Подорож мала характер інформаційно-пропагандивний. Голова Т-ва мав низку відчитів, що мали великий успіх і значно розворушили місцеві еміграційні осередки. Підчас подорожі доц. О. Бочковського по Франції, велику організаційну поміч виказували місцеві студенти Інституту, які дали ініціятиву подорожі Голови Т-ва до Франції. На черзі стоїть поїздка Голови Т-ва до Злучених Держав Америки та до Канади.

Зїзд скінчився вибором виконних органів Т-ва, чи фактично, перевибором їх на черговий рік.

Склад виконних органів на 1938 р. та розподіл функцій між окремими членами такий: голова Управи — доц. д-р О. Бочковський, заступник голови — лект. В. Сапіцький, секретар — лект. В. Приходько; члени Управи: полк. Д. Антончук, д-р Ю. Добриловський, інж. М. Захарченко, д-р В. Наливайко, інж. Ю. Нещадименко та інж. М. Сочинський. Заступник: інж. В. Бурачинський. Ревізійна Комісія: доц. І. Кобачків, доц. Я. Моралевич та інж. С. Колубаїв. Товариський суд: пані З. Мірна, доц. І. Мазепа, проф. М. Славінський, проф. Л. Шрамченко та проф. А. Яковлів. (В. К.)

Китайська перемога

Як подає китайський комунікат, на схід від залізниці Тієнтсін—Тукав китайці перемогли японців під Іджав, окружили 5. японську дивізію та знищили 9. японську бриґаду. Китайці здобули 4 гармати, 40 самоходів.

З японських джерел заперечують цю вістку, але признають, що в цих околицях ідуть завзяті бої.

По широкому світі.

Америка хоче переступити кордон поємности воєнних кораблів, який льондонський договір устійнив на 35.000 тон, бо Японія будує кораблі понад 40.000 тон.

У Чехословаччині союз поляків проголосив відозву з домаганням національної автономії для польської меншини.

Американський федеральний банк дістав транспорт золота вартости 14,000.000 міліонів долярів; воно походить здебільша з Англії.

В німецькій армії переведено зміни в обсаді деяких вищих становищ

Жіноча сторінка.

Осередок фахової освіти для дівчат.

(Кілька слів до статті проф. Д. Ґреґолинського).

Преважну тему порушив пан проф. Грего-винський. Про фахову освіту нашого дівочого дorосту вже на сторінках „Діла" говорили ми не раз і не раз мабуть доведеться ще на цю тему писати. Одначе є кілька річей, які у звязку із статтею проф. Греголинського варто ще обговорити.

Те, що сказав автор про Перемиський Інститут, має повне обоснування і дійсно слід би нашому громадянству поважніше задуматись над тим, щоб ця прекрасно поставлена наша інституція і далі виконувала своє завдання та пристосувалася до нових обставин. Другого такого обєкту, який міг би бути так всесторонно використаний ми в Галичині не маємо і шкода, коли Інститут для дівчат буде клигати і потрохи дійсно обернеться в льокальну школу. Треба, щоб перемиський Інститут і надалі виконував ролю краєвої школи.

Але на одно ще хотілиб ми звернути увагу з тої нагоди, а саме на те, що перечислюючи ріжні фахи, яких би могли надбати наші дівчата в Інституті при умові, що його перемінять на фахові школи, забув мабуть автор про ще одну, надзвичайно важну фахову ділянку, яка саме в умовинах Перемиського Інституту моглаб бути цілком легко виконана, а саме про сільське господарство.

Потреба господарської школи у нас така пекуча, що її в сучасних умовинах нашого життя треба ставити на одно з перших місць. Коли придивимося до нашого сучасного життя, то побачимо, що воно властиво все крутиться довкола села і його господарки і коли ми розглянемо всі можливости для нашого народу, то все вернемось до того самого сільського господарства, а коли ми над можливостями того сільського господарства зупинимось, то побачимо, що господарство так зване „жіноче" під цю пору відограє на селі першу ролю і має перед собою великі можливости, а може в недалекому часі буде єдиною підпорою нашого сільського господарства.

Можемо з чистою совістю сказати, що це розуміє добре вже й наше селянство і цілком инакше починає ставитись до жіночої господарки та господарської освіти жіноцтва. Хто має нагоду стояти близько тих справ, може з чистою совістю ствердити, що такого гону до господаської освіти ще ніколи в нас не було і такої потреби в ній також. Коли ще два-три роки тому не можна було переконати нашого селянина, щоб він пустив свою доньку бодай на короткий курс домашнього господарства, то тепер самі селяни таких курсів домагаються і то не жалують досить поважних сум на ріжні довші курси і посилають на такі курси дівчину часом на другий кінець Галичини, аби тільки вона придбала потрібне знання (Т-во „Сільський Господар" нпр. минулого року перевело таких довших господарських курсів у Галичині 10, а на Волині 9 і всі вони були переповнені учасницями).

Та одна біда, саме цієї потреби не дуже відчуває наша інтелігенція і наша жіноча молодь дуже слабо тою справою цікавиться, хоч для неї є тут добрі перспективи. Здобувши середню фахову господарську освіту моглаб наша інтелігентна молодь багато в тій ділянці зробити. Не кажу вже про те, що ті наші дівчата, які після закінчення такої освіти моглиб навіть сидячи дома на селі, на невеликім своїм господарстві створити собі ріжні можливости. Недавно довелось мені зустріти молоду дівчину, яка по закінченню семинарії і сидячи дурно дома надумалась таки і здобула собі сяке-таке фахове господарське знання; похвалилась мені, що має такі висліди у власній господарці, що їй далеко більше приносять, ніж далиб якісь лекції чи торгування у крамниці. Напевно дуже скоро ми будемо мусіти думати про більш систематичну господарську освіту сільського жіноцтва, про господарські школи нижчого типу, а тоді будуть можливости і вчительської праці, адміністраційної і всякої іншої. З сумом треба сказати, що якби ми хотіли вже сьогодні до організації таких шкіл приступити, жіночого фахового персоналу ми не маємо.

На цей „фах" хотіла я ще раз звернути увагу нашого ширшого громадянства та тих, які цікавляться справами Перемиського Інституту і матимуть вплив на його дальшу долю. Умовини і господарка Інституту цілком відповідні для того, щоб побіч інших фахів примістити там ще й цей відділ.

Х. К.

Балачки про моду.

На попередній сторінці оповіла я Вам, Шановні Читачки, про загальний напрям весняної моди і то головно за модними париськими референтками, а сьогодні хочу оповісти Вам, любі Пані, з провінції, що носить наш коханий Львів, бо всеж кожне місто вибирає собі з моди те, що для нього найвідповідніше і пристосовує моду трохи на свій лад, та творить якийсь свій стиль. Отже переглянувши уважно не тільки вистави крамниць, але й те, що вони мають приховане для гостей у своїх шафах та полицях, а також приглянувшись і тому, що вже зявилось на вулицях маю такі враження:

Плащіноситимуть найбільш спортові і то бо вільні цілком у пасі, зпереду замкнені на зв. „райсфершлюс", або втяті і припасовані, але без паска а тільки з „драгонком". Матеріяли на ці плащі переважно англійські. Кольори? Найбільше пісково-бежових у найріжноманітніших відтінях від найяснішого і до зовсім темного зеленкаво-помаранчевого. Також багато сірих відтінків. Бачила я наприклад в одній фірмі прегарний модель: сірий плащик у чорний пружок, що був уложений скісно з правого плеча надолину так, що творив гарну цілість аж до долини. Плащик цей замкнений також на отой „райсфершлюс". Є також і плащі двосторонні т. зв. одна сторінка гладка, друга переважно „лепіта" і можна носити його по подобі, або на один бік, або на другий. Ці плащі переважно або гранатового тону або чорні.

Костюми. Теж в англійських матеріялів найбільше в сіро-синавих відтінях. Спортового крою, але без пасків. Є також і гранатових чимало у білий пружок і звуть їх „тенісовими". Чорних майже не зустрінете.

До цих зверхніх одягів як доповнення **капелюшки** преріжних фасонів і матеріялу. Соломяні капелюхи переважно гладкого плетива. Багато фасонів циліндру, а також маринарок. Ці останні з дуже дорогої лискучої соломки і звичайно гранатові. Капелюхи з крисами мають дуже химерно і не все вдало стяті голівки, так, що нераз личать вони власниці зпереду, але з боків та ззаду виглядають просто комічно. Є чимало і капелюхів „від чола" і часто вони комбіновані із двох гатунків соломки — одної гладкої, другої взористої, але в одному тоні. Багато квітів на капелюхах, але Львів більше любить стяжки, як які інші оздоби, хоч Париж, як пишуть, носить цілі квітові садки на голові.

Рукавиці шкіряні, часто дуже мистецькі: плетені з окремих пружків шкіри, нераз у двох кольорах. Особливо часто бачимо комбінування шкіри гранатової з червоною. Рукавички переважно з невеличкою манщетою.

Черевики. Багато черевиків зі стятими на вугли носами, але останні моделі з широкими, але круглими носами. Закаблук стовпчиковий і не дуже високий, а до спортових плащів і костюмів черевики на низькому, але не широкому закаблуку.

Шалики і „апашки" дуже модні і то досить сорокаті. Багато батикованих газових хустинок на шию і до кишеньки костюму чи плаща.

Ось так приблизно виглядатиме зверхній одяг львівських пань. Певно, що пані зі смаком добере все так, щоб їй підходило, хоч може часом воно й не буде за „останньою модою". Бо головне, щоб нам подобалось і ми себе в кожнім одязі добре почували.

Рита.

—o—

З нашої хроніки.

Центральна Жіноча Секція УНДО розпочала вже працю, яку собі намітила і між іншим 25-го березня ц. р. відбула ширші сходини членів Секції, на яких виголошено два реферати: п-і Бланки Баранової про „Політичну Організацію Жіноцтва" і п-і д-р Дарії Дзерович про „Останні політичні події".

У свому рефераті п-і Б. Баранова спинилась на ролі жінки в політичному життю взагалі та тій ролі яку відіграла жінка в українській політиці. Виказала референтка також завдання сучасної українки в політичному життю нашого народу, зокрема працю жінок обєднаних в УНДО. Поінформувала також присутніх про ту працю, яку вже почали окремі реферати Центральної Жіночої Секції УНДО. Повстали і працюють вже такі реферетури: організаційна (веде п-і Бланка Баранова, секретарка Ліза Кружкова), реєстраційна, як доповнення попередньої веде п-і Кароліна Любовирович), для звязків з культурно-освітніми та господарськими установами (веде п-і д-р Д. Дзерович), суспільної опіки (веде п-і д-р Я. Кришталевича) — між иншим ця референтка скликала вже на 31-го березня зїзду представників тих установ, які займаються справою суспільної опіки. Інші реферетури є ще в стадії організації.

П-і д-р Д. Дзерович оцінивши загально сучасне політичне становище в Европі і на цілому світі взагалі, спинилась по черзі на важнійших подіях таких европейських держав: Англії, Франції, Німеччини, Совітів, Еспанії, Італії, Польщі, Литви а також на подіях на Далекому Сході. В кінцевому висновку зазначила референтка, що нам українцям потрібно зактурити і консолідації усіх сил, щоб серед тої завірюхи, яка охопила тепер увесь світ, ми утримались і здобули собі краще завтра.

По рефератах виявилась жива дискусія, в якій майже всі присутні пані (коло 30) взяли участь.

Зборами проводила голова Центральної Жіночої Секції УНДО п-і Евгенія Макарушкова, секретарювала організаційна секретарка Ліза Кружкова.

—o—

Зі світа.

Багато з наших робітниць, що працюють професійно, навіть і не знає, що є така Міжнародня Федерація Жінок, які працюють фахово.

Ця Федерація цього року поставила собі за завдання широку пропаганду, щоб збільшити кількість жінок, що працюють професійно в ріжних ділянках життя, а також пропаганду за збільшення, якщо не цілковите зрівнання платень жінок працівників. Федерація особливо старається про те, щоб у країнах, де існує „рівноправність" і де жінки допущені до праці в державних і самоврядних інституціях, ці жінки могли займати і провідні становища, а не бути лише „вояками без офіцерів".

Міжнародня Федерація Працюючих Жінок улаштовує щорічно одночасово, а саме в день 25. лютого, Репрезентаційні Вечорі, що мають головним завдом пропагандивну мету. Очевидно, що такі вечорі відбуваються лише в тих країнах, де вже існують відділи цеї Міжнародньої Федерації, а ми до них, на жаль, не належимо.

Практичні поради.

ЩО РОБИМО КОЛО ЦВІТІВ У КВІТНІ?

Властиво то не є поради, а лише мала пригадка, бо кожна читачка, що любить цвіти, певно має в них свій досвід, або схоче про ті справи основніше довідатися з книжок та фахових журналів. Тут лише кілька дрібничок:

1) У квітні можемо пересаджувати цвіти, особливо пересаджувати ті, що скоро розвиваються і бачимо, що старий вазонок вже їм тісний (показує нам це дно вазонка, де дуже часто пушкують за помічою корінці вже показують кущики з дірки).

2) Коли нема ще потреби пересаджувати рослин, то можемо їй лише додати трохи землі, або її в такій розвою підсипати.

3) Треба переглянути, чи не обсіли рослину ріжні паразити, а з весною є в тому велика небезпека. Особливо уважно треба оглянути листки, бо в рівнинно закрутнених їх можуть заховатись білі комашки-мушки, що при звичайній можуть знищити нам цілковито рослину. Найкраще перенести такий оглядд з побільшальним склом.

4) У квітні можна вжити також і до розсади рослин, коли є забагато гонів і хочемо збільшити кількість вазонів або коли бачимо, що від тої великої кількости довгих гонів звідки ходила постада.

Жіноча сторінка.

Осередок фахової освіти для дівчат.

(Кілька слів до статті проф. Д. Греголинського).

Преважну тему порушив пан проф. Греголинський. Про фахову освіту нашого дівочого дорсту вже на сторінках „Діла" говорили ми не раз і не раз мабуть доведеться ще на цю тему писати. Одначе є кілька річей, які у звязку із статтею проф. Греголинського варто ще обговорити.

Те, що сказав автор про Перемиський Інститут, має повне обосновання і дійсно слід би нашому громадянству поважніше задуматись над тим, щоб ця прекрасно поставлена наша інституція і далі виконувала своє завдання та пристосувалася до нових обставин. Другого такого обєкту, який міг би бути так всесторонно використаний ми в Галичині не маємо і шкода, коли Інститут для дівчат буде клигати і потрохи дійсно обернеться в льокальну школу. Треба, щоб перемиський Інститут і надалі виконував ролю краєвої школи.

Але на одно ще хотілиб ми звернути увагу з тої нагоди, а саме на те, що перечисляючи ріжні фахи, яких би могли надбати наші дівчата в Інституті при умові, що його перемінять на фахові школи, забув мабуть автор про ще одну, надзвичайно важну фахову ділянку, яка саме в умовинах Перемиського Інституту моглаб бути цілком легко виконана, а саме про сільське господарство.

Потреба господарської школи у нас така пекуча, що її в сучасних умовинах нашого життя треба ставити на одно з перших місць. Коли придивимося до нашого сучасного життя, то побачимо, що воно властиво все крутиться довкола села і його господарки і коли ми розглянемо всі можливости для нашого народу, то все вернемось до того самого сільського господарства, а коли ми над можливостями того сільського господарства зупинимось, то побачимо, що господарство так зване „жіноче" під цю пору відограє на селі першу ролю і має перед собою великі можливости, а може в недалекому часі буде єдиною підпорою нашого сільського господарства.

Можемо з чистою совістю сказати, що це розуміє добре вже й наше селянство і цілком інакше починає ставитись до жіночої господарки та господарської освіти жіноцтва. Хто має нагоду стояти близько тих справ, може з чистою совістю ствердити, що такого гону до господаської освіти ще ніколи в нас не було і такої потреби в ній також. Коли ще два-три роки тому не можна було переконати нашого селянина, щоб він пустив свою доньку бодай на короткий курс домашнього господарства, то тепер самі селяни таких курсів домагаються і то не жалують досить поважних сум на ріжні довші курси і посилають на такі курси дівчину часом на другий кінець Галичини, аби тільки вона придбала потрібне знання (Т-во „Сільський Господар" нпр. минулого року перевело таких довших господарських курсів у Галичині 10, а на Волині 9 і всі вони були переповнені учасницями).

Та одна біда, саме цієї потреби не дуже відчуває наша інтелігенція і наша жіноча молодь дуже слабо тою справою цікавиться, хоч для неї є тут добрі перспективи. Здобувши середню фахову господарську освіту моглаб наша інтелігентна молодь багато в тій ділянці зробити. Не кажу вже про те, що ті наші дівчата, які після закінчення такої освіти моглиб навіть сидячи дома на селі, на невеликім своїм господарстві створити собі ріжні можливости. Недавно довелось мені зустріти молоду дівчину, яка по закінченню семинарії і сидячи дурно дома надумалась таки і здобула собі сяке-таке фахове господарське знання; похвалилась мені, що має такі висліди у власній господарці, що їй далеко більше приносять, ніж далиб якісь лекції чи торгування у крамниці. Напевно дуже скоро ми будемо мусіти думати про більш систематичну господарську освіту сільського жіноцтва, про господарські школи нижчого типу, а тоді будуть можливости і вчительської праці, адміністраційної і всякої іншої. З сумом треба сказати, що якби ми хотіли вже сьогодні до організації таких шкіл приступити, жіночого фахового персоналу ми не маємо.

На цей „фах" хотіла я ще раз звернути увагу нашого ширшого громадянства та тих, які цікавляться справами Перемиського Інституту і матимуть вплив на його дальшу долю. Умовини і господарка Інституту цілком відповідні для того, щоб побіч інших фахів примістити там ще й цей відділ.

Х. К.

Балачки про моду.

На попередній сторінці оповіла я Вам, Шановні Читачки, про загальний напрям весняної моди і то головно за модними париськими референтками, а сьогодні хочу оповісти Вам, любі Пані, з провінції, що носить наш коханий Львів, бо всеж кожне місто вибирає собі в моді те, що для нього найвідповідніше і пристосовує моду трохи на свій лад, та творить якийсь свій стиль. Отже переглянувши уважно не тільки вистави крамниць, але й те, що вони мають приховане для гостей у своїх шафах та полицях, а також приглянувшись і тому, що вже зявилось на вулицях маю такі враження:

Плащі носитимуть найбільш спортові і то або вільні цілком у пасі, зпереду замкнені на т. зв. „райсфершлюс", або втяті і припасовані, але без паска а тільки з „драгонком". Матеріяли на ці плащі переважно англійські. Кольори? Найбільше пісково-бежових у найріжноманітніших відтінях від найяснішого і до зовсім темного зеленкаво-помаранчевого. Також багато сірих відтінків. Бачила я наприклад в одній фірмі прегарний модель: сірий плащик у чорний пружок, що був уложений скісно з правого плеча надолину так, що творив гарну цілість аж до долини. Плащик цей замкнений також на отой „райсфершлюс". Є також і плащі двосторонні т. зн. одна сторінка гладка, друга переважно „пепіта" і можна носити його по вподобі, або на один бік, або на другий. Ці плащі переважно або гранатового тону або чорні.

Костюми. Теж в англійських матеріялах і найбільше в сіро-синявих відтінях. Спортового крою, але без пасків. Є також і гранатових чимало у білий пружок і звуть їх „тенісовими". Чорних майже не зустрінете.

До цих зверхніх одягів як доповнення **капелюшки** преріжних фасонів і матеріялу. Соломяні капелюхи переважно гладкого плетива. Багато фасонів циліндру, а також маринарок. Ці останні з дуже дорогої лискучої соломки і звичайно гранатові. Капелюхи з крисами мають дуже химерно і не все вдало статі голівки, так, що нераз личать вони власниці зпереду, але з боків та ззаду виглядають просто комічно. Є чимало і капелюхів „від чола" і часто вони комбіновані з двох гатунків соломки — одної гладкої, другої звористої, але в одному тоні. Багато квітів на капелюхах, але Львів більше любить стяжки, як які інші оздоби, хоч Париж, як пишуть, носить цілі квітові садки на голові.

Рукавички шкіряні, часто дуже мистецькі плетені з окремих пружків шкіри, нераз у двох кольорах. Особливо часто бачимо комбінування шкіри гранатової з червоною. Рукавички переважно з невеличком маншетом.

Черевики. Багато черевиків зі стятими на вугли носами, але останні моделі з широкими, але круглими носами. Закаблук стовпчиковий і не дуже високий, а до спортових плащів і костюмів черевики на низькому, але не широкому закаблуку.

Шалики і „апашки" дуже модні і то досить сорокаті. Багато батикованих газових хустинок на шию і до кишеньки костюму чи плаща.

Ось так приблизно виглядатиме зверхній одяг львівських пань. Певно, що пані зі смаком добере все так, щоб їй підходило, хоч може часом воно й не буде за „останньою модою". Бо головне, щоб нам подобалось і ми себе в кожнім одязі добре почували.

Рита.

——o——

З нашої хроніки.

Центральна Жіноча Секція УНДО розпочала вже працю, яку собі намітила і між іншим 25.-го березня ц. р. відбула перші сходини членів Секції, на яких виголошено два реферати: п-і Бланки Баранової про „Політичну Організацію Жіноцтва" і п-і д-р Дарії Дзерович про „Останні політичні події".

У своєму рефераті п-і Б. Баранова спинилась на ролі жінки в політичному житті взагалі та тій ролі, яку відіграла жінка в українській політиці. Виказала референтка також завдання сучасної українки в політичному житті нашого народу, зокрема працю жінок обєднаних в УНДО. Поінформувала також присутніх про ту працю, яку вже почали окремі реферати Центральної Жіночої Секції УНДО. Повстали і працюють вже такі референтури: організаційна (веде п-і Бланка Баранова, секретарка Ліда Крушинська), реєстраційна, як доповнення попередньої веде п-і Кароліна Любовирович), для звязків з культурно-освітніми та господарськими установами (веде п-і д-р Д. Дзерович), суспільної опіки (веде п-і д-р Я. Кришталівська) — між іншим ця референтка скликала вже на 31.-го березня нараду представниць тих установ, які займаються працею суспільної опіки. Інші референтури є ще в стадії організації.

П-і д-р Д. Дзерович оцінивши загально сучасне політичне становище в Европі і на цілому світі взагалі, спинилась по черзі на визначних подіях таких европейських держав: Англії, Франції, Німеччини, Совітів, Еспанії, Італії, Польщі, Литви а також на подіях на Далекому Сході. В кінцевому висновку зазначила референтка, що нам українцям потрібно напруги і консолідації усіх сил, щоб серед тої завірюхи, яка охоплює тепер увесь світ, ми утримались і здобули собі краще завтра.

По рефератах виявилась жива дискусія, в якій майже всі присутні пані (коло 30) взяли участь.

Зборами проводила голова Центральної Жіночої Секції УНДО п-і Евгенія Макарушкова, секретарювала організаційна секретарка Ліда Крушинська.

——o——

Зі світа.

Багато з наших робітниць, що працюють професійно, навіть і не знає, що є така Міжнародна Федерація Жінок, які працюють фахово.

Ця Федерація цього року поставила собі за завдання широку пропаганду, щоб збільшити кількість жінок, що працюють професійно в ріжних ділянках життя, а також пропаганду за збільшення, якщо не цілковите зрівняння платень жінок працівничок. Федерація особливо старається про те, щоб у країнах, де існує „рівноправність" і де жінки допущені до праці в державних і самоврядних інституціях, ці жінки могли займати і провідні становища, а не бути лише „жовнірами без офіцерів".

Міжнародна Федерація Працюючих Жінок улаштовує щороку одночасово, а саме в день 25. лютого, Репрезентаційні Вечорі, що мають головним чином пропагандивну мету. Очевидно, що такі вечорі відбуваються лише в тих країнах, де вже існують відділи цеї Міжнародньої Федерації, а ми до них, на жаль, не належимо.

Практичні поради.

ЩО РОБИМО КОЛО ЦВІТІВ У КВІТНІ?

Властиво то не є порада, а лише мала пригадка, бо кожна чоловіка, що любить цвіти, напевно має з ними свій досвід, або схоче про ті справи основніше довідатися з книжок та фахових журналів. Тут лише кілька дрібничок:

1) **У квітні** можемо пересаджувати цвіти, особливо пересаджувати ті, що скоро розвиваються і бачимо, що старий вазонок вже їм тісний (покаже нам це дно вазонка, де дуже часто шукаючи за поживою коріньці вже повилазять кусики з дірки).

2) Коли нема ще потреби пересаджувати рослини, то можемо їй лише додати трохи гнною, або її в часі розвою підсилити.

3) Треба переглянути, чи не обсіли рослину ріжні гильниці, а з весною є в тому велика небезпека. Особливо уважно треба оглянути пилиці, бо в рідних закутинах їх можуть заховатися біли зависні мушки, що при недогляді можуть знищити нам ціленьку рослину. Найліпше переводити такий огляд з побільшальним склом.

4) У квітні можна вжити також і до розсади рослини, коли є забагато гонів і хочемо збільшити нашу кількість вазонків або коли бачимо, що від тої великої кількости нових гонів нидіє головна рослина.

Сторінка без політики.

Шкло, що виявилося діямантом.

Полудневоафриканський робітник Гарі Роберт Фовлер вислав до англійського короля Юрія VI. листа, якого зміст є справжнім авантурничим романом.

Що було в похідній торбі вбитого бура.

В тому листі Гарі Роберт Фовлер повідомляє, що він скінчив саме 63 роки. Трицятьвісім літ тому брав він участь у війні з бурами. Одного разу, по бою, знайшов він коло трупа вбитого бурського старшини похідну торбу, в якій було кілька штук золотих монет і куснік шкла. Фовлер віддав торбу військовій команді, яка зладила спис знайдених предметів. Зо-асті монети і шкло перейшло на власність Фовлера. Гроші розділив він між своїх товаришів, але куснік шкла залишив собі як амулет. Він зладив собі спеціяльний шкіряний мішочок і в ньому носив завжди при собі свій амулет, завісивши його на шнурочку на шиї.

Бурхливе життя Фовлера.

Коли скінчилася війна з бурами, для Фовлера настало життя повне пригод та авантур. Раз був він на возі, раз під возом. Він займався в тому часі ріжними справами. Він брав участь у виправі капітана Скота до полудневого бігуна, тринацять літ працював як нурець, відтак став фабрикантом морозива. Спершу щастя до нього усміхнулося. Фовлер придбав собі поволі доволі гарний капітал, але за порадою товариша пустився на біржеві спекуляції, стратив усе, що мав, заліз у довги і мусів продати фабрику.

Тоді треба було починати від початку. Одначе від тієї пори всі почини Фовлера кінчалися невдачами. Він розпродав ціле своє майно, перекидався з одної ділянки до другої, пробував чистити на вулицях прохожим черевики, працював як пристаневий робітник, був посильним і вкінці мусів переїхати до Полудневої Африки як звичайний робітник.

Шкляний амулет.

Невдачі зломили старого Фовлера. Йому не ставало вже сил до життєвої боротьби. Одного разу підчас розмови з іншим робітником, Фовлер показав йому свій шкляний амулет, що його він знайшов колись коло трупа вбитого бура, і заявив, що тим шкляним амулетом хотів він уже собі перетяти жили на руках. Одначе спроба самогубства не вдалася, бо шкло амулету було таке тупе, що ніяким чином не можна було ним перерізати шкіри на руці.

Робітник оглянув шкло і заявив зачудованому Фовлерові, що шкло є діямантом. Старий робітник пішов негайно до золотаря і там довідався, що амулет є справді діямантом величезної вартости.

У своїм листі до короля Юрія VI. просить Фовлер, щоб король сам розсудив тепер, хто має право власности до того діяманту, що його знавці оцінюють на кілька міліонів.

Школа ґеніїв.

Ріжні вже були школи, починаючи від кухарських, танкових, бриджевих, та кінчаючи на ріжних тайних школах вломників і злодіїв. Та вершок оригінальности осягнула в ділянці „шкільництва" Америка, яка все заскокує стару Европу своїми іноді дивовижними, хоч часом зовсім добрими плянами.

В Ню Йорку істнує вже від якогось часу оригінальна школа, до якої приймають учнів, вибраних з міліона учнів цілої Америки (Злучених Держав). Ця школа має лиш 50 учнів, що виказують найбільші здібности. У згаданій школі заступлені всі нації, що замешкують Америку: англійці, німці, українці, москалі, поляки, французи й інші.

Деякі з учнів зазнали в інших школах чимало труднощів та перешкод за те, що займалися на годинах тільки одним улюбленим предметом, не звертаючи на інші ніякої уваги. В новій школі дають змогу учням займатися після обіду своїми улюбленими предметами. Якби хтонебудь зайшов у ту пору до згаданої школи, то міг би побачити учнів, що рисують, будують ріжні моделі, малюють мапи, або грають у шахи.

Цікаве, що здебільша учні тієї школи зовсім не відповідають нашій уяві пильного і здібного учня із запалими грудьми, маленькими короткозорими очима та блідим лицем. Навпаки, вони — хлопці й дівчата — відзначаються якнайкращим здоровлям, наче потверджують стару правду: „У здоровому тілі, здорова душа".

Всупереч загально прийнятій думці, жидів із розвиненим розумом вище середнього рівня у згаданій школі нема зовсім більше, як учнів інших націй. Ця школа опрокидує теж погляд, що мурини скорше розвиваються і скорше старіються. Під ту пору школа має кількох муринів, яких рівень можна означити як вищий від середнього.

Банкир добродій бідолах.

Щойно тепер після смерти відомого атенського багатого банкиря Нікопулюса, виявилося, що він був довгі роки таємничим добродійцем людей, що виконали якийсь промах, а то й злочин унаслідок нужди, або покинені на ласку долі. До кожного такого нещасного, що попав до вязниці, негайно звявлявся один із найкращих грецьких адвокатів, та запопадливо брався за ведення справи. Коли підсудного звільняли після розправи, тоді адвокат давав йому завжди такі засоби, або фонди, щоб він міг почати нове, краще життя.

Ніхто не знав прізвища свого доброчинця, який ніколи не виступав отверто. Недавно він помер і ціле своє величезне майно записав на спеціяльний фонд, щоб після смерти його доброчинна діяльність не спинювалася. До тієї діяльности та до такого завіщання спонукали його особисті трагічні переживання молодости.

Ще молодим мужчиною закохався Нікопулюс у доньці багатого купця, який рішуче спротивився подружжю своєї донечки з бідним студентом. Всеж таки дівчина вийшла заміж за молодого студента без дозволу родичів. Молода пара виїхала до Парижа, де їм прийшлося переживати важку нужду. Коли одного дня Нікопулюс прибіг вечором щасливий, що йому пощастило знайти працю, домів, не застав там жінки. Нікопулюс кинувся за нею шукати і щойно на другий день рано довідався, що жінку арештували. Голодна й виснажена жінка намагалася украсти у крамниці якісь харчеві продукти, але зробила це так незручно, що її приловили на гарячому вчинку.

Нікопулюс побіг на поліційний комісаріят і там йому подали до відома жахливу вістку: зі сорому й горя жінка повісилася у вязничій келії.

Цього удару долі Нікопулюс ніколи не забув. Коли став багатим чоловіком, головним завданням свого життя поставив: помагати людям, що стали злочинцями з нужди.

—o—

Три новобранці.

В один і той самий день ставало до військової бранки трьох братів. Вони трійняки: Лев, Каміль та Еміль Морльо.

Трійняки будуть служити разом в одному полку. Вони вродилися 25. липня 1918. р. в Сенан Гуель, маленькім селі, яке під ту пору сильно бомбардувала німецька артилерія. Село було положене кілька кільометрів від фронту і брати провели перший день свого життя в пивниці, в якій ціла родина зложена з батька, матері і 9 дітей скривалася від барабанного вогню.

Впертий самовбивник.

Якщо у Франції істнував би клюб самовбивників, то 60-літній металіст-робітник Гастон Леблян міг би без найменшого сумніву кандидувати не лиш на його предсідника, але й на місце почесного члена. Леблян може похвалитися рекордовим числом самовбивчих спроб. І тільки остання спроба закінчилася „успіхом".

Ще перед війною Леблян, який терпів на свого роду неврастенію, двічі стріляв собі до голови. Його оба рази відрятували. Від того часу не було року, щоб Леблян не накладав на себе рук. Він кидався до ріки, але його витягали. Двічі перемагав у нього інстинкт самозбереження і він якимсь чудом звільняв собі руки, звязані передтим мотузками і доплинав до берегу. І кілька інших спроб самогубства закінчилося безуспішно.

Два тижні тому пішов Леблян до лічниці до лікарських оглядин і там йому сказали, що він хорий на хронічну й невилікувальну недугу. Просто з лічниці пішов Леблян до столяра і велів взяти на себе міру:

— Хочу, щоб моя домовина була простора й мене не давила...

За домовину заплатив він 408 фр., узяв посвідку й вернувшися домів передав посвідку жінці:

— Якщо мені щонебудь станеться, домагайся, щоб мені негайно прислали домовину, яку я замовив.

Поладнавши всі свої справи, пішов він на стрих і там повісився. Цим разом уже ніхто йому не перешкодив

—o—

Чи каштани ростуть на груші?

Про те, що грушки ростуть на вербі, чули ми вже нераз у жартах, дотепах і приповідках (у буденному житті маємо аж забагато нагод пізнавати справжні грушки на вербі), одначе досі ніхто ще не поважився заявити, що „каштани ростуть на вербі.

Як подає АТЕ таку штуку втяла природа в Нормандії. Минулого року один з городників перещепив оттак собі, для жарту на одну галузку доброї груші — каштани. І на превелике диво, підчас теплих березневих ночей на галузці груші виросли каштани. Науковий світ зацікавився цим явищем, бо досі ще ніхто ніде не стрічав такого перехрещування.

Значить, що тепер будемо чути і про каштани на вербі, не лиш про грушки на вербі.

—o—

Герст перейшов на відпочинок.

Відомий американський часописний король Рандольф Герст, який саме тепер скінчив 75 років життя, переходить на відпочинок і покидає керму свого часописного концерну. Передтим він створив адміністраційну комісію, яку творять його найстарший син, начальні редактори його часописів і нотар. Ця комісія вестиме всі справи звязані з кермою концерну.

—o—

Шерлі Темпль жертвою неслави.

Кілька місяців тому почав у Льондоні виходити журнальчик, який звернув на себе увагу дивними інформаціями, що він їх містив. Здебільша були це напасти на людей, що займають видні становища, натяки на їх приватне життя і т. і. Журнальчик не мав успіху і швидко припинив свою діяльність.

В однім числі того часопису була поміщена стаття про малу фільмову зірку Шерлі Темпль. Стаття була такого змісту, що фірма, яка заступала в Анґлії інтереси малої Шерлі, подала редактора й видавця журнальчика до суду. В суді адвокат малої зірки сказав таке:

— Ми маємо тут до діла з найгидкішим проявом вуличної літератури, тимбільше гидким, що жертвою знеславлення стала десятилітня дитина. Зміст статті такий, що я не можу його повторити тут на судовій салі. Одно лише побажання маю, щоб Шерлі, моя клієнтка ніколи не довідалася, що про неї в тому клаптику паперу написано.

Суд засудив редактора журналу на заплату відшкодування за моральну шкоду 10.000 доларів. Фірма, що заступає Шерлі дістане 7.500 дол. Адвокат заявив, що його повновласники жертвують ці гроші на добродійні цілі.

Сторінка без політики.

Шкло, що виявилося діямантом.

Полуднево-африканський робітник Гарі Роберт Фовлер вислав до англійського короля Юрія VI. листа, якого зміст є справжнім авантурничим романом.

Що було в похідній торбі вбитого бура.

В тому листі Гарі Роберт Фовлер повідомляє, що він скінчив саме 63 роки. Трицятьвісім літ тому брав він участь у війні з бурами. Одного разу, по бою, знайшов він коло трупа вбитого бурського старшини похідну торбу, в якій було кілька штук золотих монет і кусник шкла. Фовлер віддав торбу військовій команді, яка зладила спис знайдених предметів. Зо-всті монети і шкло перейшло на власність Фовлера. Гроші розділив він між своїх товаришів, але кусник шкла залишив собі як амулет. Він зладив собі спеціяльний шкіряний мішочок і в ньому носив завжди при собі свій амулет, завісивши його на шнурочку на шиї.

Бурхливе життя Фовлера.

Коли скінчилася війна з бурами, для Фовлера настало життя повне пригод та авантур. Раз був він на возі, раз під возом. Він займався в тому часі ріжними справами. Він брав участь у виправі капітана Скота до полудневого бігуна, тринацять літ працював як нурець, відтак став фабрикантом морозива. Спершу щастя до нього усміхнулося. Фовлер придбав собі поволі доволі гарний капітал, але за порадою товариша пустився на біржеві спекуляції, стратив усе, що мав, заліз у довги і мусів продати фабрику.

Тоді треба було починати від початку. Одначе від тієї пори всі почини Фовлера кінчалися невдачами. Він розпродав ціле своє майно, перекидався з одної ділянки до другої, пробував чистити на вулицях прохожим черевики, працював як пристаневий робітник, був погильним і вкінці мусів переїхати до Полудневої Африки як звичайний робітник.

Шкляний амулет.

Невдачі зломили старого Фовлера. Йому нетавало вже сил до життевої боротьби. Одного разу підчас розмови з іншим робітником, Фовлер показав йому свій шкляний амулет, що його він знайшов колись коло трупа вбитого бура, і заявив, що тим шкляним амулетом хотів він уже собі перетяти жили на руках. Одначе спроба самогубства не вдалася, бо шкло амулету було таке тупе, що ніяким чином не можна було ним перерізати шкіри на руці.

Робітник оглянув шкло і заявив зачудованому Фовлерові, що шкло є діямантом. Старий робітник пішов негайно до золотаря і там довідався, що амулет є справді діямантом величезної вартости.

У своїм листі до короля Юрія VI. просить Фовлер, щоб король сам розсудив тепер, хто має право власности до того діяманту, що його знавці оцінюють на кілька міліонів.

Школа ґеніїв.

Ріжні вже були школи, починаючи від кухарських, танкових, бриджевих, та кінчаючи на ріжних тайних школах вломників і злодіїв. Та вершок ориґінальности осягнула в ділянці „шкільництва" Америка, яка все заскокує стару Европу своїми іноді дивовижніми, хоч часом зовсім добрими плянами.

В Ню Йорку істнує вже від якогось часу ориґінальна школа, до якої приймають учнів, вибраних з міліона учнів цілої Америки (Злучених Держав). Ця школа має лиш 50 учнів, що виказують найбільші здібности. У згаданій школі заступлені всі нації, що замешкують Америку: англійці, німці, українці, москалі, поляки, французи й інші.

Деякі з учнів зазнали в інших школах чимало труднощів та перешкод за те, що займалися на годинах тільки одним улюбленим предметом, не звертаючи на інші ніякої уваги. В новій школі дають змогу учням займатися після обіду своїми улюбленими предметами. Якби хтонебудь зайшов у ту пору до згаданої школи, то міг би побачити учнів, що рисують, будують ріжні моделі, малюють мапи, або грають у шахи.

Цікаве, що здебільша учні тієї школи зовсім не відповідають нашій уяві пильного і здібного учня із запалими грудьми, маленькими короткозорими очима та блідим лицем. Навпаки, вони — хлопці й дівчата — відзначаються якнайкращим здоровлям, наче потверджують стару правду: „У здоровому тілі, здорова душа".

Всупереч загально прийнятій думці, жидів із розвиненим розумом вище середнього рівня у згаданій школі нема зовсім більше, як учнів інших націй. Ця школа опрокидує теж погляд, що мурини скорше розвиваються і скорше старіються. Під цю пору школа має кількох муринів, яких рівень можна означити як вищий від середнього.

Банкир добродій бідолах.

Щойно тепер після смерти відомого атенського багатого банкиря Нікопулюса, виявилося, що він був довгі роки таємничим доброчинцем людей, що виконали якийсь промах, а то й злочин унаслідок нужди, або покинені на ласку долі. До кожного такого нещасного, що попав до вязниці, негайно зявлявся один із найкращих грецьких адвокатів, та запопадливо брався за ведення справи. Коли підсудного звільняли після розправи, тоді адвокат давав йому завжди такі засоби, або фонди, щоб він міг почати нове, краще життя.

Ніхто не знав прізвища свого доброчинця, який ніколи не виступав отверто. Недавно він помер і ціле своє величезне майно записав на спеціяльний фонд, щоб після смерти його доброчинна діяльність не спинювалася. До тієї діяльности та до такого завіщання спонукали його особисті траґічні переживання молодости.

Ще молодим мужчиною закохався Нікопулюс у доньці багатого купця, який рішуче спротивився подружжю своєї донечки з бідним студентом. Всеж таки дівчина вийшла заміж за молодого студента без дозволу родичів. Молода пара виїхала до Парижа, де їм прийшлося переживати важку нужду. Коли одного дня Нікопулюс прибіг вечором щасливий, що йому пощастило знайти працю, домів, не застав там жінки. Нікопулюс кинувся за нею шукати і щойно на другий день рано довідався, що жінку арештували. Голодна й виснажена жінка намагалася украсти у крамниці якісь харчеві продукти, але зробила це так незручно, що її приловили на гарячому вчинку.

Нікопулюс побіг на поліційний комісаріят і там йому подали до відома жахливу вістку: зі сорому й горя жінка повісилася у вязничій келії.

Цього удару долі Нікопулюс ніколи не забув. Коли став багатим чоловіком, головним завданням свого життя поставив: помагати людям, що стали злочинцями з нужди.

—o—

Три новобранці.

В один і той самий день ставало до військової бранки трьох братів. Вони трійняки: Лев, Каміль та Еміль Морльо.

Трійняки будуть служити разом в одному полку. Вони вродилися 25. липня 1918. р. в Севан Гуель, маленькім селі, яке під ту пору сильно бомбардувала німецька артилерія. Село було положене кілька кільометрів від фронту і брати провели перший день свого життя в пивниці, в якій ціла родина зложена з батька, матері і 9 дітей скривалася від барабанного вогню.

Впертий самовбивник.

Якщо у Франції істнував би клюб самовбивників, то 60-літній металіст-робітник Гастон Леблян міг би без найменшого сумніву кандидувати не лиш на його предсідника, але й на місце почесного члена. Леблян може похванитися рекордовим числом самовбивних спроб. І тільки остання спроба закінчилася „успіхом".

Ще перед війною Леблян, який терпів на свого роду неврастенію, двічі стріляв собі де голови. Його оба рази відрятували. Від того часу не було року, щоб Леблян не накладав на себе рук. Він кидався до ріки, але його витягали. Двічі перемагав у нього інстинкт самозбереження і він якимсь чудом звільняв собі руки, звязані передтим мотузками і доплинав до берегу. І кілька інших спроб самогубства закінчилося безуспішно.

Два тижні тому пішов Леблян до лічниці до лікарських оглядин і там йому сказали, що він хорий на хронічну й невилікувальну недугу. Просто з лічниці пішов Леблян до столяря і велів взяти на себе міру:

— Хочу, щоб моя домовина була простора й мене не давила...

За домовину заплатив він 408 фр., узяв посвідку й вернувшися домів передав посвідку жінці:

— Якщо мені щонебудь станеться, домагайся, щоб мені негайно прислали домовину, яку я замовив.

Поладнавши всі свої справи, пішов він на стрих і там повісився. Цим разом уже ніхто йому не перешкодив

—o—

Чи каштани ростуть на груші?

Про те, що грушки ростуть на вербі, чули ми вже нераз у жартах, дотепах і приповідках (у буденному житті маємо аж забагато наго[ди] пізнавати справжні грушки на вербі), одначе досі ніхто ще не поважився заявити, що „каштани ростуть на вербі.

Як подає АТЕ таку штуку втяла природа в Нормандії. Минулого року один з городників перещепив оттак собі, для жарту на одну галузку доброї груші — каштани. І на превелике диво, підчас теплих березневих ночей на галузці груші виросли каштани. Науковий світ зацікавився цим явищем, бо досі ще ніхто ні[де] не стрічав такого перехрещування.

Значить, що тепер будемо чути і про каштани на вербі, не лиш про грушки на вербі.

—o—

Герст перейшов на відпочинок

Відомий американський часописний король Рандольф Герст, який саме тепер скінчи[в] 75 років життя, переходить на відпочинок [і по]кидає керму свого часописного концерну. Передтим він створив адміністраційну комісі[ю], яку творять його найстарший син, начальні р[е]дактори його часописів і нотар. Ця комісія [пере]йме всі справи звязані з кермою концерну.

—o—

Шерлі Темпль жертвою неслави

Кілька місяців тому почав у Льондоні в[и]ходити журнальчик, який звернув на себе [у]вагу дивними інформаціями, що він їх містив. Здебільша були це напасти на людей, що займають видні становища, натяки на їх приват[не] життя і т. і. Журнальчик не мав успіху і швидко припинив свою діяльність.

В однім числі того часопису була поміщена стаття про малу фільмову зірку Шер[лі] Темпль. Стаття була такого змісту, що фірма, яка заступала в Анґлії інтереси малої Шерлі, подала редактора й видавця журнальчика [до] суду. В суді адвокат малої зірки сказав так:

— Ми маємо тут до діла з найгидкішим проявом вуличної літератури, тимбільше гидким, що жертвою знеславлення стала десятилітня дитина. Зміст статті такий, що я не можу його повторити тут на судовій салі. Одно лиш побажання маю, щоб Шерлі, моя клієнтка [ні]коли не довідалася, що про неї в тому клаптику паперу написано.

Суд засудив редактора журналу на заплату відшкодування за моральну шкоду 10.0[00] долярів. Фірма, що заступає Шерлі діста[не] 7.500 дол. Адвокат заявив, що його пов[ір]ники жертвують ці гроші на добродійні цілі.

Вибори у всесоюзній комуністичній партії.

Центральний комітет всесоюзної компартії ...млав сензаційну постанову: він розписав ви...ори до партійних комітетів та секретаріятів ...а тереі цілого СССР. 15. квітня виберуть місцеві партійні комітети, 15. червня — краєві.

Причиною виборів є обставина, що опозиція дальше веде свою акцію в поодиноких провінціональних клітинах партії. (АТЕ.)

Протест американського амбасадора в Мексику.

Американський амбасадор у Мексику Даніельс дістав наказ зложити енергійний протест проти вивласнення американських нафтових підприємств. Мексиканський уряд мабуть піде на угоду, тимбільше, що не має чим заплатити власникам удержавлених копалень.

Загальні Збори Товариства „Сільський Господар“.

В четвер 31. березня відбулися Загальні Збори Т-ва „Сільський Господар“ у великій салі „Народнього Дому“ при участи понад 170 делегатів філій, кружків і фізичних членів „С. Г“., районових Молочарень, представників центральних установ і представників преси. Владу репрезентували представники воєвідства: львівського (інж. Новіцький) і тернопільського (інж. Збіборовський та інж. Нізо), самоуправу: інж. Кобанський від союзу хліборобських палат та організацій з Варшави, інж. Фалдзінський директор львівської хліборобської палати й інж. Борисовський як представник цієї палати.

Збори відкрив в год. 10.45 передполуднем голова Т-ва „С. Г.“ **Мирон Луцький** витаючи делегатів і членів „С. Г.“, представників влади і преси. Опісля щирими словами спомянув память тих діячів „С. Г.“, які відійшли від нас. ...ше спинився над заслугами бл. п. о. мітр. ...інаровського та бл. п. інж. Дидинського. Память покійних вшанували присутні повстанням з місць.

На Збори наспіли привіти з побажаннями дальших гарних успіхів „С. Г.“ у його інтензивній і корисній праці від УПР, Т-ва „Відродження“ та від голови львівської хліборобської палати д-ра К. Папари.

З черги голова обговорив умовини, серед яких довелося працювати „С. Г.“ у діловому ...ці, звернув увагу на заломання конюнктури і у звязку з тим на необхідність дальшої розбудови і зміцнення варстатів праці. Підкреслив, що Т-во „С. Г.“ зробило все в ділянці заступництва інтересів українського селянства, що тільки можна було зробити. Висловив теж щиру подяку центральним кооперативним установам за поглиблення співпраці з „С. Г.“ та подякував працівникам „С. Г.“ за їх жертвенну працю. Саме завдяки праці фахівців агрономів та інструкторів Т-во „С. Г.“ виходить поза рямці просвітньо-господарської діяльности і стає дійсною фаховою централею та становою організацією українського хліборобства. Вкінці голова покликав до президії о. сов. **Онишкевича** з Купнович, сел. **Кузьмина** з Озірної, на секретарів: інж. **Сасиківну** та сел. **Мигула**.

Тому, що протокол з попередніх загальних зборів „С. Г.“ передали Заг. Збори до верифікації окремій тричленній комісії, члени Дирекції та референти Т-ва „С. Г.“ доповнили звідомлення з праці Т-ва за 1937 р., що вийшло окремою брошурою і з якого в „Ділі“ (ч. 69) ми вже подали найважніші дані в передовій статті п. н. „Треба двигнути наше господарство“. Отже інж. **І. Лапчук** обговорив організаційну просвітню діяльність Т-ва та перепони влади (розвязання філії в Луцьку з 52 кружками і заборону основувати 78 нових кружків, головно на Лемківщині); інж. **Девосер** про фахову працю Т-ва з ділянки агротехніки, а інж. **Голод** з ділянки зоотехніки. Дир. інж. **Романенко** обговорив ширше справу організації сільських господинь та Хліборобського Вишколу Молоді і вкінці дир. інж. **Е. Храпливий** спинився над заступництвом інтересів українського села перед центральною владою у Варшаві, у воєвідствах, скарбових палатах і хліборобських палатах на місцях. Підкреслив, що Т-во зорганізувало селян плянтаторів, які є одночасно удільовцями цукроварні „Поділля“ в Березовиці В., далі плянтаторів у Ходорівщині, і Перемищині. Т-во „С. Г.“ подбало теж про охорону праці своїх членів організуючи рільних робітників в окремі секції охорони праці при кружках „С. Г.“ Ця акція значно поширилася і дала дуже гарні висліди, не зважаючи на перепони адміністраційної влади, яка розвязувала в деяких повітах (Коломия) згадані секції охорони праці. Крім того обговорив замкнення рахунків та біланс Т-ва за 1937 р. Опісля член Контрольної Комісії **І. Павлик** відчитав обширний звіт з провірки діяльности і поставив внесок, щоби Заг. Збори признали абсолюторію Головній Раді і Дирекції за їх дійсно велитенську і корисну діяльність.

ВИБІР КОМІСІЇ МАТКИ.

З черги Збори вибрали 5-ти членну Комісію Матку до якої ввійшли: **дир. А. Палій, дир. М. Творидло, проф. Брикович, сел. Савчин, інж. Дмитренко та інж. Винник.**

ОЖИВЛЕНА ДИСКУСІЯ.

Над обширним і всесторонним звідомленням розвинулася дійсно ділова, але оживлена дискусія. Її започаткував дир. **А. Палій** подякою від „М. С.“ за корисну співпрацю зі „С. Г.“ над піднесенням молочної господарки українського села. Опісля основніше спинився над ріжними перепонами влади, що гальмують діяльність і „С. Г.“ і „М. С.“. Великим ударом для обох товариств була ліквідація 425 секцій охорони сільсько-господарських тварин, в яких працювало 20 ветеринарних лікарів. Т-во „С. Г.“ мусіло зліквідувати одну з найбільше доцільних і корисних ділянок праці тому, що влада заборонила, підтягаючи згадану акцію охорони с.-г. тварин під обезпеченеву акцію. Така заборона тим дивніша, що польські хліборобські організації вели і ведуть далі таку саму акцію охоро-

...АН СМОЛІЙ.

Холодна сталь.

Олекса Іванович мешкав на третьому поверсі великої камяниці. Популярно звали його Петрушкою. Мешкання, яке займав, було вигідне, ...дувне, взагалі поетичне. Зрештою, поетична була теж вічно розкуйовдана чуприна Петрушки, поетичні були його розмріяні очі, несмілий погляд, поетична вдача. Взагалі Петрушка був поет. Оцей зверхній вигляд відповідав зовсім його щоденному заняттю. Писав багато і гарно. Навіть мав вироблену „марку“. З ...маткою на піддаші зжився так, що здавалось ...ший і не міг би нічого написати. Мав ледве ... років а вже був чудаком.

Напроти мешкання Петрушки була така ...а кімнатка, що світила пусткою все літо ...ю осінь. Аж першого грудня дістав Петруш... сусідів-льокаторів. Була це пара молодих ...дей. Він високий, поставний брюнет, вона ...цо нижча білявка з голубими очима. Перший ...зустрів їх Петрушка на сходах, як сходили ...ж вниз. Бльондинка поглянула допитливо на ...дернацьке, заклопотане обличчя Петрушки, ...іву чуприну, усміхнулась легко та задріботі... долі сходами і зникла. Петрушка стояв хвилину мов очарований. Серед довгої самоти і ...ги вреші щось нове і небуденне. Бо такою ...далась йому та усмішка погідна, ясна, як ... влітку. Зійшов надолину до сторожа.

— Що це за одні?

— А, якісь студенти.

Петрушка хотів ще дещо більше провідати, але не смів, бо сторож неприхильно глянув на нього. Мали старі порахунки ще з тієї пори, коли одного разу Петрушка не хотів дозволити на ексмісію і викинув сторожа за комір на сходи. Хоча пізніше відносини якось наладнались, всеж не були вони найкращі. От і тепер спитав би ще дещо та не впору. Зрештою, може й сам провідає.

Цілий цей день Петрушка нудьгував. Хотів писати та якось не клеїлось. Одягнувся і вийшов на вулицю. Віяв холодний вітер, сніжинки чіпались на вїях, цілували холодно в обличчя. Петрушка плентався вулицями, втуливши голову між рамена, підніс комір і йшов без цілі.

Коли зупинився, помітив, що він у парку перед університетом. Глянув і зовсім не здивувався. Адже він туди йшов. Так, туди. Це бажання виразно жило у його підсвідомости і врешті оформилось. Упарі з тим здивувався. Чому саме пішов туди? Він цього місця навіть не любить. Відповідь була — вона прийшла несподівано для нього самого. Він прийшов сюди для своєї сусідки-льокаторки, яку нині вперше стрінув.

Відкривши такий важний психольогічний факт, Петрушка вернувся швидко до хати, щоб писати... Був лихий на себе, що не може зосередити думок, що живе мов дитина настроями, що не панує над собою. Але писання не йшло.

— Що за чорт? Це якийсь патольогічний стан! Раз поглянути на людину і вже нічого не можна думати, крім неї. Глупа історія! — рішив розлючений.

Та ранком надиво встав скоріше, одягнувся, навіть пригладив чуприну і легко підсвистуючи, зійшов вниз на подвіря. Точно пів до восьмої зявились сусіди. Білявка знову усміхнулась таємниче і зникла із своїм співкомірником за темною дубовою брамою.

Отак і почалась глупа історія. Не вважаючи на всі розумові аргументи, майже щоранку сходив Петрушка на подвіря і ждав зустрічі. Спершу гляділи на нього з цікавости, потім із здивуванням, чому ці зустрічі повторюються так точно. А Петрушка складав собі щоранку пляни, як почне з ними розмову, як познайомиться та ніколи не здійснював їх. Не мав сміливости, як самотник, що не знає форм товариського життя. При стрічі Петрушка усміхався, чи властиво хотів усміхатись якомога приємніше, але це виходило в нього кумедно; це не був сміх, але щось зовсім до нього неподібне. Уявляв себе тоді, як штубака і ненавидів. І рівночасно виправдував. Не хоче наждатись, адже бачить виразно, як її товариш люто глипає на нього, мов би хотів його зісти. Так принаймні здавалось Петрушці. Ще дотого якось дивно ставало йому, коли бачив, як той перебирав від неї велику, повну книжок течку і ніс сам із своєю, а вона тупцювала побіч нього весела, свавільна, і недосяжна.

Так, це мабуть молоде подружжя. Як добрий психольог помітив, які вони близькі одне одному, як мають щось спільне у рухах та поглядах. Два гарні контрасти, чудово дібрані. І чи має він, Петрушка, яке право мішатись до них? Ні, рішуче ні! А ще коли вони не бажають собі знайомства з ним.

Такі холодні аргументи переконали Петрушку на якийсь час і він узявся до праці. Думав про повість із сучасного життя. Один вида-

Вибори у всесоюзній комуністичній партії.

Центральний комітет всесоюзної компартії видав сензаційну постанову: він розписав вибори до партійних комітетів та секретаріятів на терені цілого СССР. 15. квітня виберуть міські партійні комітети, 15. червня — краєві.

Причиною виборів є обставина, що опозиція дальше веде свою акцію в поодиноких провінціональних клітинах партії. (АТЕ.)

Протест американського амбасадора в Мексику.

Американський амбасадор у Мексику Даніельс дістав наказ зложити енергійний протест проти вивласнення американських нафтових підприємств. Мексиканський уряд мабуть піде на угоду, тимбільше, що не має чим заплатити власникам удержавлених копалень.

Загальні Збори Товариства „Сільський Господар“.

В четвер 31. березня відбулися Загальні Збори Т-ва „Сільський Господар“ у великій салі „Народнього Дому“ при участи понад 170 делегатів філій, кружків і фізичних членів „С. Г“., Районових Молочарень, представників центральних установ і представників преси. Владу репрезентували представники воєвідства: львівського (інж. Новіцький) і тернопільського (інж. Сціборовський та інж. Нізо), самоуправу: інж. Собанський від союзу хліборобських палат та організацій з Варшави, інж. Фалдзінський директор львівської хліборобської палати й інж. Абрисовський як представник цієї палати.

Збори відкрив в год. 10.45 передполуднем голова Т-ва „С. Г.“ **Мирон Луцький** витаючи делегатів і членів „С. Г.“, представників влади і преси. Опісля щирими словами спомянув память тих діячів „С. Г.“, які відійшли від нас. Довше спинився над заслугами бл. п. о. мітр. Войнаровського та бл. п. інж. Дидинського. Память покійних вшанували присутні повстанням з місць.

На Збори наспіли привіти з побажаннями дальших гарних успіхів „С. Г.“ у його інтенсивній і корисній праці від УПР, Т-ва „Відродження“ та від голови львівської хліборобської палати д-ра К. Папари.

З черги голова обговорив умовини, серед яких довелося працювати „С. Г.“ у діловому році, звернув увагу на заломання конюнктури та у звязку з тим на необхідність дальшої розбудови і зміцнення варстатів праці. Підкреслив, що Т-во „С. Г.“ зробило все в ділянці заступництва інтересів українського селянства, що тільки можна було зробити. Висловив теж щиру подяку центральним кооперативним установам за поглиблення співпраці з „С. Г.“ та подякував працівникам „С. Г.“ за їх жертвенну працю. Саме завдяки праці фахівців агрономів та інструкторів Т-во „С. Г.“ виходить поза рямці просвітньо-господарської діяльности і стає дійсною фаховою централею та становою організацією українського хліборобства. Вкінці голова покликав до президії о. сов. **Онишкевича** з Купнович, сел. **Кузьмина** з Озірної, на секретарів: інж. **Сасиківну** та сел. **Мигула**.

Тому, що протокол з попередніх загальних зборів „С. Г.“ передали Заг. Збори до верифікації окремій тричленній комісії, члени Дирекції та референти Т-ва „С. Г.“ доповнили звідомлення з праці Т-ва за 1937 р., що вийшло окремою брошурою і з якого в „Ділі“ (ч. 69) ми вже подали найважніші дані в передовій статті п. н. „Треба двигнути наше господарство“. Отже інж. **І. Лапчук** обговорив організаційну просвітню діяльність Т-ва та перепони влади (розвязання філії в Луцьку з 52 кружками і заборону основувати 78 нових кружків, головно на Лемківщині); інж. **Девосер** про фахову працю Т-ва з ділянки агротехніки, з інж. **Голод** з ділянки зоотехніки. Дир. інж. **Романенко** обговорив ширше справу організації сільських господинь та Хліборобського Вишколу Молоді і вкінці дир. інж. **Е. Храплив**ий спинився над заступництвом інтересів українського села перед центральною владою у Варшаві, у воєвідствах, скарбових палатах і хліборобських палатах на місцях. Підкреслив, що Т-во зорганізувало селян плянтаторів, які є одночасно уділовцями цукроварні „Поділля“ в Березовиці В., далі плянтаторів у Ходорівщині, і Перемищині. Т-во „С. Г.“ подбало теж про охорону праці своїх членів організуючи рільних робітників в окремі секції охорони праці при кружках „С. Г.“ Ця акція значно поширилася і дала дуже гарні висліди, не зважаючи на перепони адміністраційної влади, яка розвязувала в деяких повітах (Коломия) згадані секції охорони праці. Крім того обговорив замкнення рахунків та біланс Т-ва за 1937 р. Опісля член Контрольної Комісії **І. Павлик** відчитав обширний звіт з провірки діяльности і поставив внесок, щоби Заг. Збори признали абсолюторію Головній Раді і Дирекції за їх дійсно велитенську і корисну діяльність.

ВИБІР КОМІСІЇ МАТКИ.

З черги Збори вибрали 5-ти членну Комісію Матку до якої ввійшли: **дир. А. Палій, дир. М. Творидло, проф. Брикович, сел. Савчин, інж. Дмитренко та інж. Винник.**

ОЖИВЛЕНА ДИСКУСІЯ.

Над обширним і всестороннім звідомленням розвинулася дійсно ділова, але оживлена дискусія. Її започаткував дир. **А. Палій** подякою від „М. С.“ за корисну співпрацю з „С. Г.“ над піднесенням молочної господарки українського села. Опісля основніше спинився над ріжними перепонами влади, що гальмують діяльність і „С. Г.“ і „М. С.“. Великим ударом для обох товариств була ліквідація 425 секцій охорони сільсько-господарських тварин, в яких працювало 20 ветеринарних лікарів, Т-во „С. Г.“ мусіло зліквідувати одну з найбільше доцільних і корисних ділянок праці тому, що влада заборонила, підтягаючи згадану акцію охорони с.-г. тварин під обезпеченеву акцію. Така заборона тим дивніша, що польські хліборобські організації вели і ведуть далі таку саму акцію охоро-

ІВАН СМОЛІЙ.

Холодна сталь.

Олекса Іванович мешкав на третьому поверсі великої камяниці. Популярно звали його Петрушкою. Мешкання, яке займав, було вигідне, продуване, взагалі поетичне. Зрештою, поетичною була теж вічно розкуйовдана чуприна Петрушки, поетичні були його розмріяні очі, несмілий погляд, поетична вдача. Взагалі Петрушка був поет. Оцей зверхній вигляд відповідав зовсім його щоденному заняттю. Писав багато і гарно. Навіть мав вироблену „марку“. З кімнаткою на піддаші зжився так, що здавалось в іншій і не міг би нічого написати. Мав ледве 30 років а вже був чудаком.

Напроти мешкання Петрушки була така сама кімнатка, що світила пусткою все літо і всю осінь. Аж першого грудня дістав Петрушка сусідів-льокаторів. Була це пара молодих людей. Він високий, поставний брунет, вона дещо нижча білявка з голубими очима Перший раз зустрів їх Петрушка на сходах, як сходили обоє вниз. Бльондинка поглянула допитливо на чудернацьке, заклопотане обличчя Петрушки, буйну чуприну, усміхнулась легко та задріботіла долі сходами і зникла. Петрушка стояв хвилину мов очарований. Серед довгої самоти і нудьги врешті щось нове і небуденне. Бо також видалась йому та усмішка погідна, ясна, як сонце влітку. Зійшов надолину до сторожа.

— Що це за одні?

— А, якісь студенти.

Петрушка хотів ще дещо більше провідати, але не смів, бо сторож неприхильно глянув на нього. Мали старі порахунки ще з тієї пори, коли одного разу Петрушка не хотів дозволити на ексмісію і викинув сторожа за комір на сходи. Хоча пізніше відносини якось наладились, всеж не були вони найкращі. От і тепер спитав би ще дещо та не впору. Зрештою, може й сам провідає.

Цілий цей день Петрушка нудьгував. Хотів писати та якось не клеїлось. Одягнувся і вийшов на вулицю. Віяв холодний вітер, сніжинки чіпались на віях, цілували холодно в обличчя. Петрушка плентався вулицями, втулив голову між рамена, підніс комір і йшов без цілі.

Коли зупинився, помітив, що він у парку перед університетом. Глянув і зовсім не здивувався. Адже він туди йшов. Так, туди. Це бажання виразно жило у його підсвідомости і врешті оформилось. Упарі з тим здивувався. Чому саме пішов туди? Він цього місця навіть не любить. Відповідь була — вона прийшла несподівано для нього самого. Він прийшов сюди для своєї сусідки-льокаторки, яку нині вперше стрінув.

Відкривши такий важний психольогічний факт, Петрушка вернувся швидко до хати, щоб писати... Був лихий на себе, що не може зосередити думок, що живе мов дитина настроями, що не панує над собою. Але писання не йшло.

— Що за чорт? Це якийсь патольогічний стан! Раз поглянути на людину і вже нічого не можна думати, крім неї. Глупа історія! — рішив розлючений.

Та ранком на диво встав скоріше, одягнувся, навіть пригладив чуприну і легко підсвистуючи, зійшов вниз на подвіря. Точно пів до восьмої зявились сусіди. Білявка знову усміхнулась таємниче і зникла із своїм співкомірником за темною дубовою брамою.

Отак і почалась глупа історія. Не зважаючи на всі розумові аргументи, майже щоранку сходив Петрушка на подвіря і ждав зустрічі. Спершу гляділи на нього з цікавости, потім із здивуванням, чому ці зустрічі повторюються так точно. А Петрушка складав собі щоранку пляни, як почне з ними розмову, як познайомиться та ніколи не здійснював їх. Не мав сміливости, як самотник, що не знає форм товариського життя. При стрічі Петрушка усміхався, чи властиво хотів усміхатись якомога приємніше, але це виходило в нього кумедно; це не був сміх, але щось зовсім до нього неподібне. Уявляв себе тоді, як штубака і ненавидів. І рівночасно виправдував. Не хоче накидатись, адже бачить виразно, як її товариш люто глипає на нього, мов би хотів його зїсти. Так принаймні здавалось Петрушці. Ще дотого якось дивно ставало йому, коли бачив, як той перебирав від неї велику, повну книжок течку і ніс сам із своєю, а вона тупцювала побіч нього весела, свавільна. І недосяжна.

Так, це мабуть молоде подружжя. Як добрий психольог помітив, які вони близькі одне одному, як мають щось спільне у рухах та поглядах. Два гарні контрасти, чудово дібрані. І чи має він, Петрушка, яке право мішатись до них? Ні, рішуче ні! А ще коли вони не бажають собі знайомства з ним.

Такі холодні аргументи переконали Петрушку на якийсь час і він узявся до праці. Думав про повість із сучасного життя. Один вида-

ни с.-г. тварин і влада не підтягає її під обез-
печеневу акцію. Цю справу видвигнув промо-
вець тому, щоби представник хліборобських па-
лат та організацій (який — до речі — склада-
ючи привіт на Заг. Зборах торкнувся м. ін. теж
справи охорони с.-г. тварин) зясував компе-
тентним чинникам цю проважливу справу та
щоб союз палат приспішив корисне поладнання
цієї справи. Далі спинився над новою загрозою
для українського села від нового законопроєкту
пос. Духа, що передбачує концесії на діяльність
молочарських кооператив та торговлю набілом.
Згадав про відому політику проти Районових
Молочарень на Волині зате лише, що вони вдер-
жують торговельний звязок з „М. С." зі Львова.
Вказав теж на перепони при виробі бриндзі та
розподілі інвестиційних кредитів („М. С." діс-
тав ледви 60.000 зол., а Малопольські Звйонзек
Млечарскі поверх 300.000 зол., хоч має менші
збороти). Промову дир. А. Палія переривали і
нагородили присутні голосними оплесками.

Далі промовляли: дир. **Зеленяк,** представ-
ник Р. М. (Підгайці); інж. **Волинець** (Тере-
бовля), пос. **Г. Тершаковець,** сел. **Савчин** (Бо-
городчани), б. сен. **О. Кисілевська** (Коломия),
п. **Богайський** (Зборів), проф. **Филипчак** (Сам-
бір), інж. **Самокишин** (Ходорів) та інж. **Дуда**
(Галич). Усі промовці порушували болячку на-
шого села, катастрофальні наслідки посухи для
нашого села та вказували на перепони, що їх
зустрічають від влади і повітової самоуправи.
Зокрема інж. **Волинець** обговорив деморалізую-
чу політику повітових виділів та О. Т. Р. (окруж
ні т-ва рільничі) на Гуцульщині. Далі промовці
однодушно вказували на страшний голод землі
нашого села і на дальшу інтенсивну кольоніза-
ційну акцію напливовим елементом. Ця кольоні-
заційна політика викликує страшне невдово-
лення українських селян. Зокрема над цею бо-
лючою справою довше спинився пос. **Г. Терша-
ковець.** Промовець виказав присутнім цифро-
вими даними страшний голод землі у Рудеччині,
де селянин має найбільше двогектарове госпо-
дарство. Не зважаючи на те ведуть далі
кольонізаційну політику в цьому повіті на-
пливовим елементом, як це теж діється
в інших повітах. Обговорив теж шкідливу
політику повітових виділів супроти українсько-
го села та станової організації „С. Г." і адміні-
страційної влади. І так нпр. самбірське старос-
тво покарало українських селян за обжинки
гривнами на 800 зол. Такі кари викликують о-
злоблення між українськими селянами. Тому
компетентні чинники повинні вкоротити шкідли-
ву політику повітових виділів та старость. Крім
того промовці однодушно підкреслювали кори-
сну діяльність секції сільських господинь, що
обєднують тепер понад 16.000 селянок. У міну-
лому році зросло число членів-жінок у цих сек-
ціях на 41 проц. Це найкращий доказ, що пра-
ця понад 30 інструкторок, які уладили по селах
18 тримісячних і понад 100 коротших курсів для
сільських господинь, знайшла повне зрозуміння
на нашому селі.

Відповідь на всі порушені справи давали
промовцям **дир. О. Радловський та дир. інж. Е.
Храпливий.**

РЕЗОЛЮЦІЇ

З черги **сел. Савчин** відчитав низку резолю-
цій, що їх приняли присутні невмовкаючими о-
плесками. Їх доповнив ще **сен. М. Кузьмин** резо-
люцією про будову дому „Українського Селя-
нина" і пані **Хоминова** про співпрацю Секції Го-
сподинь зі „Союзом Українок". І ці резолюції
приняли присутні через акламацію. Всі ці ре-
золюції з технічних причин подамо в черго-
вому числі.

Опісля **дир. інж. Е. Храпливий** обговорив
прелімінар буджету та плян праці Т-ва „С. Г." на
1938 р.

ВИБІР ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОЇ РАДИ.

На внесок голови Комісії-Матки дир. Тер-
пиляка Заг. Збори вибрали до Головної Ради:
**сен. інж. Ю. Павликовського (Львів), радн. В.
Кобринського (Коломия), інж. В. Вакулов-
ського (Рогатин), інж. Залізняка (Станиславів),
ред. В. Островського (Луцьк), пос. Г. Терша-
ківця (Якимчиці).**

Як заступники ввійшли: **Павло Коваль-
ський (Львів), інж. П. Дубрівний і дир. Нарож-
няк. Контрольна Комісія: дир. А. Мудрик, І.
Павлик та інж. Еліяшевський; заступники: дир.
Филипчак та М. Кернога.**

Збори закінчилися в год. 5.40 пополудні
відспіванням національного гимну.

—o—

АРЕШТУЮТЬ ПОЛЯКІВ.

У „Сандей Таймс" появилася вістка, що у
Харкові арештували 3.000 поляків; усіх їх за-
слали до концентраційних таборів на Сибір.

—o—

МЕКСИКАНСЬКА ВАЛЮТА ПАДЕ.

На нюйорській біржі мексиканська пезета
несподівано впала; за одного доляра перше
платили 3.60 пезет, тепер платять 5 пезет.

—o—

НОВИНКИ.

— **Концерт „Сурми".** На закінчення ювилею
„100-ліття Русалки Дністрової" відбудеться ве-
ликий концерт староґалицьких пісень заходом
спів. т-ва „Сурма" при ласкавій співучасти
пань: М. Сабат-Свірської (сольоспів) і М. Ви-
ницької (фортепіян). Цікаво зложена про-
ґрама пригадає старшим громадянам милі хви-
лини з юних днів, молодших настроїть на „ро-
мантичну нуту". Концерт відбудеться 13. квіт-
ня ц. р. у великій салі Муз. Товариства ім. М.
Лисенка. 1—2

— **Пригадуємо,** що Звичайні Загальні Збори
кооп. „Пласт" у Львові відбудуться в суботу
2. квітня ц. р. в год. 18. при вул. Городецькій
ч. 95. 705

— **Обнова св. Місії від 2—10. квітня 1938. в
церкві св. Николая у Львові.** Порядок: **В суботу
2. квітня 1938.** в год. 17. Вечірня, в год. 18:
Вступна Проповідь. **Щоденно від 3—10. квітня
1938:** год. 5.30 перша читана Служба Божа;
год. 6 Місійна Наука; год. 6.30 друга читана
Служба Божа; год. 7.30 третя Служба Божа;
год. 11 Богослуження і Наука; год. 17.30 Ве-
черня або Акафист Страстям Христовим; год.
18 Велика Місійна Проповідь. У неділю V. По-
сту 10. квітня закінчення св. Місії і уділення
св. Апостольського Благословення.

— **Передвеликодневі реколекції.** В церковці
ОО. Студитів на Чернечій Горі почнуться дня
10-го квітня ц. р. в год. 5-ій пополудні реко-
лекції для вірних. В інші дні до дня 17. квітня
порядок реколекцій такий: Щоденно вечором
в год. 6.30 реколекційна наука. Перед наукою
молебень до Найсв. Хр. Серця, а по науці бла-
гословення Найсв. Тайнами. Сповідь у суботу
від год. 3-ої. Служба Божа та спільне пасхаль-
не св. Причастя в квітну неділю в год. 8. рано.

— **Шевченківська академія в академічній
гімназії у Львові.** Столітні роковини визво-
лення Тараса Шевченка з кріпацтва відсвяткує
державна академічна гімназія з українською
мовою навчання концертом, що відбудеться в
салі гімназії при вул. Льва Сапіги в суботу, 2.
квітня ц. р. в год. 6-ій вечором.

— **Радієва промова Бутенка із Риму.** Сьо-
годні в пятницю в год. 6.30 попол. радіо Рим
надає на всі італійські та німецькі стації про-
мову-реферат відомого недавнього совітсько-
го дипльомата Бутенка про мартирольогію по-
неволених народів у Совітах. Бутенко раніше у-
же заповідав цю промову і тому треба споді-
ватися, що закінчить її по українськи. Радіо-
аматорам не зробить ніякої трудноші висл-
хали ту прецікаву авдицію, бо коли в тій порі
важко буде дістати чистий відбір з італійських
висильних стацій, то можна буде її почути на
довгих хвилях з „К.-Вустергавзен".

— **Протиалькогольний Вечір у Фаховій Шко-
лі СС. Василіянок у Львові.** Школи СС. Васи-
ліянок у Львові — це справді високовартісні
заведення, що дбають про всестороннє, в тому
й абстинентське, виховання молоді, що є ни-
скрізь виховним ідеалом сучасної педагогіки.
Зокрема гімназія та Фахова Школа СС. Васи-
ліянок у Львові — завдяки дуже прихильному
й діловому відношенню матері ігумені й сестри
директорки Янович та Учительського Збору —
розвинули змістовну й оригінальну працю в
Протиалькогольних Гуртках Молоді. Проти-
алькогольний Гурток Фахової Школи СС. Ва-
силіянок дав у неділю 27. березня ц. р. в салі
гімназії дуже гарний Протиалькогольний Ве-
чір з багатою і цікавою програмою: Провідни-
ця уч. Романчукевич привитала гостей, уч. Ва-
силюк відчитала звіт діяльности гуртка, що
хоче стати одним із перших у Львові. Бадьо-
рий і змістовний реферат на тему „Наша ціль,
наша дійсність і ціль протиалькогольної бо-
ротьби" — виголосила уч. Романчукевич. Вона
теж дуже гарно й ніжно співала сольо. Хор у-
чениць під її проводом співав кілька пісень;
декламації віршів із журналу „Відродження"
(з рр. 1937—38) виголосили: уч. І. Лащук
„Встань, народе!", уч. Кулай вірш М. Я. Т.: „Не
плачі". Дуже гарна збірна декламація (о-
ригінально виведена) вірша Ярослава Камени-
ренка „До бою!". Накінець учениці відограли
протиалькогольний скеч (сценку) власного у-
кладу учениць: Романчукевич, Малко і Лоп-
тинської. Відродженецький гимн закінчив це
миле свято. Успіхи цього Вечора треба при-
писати в головній мірі опікунці Протиалько-
гольного Гуртка п-і Сташків-Скрентовичевій і
п-і Щуратовій, що підготовила хори. У вечорі
взяли участь: дир. Янович, проф. Ісаїв, голова
„Відродження" м-р М. Ценко і секретар ...
Дзиндра та учениці й учні, на жаль, тільки
трьох шкіл. Друге таке Свято, що його вско-
рі бором уладить ґімназія СС. Василіянок, повинні
відвідати всі управителі й учителі шкіл, усі
батьки та молодь з усіх шкіл, яка за добрим
прикладом повинна оживити працю в таких
же гуртках у своїх школах.

— **Новий український ресторан у Львові.**
У найближчому часі відкриють у Ринку у ве-
ликому льокалі Бізанца харчівню в народно-
му стилі під управою новозаснованої харчевої
кооперативи. До управи кооперативи ввійшли
наші відомі, заслужені громадяни, постійні го-
сті цього найбільше українського льокалю у
Львові. Льокаль буде називатися „Львівське
серце".

— **Дора Калінівна,** відома характеристична
артистка, вернувшись з турне в Англії та
Франції дає у Львові в вівторок 5. квітня ве-
чір нових креацій з пісеньками і сценами у салі ...
на „Апольо".

— **Львівська хроніка.** При вул. Майора Ві-
ви Фурґальського якийсь невідомий злочинець
вирвав Берті Гарфункель зарукавок, в якім
було 325 зол. і втік відтак у напрямі В. Зам-
— Поліція арештувала при вул. Рапапорта Ка-
ла Городиковського, Конрада Пісаньчука і
Ізаака Мунда, які вкрали звої дроту з буди-
купецької гімназії при вул. Рапапорта. Трам-
вай ч. 3. переїхав на Марійській площі 56-літню
Софію Войтович, яка на щастя лиш легко по-
товклася. — Кравець Людвик Райхард пові-
домив поліцію, що його жінка, з якою він одружи-
ся у 1916. р. була тоді мужаткою і таким чином
стала біґамісткою. Райхард довший час не жи-
ве вже з жінкою, яку чомусь аж тепер по ...
роках обвинувачує в біґамії.

— **Живцем згорів.** У середу 30. ц. м. вибух-
ла пожежа в будинках Леопольда Фріка в Ма-
лих Камінках, пов. Коломия. Пожежа знищила
стодолу разом із усім, що в ній було. Згодом
виявилося, що у стодолі спав слуга Фріка,
якого знайшли зовсім звуглілого. Підозрі-
вають, що слуга заснув із запаленою папіроскою
і таким чином сам спричинив пожежу, бо від
недокурка загорілася стодола.

— **Місто, де люди гинуть на вулиці як мухи.**
Це Париж, відоме із свого темпераменту. Там
на дуже малому просторі, збирається велика
маса людей, а авта мчать із такою швидкі-
стю, якби людей перед ними не було. В
1925. р. було там 155.400 авт. які вбили 16...

чець обіцяв „поважну суму", але під умови-
ною, що повість мусить бути „жива, цікава і су-
часна" Петрушка похитував головою. Пропо-
зиція приманлива. Зрештою, стільки проєктів у
голові, стільки задумів, що вибере перший лі-
пший і готово. Але надиво з цілої маси задумів
ні один не втримувався на папері. Безрадно
розводив руками, засідав за стіл і кидав усе.
І щоранку стояв на подвірі, щоб зустрінути па-
ру молодих людей.

У третій день по Миколаю „вона" не вийшла
ранком, вийшов тільки брунет. Був блідий, за-
журений, здавалось і не доглянув Петрушки.

Петрушка вернувсь до кімнати і нидлюхував.
Час-до-часу долітав до нього кашель, уриви-
стий, важкий. І все стихало.

— Недужа? — питав себе Петрушка і тара-
банив задумано пальцями по столі. Певно мо-
лода пара. Побралися отак з любови, як зви-
чайно молоді ідеалісти. Ну, і живуть, а життя
вчить їх, яке воно і скільки варті їх ідеали.
Петрушка попадав у меланхолійний настрій.

Приходили Різдвяні свята, а вона не пока-
зувалась, тільки брунет снувався мов тінь, ви-
ходив кудись вполудне і вертався. Петрушка
роздумував, що робити. Оце брат запрошує йо-
го на свята. Навіть гроші на дорогу прислав,
просить, щоб дав знати, коли приїде. Петрушка
вагався, що робити. Праця, чи може новий на-
стрій тримав його в місті. І врешті рішив, що не
поїде. Чому? Адже там привітніше і рідніш.
А проте не хотів, ні, таки не міг. Відчув, як
якась сила тримає його цупко, спинює і звязує
з місцем, де живе.

(Докінчення буде).

ни с.-г. тварин і влада не підтягає її під обезпеченеву акцію. Цю справу видвигнув промовець тому, щоби представник хліборобських палат та організацій (який — до речі — складаючи привіт на Заг. Зборах торкнувся м. ін. теж справи охорони с.-г. тварин) зясував компетентним чинникам цю проважливу справу та щоб союз палат приспішив корисне поладнання цієї справи. Далі спинився над новою загрозою для українського села від нового законопроєкту пос. Духа, що передбачує концесії на діяльність молочарських кооператив та торговлю набілом. Згадав про відому політику проти Районових Молочарень на Волині, зате лише, що вони вдержують торговельний звязок з „М. С." зі Львова. Вказав теж на перепони при виробі бриндзі та розподілі інвестиційних кредитів („М. С." дістав ледви 60.000 зол., а Малопольські Звйонзек Млечарскі поверх 300.000 зол., хоч має менші обороти). Промову дир. А. Палія переривали і нагородили присутні голосними оплесками.

Далі промовляли: дир. **Зеленяк**, представник Р. М. (Підгайці); інж. **Волинець** (Теребовля), пос. **Г. Тершаковець**, сел. **Савчин** (Богородчани), б. сен. **О. Кисілевська** (Коломия), п. **Богайський** (Зборів), проф. **Филипчак** (Самбір), інж. **Самокишин** (Ходорів) та інж. **Дуда** (Галич). Усі промовці порушували болячку нашого села, катастрофальні наслідки посухи для нашого села та вказували на перепони, що їх зустрічають від влади і повітової самоуправи. Зокрема інж. **Волинець** обговорив деморалізуючу політику повітових виділів та О. Т. Р. (окружні т-ва рільничі) на Гуцульщині. Далі промовці однодушно вказували на страшний голод землі нашого села і на дальшу інтенсивну кольонізаційну акцію напливовим елементом. Ця кольонізаційна політика викликує страшне невдоволення українських селян. Зокрема над цею болючою справою довше спинився пос. **Г. Тершаковець.** Промовець виказав присутнім цифровими даними страшний голод землі у Рудеччині, де селянин має найбільше двогектарове господарство. Не зважаючи на те ведуть далі кольонізаційну політику в цьому повіті напливовим елементом, як це теж діється в інших повітах. Обговорив теж шкідливу політику повітових виділів супроти українського села та станової організації „С. Г." і адміністраційної влади. І так напр. самбірське староство покарало українських селян за обжинки грівнами на 800 зол. Такі кари викликують озлоблення між українськими селянами. Тому компетентні чинники повинні вкоротити шкідливу політику повітових виділів та старость. Крім того промовці однодушно підкреслювали корисну діяльність секції сільських господинь, що обєднують тепер понад 16.000 селянок. У діловому році зросло число членів-жінок у цих секціях на 41 проц. Це найкращий доказ, що праця понад 30 інструкторок, які уладили по селах 18 тримісячних і понад 100 коротших курсів для сільських господинь, знайшла повне зрозуміння на нашому селі.

Відповідь на всі порушені справи давали промовцям **дир. О. Радловський та дир. інж. Е. Храпливий.**

РЕЗОЛЮЦІЇ

З черги **сел. Савчин** відчитав низку резолюцій, що їх приняли присутні невмовкаючими оплесками. Їх доповнив ще **сен. М. Кузьмин** резолюцією про будову дому „Українського Селянина" і пані **Хоминова** про співпрацю Секції Господинь зі „Союзом Українок". І ці резолюції приняли присутні через аклямацію. Всі ці резолюції з технічних причин подамо в черговому числі.

Опісля **дир. інж. Е. Храпливий** обговорив прелімінар буджету та плян праці Т-ва „С. Г." на 1938 р.

ВИБІР ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОЇ РАДИ.

На внесок голови Комісії-Матки дир. Терпиляка Заг. Збори вибрали до Головної Ради: **сен. інж. Ю. Павликовського (Львів), радн. В. Кобринського (Коломия), інж. В. Вакуловського (Рогатин), інж. Залізняка (Станиславів), ред. В. Островського (Луцьк), пос. Г. Тершаківця (Якимчиці).**

Як заступники ввійшли: **Павло Ковальський (Львів), інж. П. Дубрівний і дир. Нарожняк. Контрольна Комісія: дир. А. Мудрик, І. Павлик та інж. Еліяшевський; заступники: дир. Филипчак та М. Керкога.**

Збори закінчилися в год. 5.40 пополудні відспіванням національного гимну.

—о—

АРЕШТУЮТЬ ПОЛЯКІВ.

У „Сандей Таймс" появилася вістка, що у Харкові арештували 3.000 поляків; усіх їх заслали до концентраційних таборів на Сибір.

—о—

МЕКСИКАНСЬКА ВАЛЮТА ПАДЕ.

На нюйорській біржі мексиканська пезета несподівано впала; за одного доляра перше платили 3.60 пезет, тепер платять 5 пезет.

—о—

НОВИНКИ.

— **Концерт „Сурми".** На закінчення ювилею „100-ліття Русалки Дністрової" відбудеться великий концерт старогалицьких пісень заходом свів. т-ва „Сурма" при ласкавій співучасти пань: М. Сабат-Свірської (сольоспів) і М. Вининцької (фортепіян). Цікаво зложена програма пригадає старшим громадянам милі хвилини з юних днів, молодших настроїть на „романтичну нуту". Концерт відбудеться 13. квітня ц. р. у великій салі Муз. Товариства ім. М. Лисенка. 1—2

— **Пригадуємо,** що Звичайні Загальні Збори кооп. „Пласт" у Львові відбудуться в суботу 2. квітня ц. р. в год. 18. при вул. Городецькій ч. 95. 705

— **Обнова св. Місії від 2—10. квітня 1938. в церкві св. Николая у Львові.** Порядок: **В суботу 2. квітня 1938.** в год. 17. Вечірня, в год. 18: Вступна Проповідь. **Щоденно від 3—10. квітня 1938:** год. 5.30 перша читана Служба Божа; год. 6 Місійна Наука; год. 6.30 друга читана Служба Божа; год. 7.30 третя Служба Божа; год. 11 Богослуження і Наука; год. 17.30 Вечірня або Акафист Страстям Христовим; год. 18 Велика Місійна Проповідь. У неділю V. Посту 10. квітня закінчення св. Місії і уділення св. Апостольського Благословення.

— **Передвеликодневі реколекції.** В церковці ОО. Студитів на Чернечій Горі почнуться дня 10-го квітня ц. р. в год. 5-ій пополудні реколекції для вірних. В інші дні до дня 17. квітня порядок реколекцій такий: Щоденно вечором в год. 6.30 реколекційна наука. Перед наукою молебень до Найсв. Хр. Серця, а по науці благословення Найсв. Тайнами. Сповідь у суботу від год. 3-ої. Служба Божа та спільне пасхальне св. Причастя в квітну неділю в год. 8. рано.

— **Шевченківська академія в академічній гімназії у Львові.** Столітні роковини визволення Тараса Шевченка з кріпацтва відсвяткує державна академічна гімназія з українською мовою навчання концертом, що відбудеться в салі гімназії при вул. Льва Сапіги в суботу, 2. квітня ц. р. в год. 6-ій вечором.

— **Радієва промова Бутенка із Риму.** Сьогодні в пятницю в год. 6.30 попол. радіо Рим надає на всі італійські та німецькі стації промову-реферат відомого недавнього совітського дипльомата Бутенка про мартирольогію поневолених народів у Совітах. Бутенко раніш уже заповідав цю промову і тому треба сподіватися, що закінчить її по українськи. Радіоаматорам не зробить ніякої трудноші вислухати ту прецікаву авдицію, бо коли в тій порі важко буде дістати чистий відбір з італійських висильних стацій, то можна буде її почути на довгих хвилях з „К.-Вустергавзен".

— **Протиалькогольний Вечір у Фаховій Школі СС. Василіянок у Львові.** Школи СС. Василіянок у Львові — це справді високовартісні заведення, що дбають про всесторонне, в тому й абстинентське, виховання молоді, що є скрізь виховним ідеалом сучасної педагогіки. Зокрема гімназія та Фахова Школа СС. Василіянок у Львові — завдяки дуже прихильному й діловому відношенню матері ігумені й сестри директорки Янович та Учительського Збору — розвинули змістовну й оригінальну працю в Протиалькогольних Гуртках Молоді. Протиалькогольний Гурток Фахової Школи СС. Василіянок дав у неділю 27. березня ц. р. в салі гімназії дуже гарний Протиалькогольний Вечір з багатою і цікавою програмою: Провідниця уч. Романчукевич привитала гостей, уч. Васил[illegible]ок відчитала звіт діяльности гуртка, що хоче стати одним із перших у Львові. Бадьорий і змістовний реферат на тему „Наша [illegible] наша дійсність і ціль протиалькогольної боротьби" — виголосила уч. Романчукевич. В[illegible] теж дуже гарно й ніжно співала сольо. Хор [illegible]чениць під її проводом співав кілька пісень. Деклямації віршів із журналу „Відродження" (з рр. 1937—38) виголосили: уч. І. Лащ[illegible] „Встань, народе!", уч. Кулай вірш М. Я. Т.: [illegible] плачі". Дуже гарна збірна деклямація (оригінально виведена) вірша Ярослава Кам[illegible]ренка „До бою!". Накінець учениці відограли протиалькогольний скеч (сценку) власного складу учениць: Романчукевич, Малко і Л[illegible]тинської. Відродженецький гимн закінчив миле свято. Успіхи цього Вечора треба приписати в головній мірі опікунці Протиалькогольного Гуртка п-і Сташків-Скрентовичевій і п-і Щуратовій, що підготовила хори. У вечорі взяли участь: дир. Янович, проф. Ісаїв, гол. „Відродження" м-р М. Ценко і секретар [illegible]зиндра та учениці й учні, на жаль, тільки трьох шкіл. Друге таке Свято, що його незабаром уладить гімназія СС. Василіянок, повинні відвідати всі управителі й учителі шкіл, батьки та молодь з усіх шкіл, яка за добрим прикладом повинна оживити працю в таких же гуртках у своїх школах.

— **Новий український ресторан у Льв[ові].** У найближчому часі відкриють у Ринку у [illegible]ому льокалі Бізанца харчівню в народному стилі під управою новозаснованої харчової кооперативи. До управи кооперативи ввійшли наші відомі, заслужені громадяни, постійні [гос]ті цього найбільше українського льокалю у Львові. Льокаль буде називатися „Льв[івське] серце".

— **Дора Калінівна,** відома характеристична артистка, вернувшись з турне в Англії [і] Франції дає у Львові в вівторок 5. квітня в[ечір] нових креацій з пісеньками і сценами у салі на „Апольо".

— **Львівська хроніка.** При вул. Майора [illegible]ви Фурґальського якийсь невідомий злочинець вирвав Берті Ґарфункель зарукавок, в [якому] було 325 зол. і втік відтак у напрямі В. З[illegible] — Поліція арештувала при вул. Рапапорта [illegible]ла Городиковського, Конрада Пісаньчука [і] Ізаака Мунда, які вкрали звої дроту з будинку купецької гімназії при вул. Рапапорта. Трамвай ч. 3. переїхав на Марийській площі 56-літню Софію Войтович, яка на щастя лиш легко потовклася. — Кравець Людвик Райхард повідомив поліцію, що його жінка, з якою він оженився у 1916. р. була тоді мужаткою і таким чином стала біґамісткою. Райхард довший час не [жи]ве вже з жінкою, яку чомусь аж тепер по [20] роках обвинувачує в біґамії.

— **Живцем згорів.** У середу 30. ц. м. вибухла пожежа в будинках Леопольда Фріка в [illegible]них Камінках, пов. Коломия. Пожежа знищила стодолу разом із усім, що в ній було. Згодом виявилося, що у стодолі спав слуга Фр[іка] [illegible]кого знайшли зовсім звуглілого. Підозрівають, що слуга заснув із запаленою папіроскою і таким чином сам спричинив пожежу, бо [ві]д недокурка загорілася стодола.

— **Місто, де люди гинуть на вулиці як м[ухи].** [Ц]е Париж, відоме із свого темпераменту. [Н]а дуже малому просторі, збирається величезна маса людей, а авта мчать із такою швидкістю, якби людей перед ними не було. [У] 1925. р. було там 155.400 авт, які вбили 1[illegible]

[...]вець обіцяв „поважну суму", але під умовиною, що повість мусить бути „жива, цікава і сучасна" Петрушка похитував головою. Пропозиція приманлива. Зрештою, стільки проектів у голові, стільки задумів, що вибере перший ліпший і готово. Але надиво з цілої маси задумів ані один не втримувався на папері. Безрадно розводив руками, засідав за стіл і кидав усе. І щоранку стояв на подвірі, щоб зустрінути пару молодих людей.

У третій день по Миколаю „вона" не вийшла ранком, вийшов тільки брунет. Був блідий, задуманий, здавалось і не доглянув Петрушки.

Петрушка вернувсь до кімнати і надслухував. Час-до-часу долітав до нього кашель, уривчастий, важкий. І все стихало.

— Недужа? — питав себе Петрушка і тарабанив задумано пальцями по столі. Певно молода пара. Побрались отак з любови, як звичайно молоді ідеалісти. Ну, і живуть, а життя вчить їх, яке воно і скільки варті їх ідеали. Петрушка попадав у меланхолійний настрій.

Приходили Різдвяні свята, а вона не показувалась, тільки брунет снувався мов тінь, виходив кудись вполудне і вертався. Петрушка роздумував, що робити. Оце брат запрошує його на свята. Навіть гроші на дорогу прислав, просить, щоб дав знати, коли приїде. Петрушка вагався, що робити. Праця, чи може новий настрій тримав його в місті. І врешті рішив, що не поїде. Чому? Адже там привітливе і рідне. А проте не хотів, ні, таки не міг. Відчув, як якась сила тримає його цупко, сковує і звязує з місцем, де живе.

(Докінчення буде).

сіб і 2.607 зранили. У 1930. р. 243.700 авт убили 285 осіб і зранили тяжко 2.088 осіб; у 1935 р. вже 230.500 авт виправило на другий світ тільки 231 осіб, поранивши 1549 і в 1937 р — 247.000 авт убило 246 осіб, поранивши 1.742 осіб. Щодня один парижанин гине під колесами авта і чотирнацять виходить із ранами або калікою.

— Большевицька фльота в оковах леду. Рада народніх комісарів ствердила, що головний уряд мореплавства по Ледовім Океані веде шкідницьку роботу. Большевицький уряд складає на головний уряд північної морської дороги головну вину за те, що майже половина фльоти і майже всі ледоломи замерзли між ледами. Тепер ці кораблі плинуть разом з ледами й їм грозить знищення. Большевицький уряд каже, що до цього довели протисовітські шкідники своєю злочинною акцією втиснувшись до органів головного уряду. Тому головний уряд мусить скласти до 15. квітня ц. р. подрібний звіт зі своєї діяльности за минулий рік та обговорити свої помилки. Одночасно большевицький уряд рішив перевести чистку в головнім уряді з підозрілих елементів. Ось так потверджують поголоски, що відомий дослідник північного бігуна проф. Шмідт попав у неласку Сталіна. Дотепер ці поголоски большевицька преса заперечувала.

— Ріжні вістки. Кількасот англійських студентів мали виїхати цього місяця у подорож по Німеччині; з огляду на політичну ситуацію вони відмовилися від цього. — Хлібна пайка у Мадриді з огляду на важку доставу муки зменшена для мешканців на 100 гр. денно. — Міністерство здоровля в Канаді приготовило законопроєкт, що усі, що входять у подружні звязки мусять представляти свідоцтва здоровля. — У Мексику напала шайка бандитів на село Ель-Кольомо. 10 фармерів, що не хотіли видати грошей, згоріло, 20 ранено; все село згоріло.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Чистий рахунок.

Щораз частіше чути голоси: Виробляємось, зміняємо психіку, ростемо. Це в першу чергу відноситься до купецького хисту, якого — ніде правди діти — дуже вже обмаль у нас було. До пісень, вигадок, приповідок, до суму чи сварні то так, але до купецтва — цілі сотні літ ні чичирк.

А тепер справді чимраз ліпше. Прозябає той хист і в кооперативній і в приватницькій формі та, хоч міняє часом форму, то хистом лишається і дай Боже, лишиться вже до віку.

Підставою купецького хисту є калькуляція. Без неї як рубачеві без рук, як післанцеві без ніг. Ні кроком не рушиш!..

Тому, коли довідаюся, чи переконаюся про купецький хист плюс калькуляційний змисл — серце в мені росте як німецький апетит.

Саме перед кількома днями стрінув я одно і друге такої високої кляси, що не можу не поділитися тією радісною вісткою з Шановними Читачами.

Від літ виходить у Львові кооперативний журналик „Кооперативна Родина", місячник, що має 16 сторін і кільканацять ілюстрацій. Ревізійний Союз пропагує у ньому ідею кооперації і тому назначив страшенно низьку ціну за число — всього 5 сот. (словами: пять сотиків). Значить: річна передплата коштує 60 сотиків, меншбільш тільки, що пачка „обивательського" тютюну.

Одного дня дістала редакція „Кооперативної Родини" лист:

„Високоповажана Редакціє! Дуже мені подобається Ваша ґазета, але я бідний і не можу собі позволити навіть на 5 сот. місячно. Можеб Вп. Редакція могла мені посилати на борг. Як буду ліпше матися, то заплачу.

З поважанням **Василь Рулька**".

Таку дешеву ґазету годі вже висилати на борг і лист Вп. П. Рульки помандрував до коша.

Не минув місяць, а на редакційному столі звилось друге письмо пана Рульки:

„Високоповажана Редакціє! Чому Ви не відписали мені на лист, у якім я просив Вас за ґазету на борг і хвалив її, що дуже мені подобається. Ще раз поновлюю просьбу присилати мені ґазету так, а я як буду заможніший то вирівняю належність

З поважанням.."

І цей другий лист не добився успіху, а відповідати на лист... — хіба з ріжними завелгами загального характеру: дещо з економії, дещо з педагогії, а дещо таки просто з моста про фільософів з квасним зубом.

Збирався редактор відписувати може тиждень, може два, але заки відписав, дістав третє письмо тим разом не лист, а листівку:

„Пов. Пане!

На два листи Ви мені не відповіли, то може відповісьте на кореспондентку. Я направду не маю звідки платити за ґазету. І тому ще раз прошу дайте мені її на борг".

Прошу Панства! Чи не висока кляса калькуляційного хисту?! Не кожного стати навіть і 5 сот. місячно на часопис. От і викомбінував собі бідний чоловік, що може дістане часопис на борг. Написав один лист — нічого, написав другий — нічого, написав листівку — жде. А коли не діждеться, то готов писати ще зо два рази.

Його калькуляція гарна в словах, але ще краща в цифрах.

Бо взявши рахунково, то вона представляється так:

поштова марка	25 сот.
листовий папір	5 сот.
поштова марка	25 сот.
листовий папір	5 сот.
листівка	15 сот.
Разом	75 сот.

Не вчисляючи амортизації чорнила, пера, стола і крісла виходить, що за ці гроші мав би заплачену передплату ледви на рік і три місяці.

Чиж не перша кляса калькуляція!?.

Галактіон Чіпка.

Спорт.

І. КРАЄВІ ПРИЛАДОВІ ЗМАГАННЯ.

80 змагунів і змагунок.

В днях 25, 26 і 27. березня відбулися Краєві Приладові змагання. Вже двічі пробував Сокіл-Батько улаштувати такі змагання, і двічі стрінувся з перешкодами. Врешті вдалося осягнути ціль. 25. п. м. відкрив голова С-Б. інж. Хроновят І. Краєві Приладові змагання. Змагуни зложили змагове приречення на прапор С.Б.

Жінки:

Першого дня відбулися змагання жінок. Стануло їх 23 із С-Б, С. III, С. IV, С. V, С. Золочів і С. Тернопіль. Руханки змагалися у чотирох ступнях.

У початковому ступні: 1) Лаврівська О. (С IV) — 38,5 т. 2) Френк Ольга (С-Б) 33.25 т.

У нижчому ступні: 1) Ковальська Марта (С. III) — 39 т. 2) Рудіяна Емма (С. Золочів) 37,25 т. 3) Спасицин Галина (С-Б) 37 т. 4) Ботіяна Надія (С. Золочів) 31 т.

В поодиноких конкуренціях перші місця зайняли: на поручні: Рудіяна 9,5 т., на кладці: Ковальська 9,75 т., у стрибанці: Ковальська 10 т.

В середньому ступні (дуже сильна конкуренція): 1) Зврочіяна Ярослава (С. Тернопіль) 37.75 т. 2) Лісікевич Ірина (С. IV) 37 т. 3) Продан Анна (С-Б) 36.75 т. 4) Гірніяна Евгенія (С. III) 36,25 т., дальші місця зайняли: 5) Булка Ольга (С. III) 35 т., 6) Стерпак Ірина (С. IV) 33 т. 7) Сорока Уляна (С. IV) 32,25 т., 8) Михалевич С. (С. III) 22,25 т., 9) Михалевич О. (С. III) 17 т.

У вищому ступні бачили ми важкі й гарно виконані вправи відділом, який сміло можемо назвати репрезентацією української приладівки.

Дручник а) обовязковий 1) Турчик Г. (С-Б) 8,9 т. 2) Огній Ірина (С-Б) 8.8 т. 3) Кіт І. (С. V) 8,5 т. — б) довільний: 1) Стефа (С-Б) 9,6 т. 2) Фусек Л. (С-Б) 7,5. 3) Степкевич М. (С. IV) 7,8 т.

Поручня а) обовязкова: 1) Стефа 9,8 т. 2) Огній І. 9,5 т. 3) Кіт І. 9,3 т. б) довільна: 1) Кіт І. 9,1 т., 2) Фусек 9.0 т. 3) Огній 8,8 т.

Кінь а) обовязковий: 1) Стефа 10 т. 2) Огній 9,8 т. 3) Фусек і Степкевич по 9,5 т. б) довільний: 1) Стефа 9.7 т. 2) Гевська М. (С-Б) 9,6 т. 3) Фусек 9.1 т.

Проважня обовязк.: 1) Огній 9,7 т. 2) Стефа і Степкевич по 9,3 т. 3) Фусек 9 т.

Вільноруч довільн.: 1) Гевська 9,5 т. 2) Огній і Фусек по 9 т. 3) Стефа і Степкевич по 7,3 т.

У вислідi. **Першункою краю є Стефа С-Б — 72.2 т.** 2) Огній Ірина (С-Б) 71.5 т. 3) Фусек Ліна (С-Б) 69.5 т. дальші місця зайняли: 4) Степкевич Марійка (С. IV) 62,6 т. 5) Гевська Марійка (С-Б) 61.4 т. 6) Кіт Іванна (С V) 58,8 т., 7) Турчик Галина (С-Б) 56,4 т. 8) Ясьньовська К. (С IV) 52.8 т.

Мужчини:

До мужеських конкуренцій стануло 57 руханків (С-Б, С. II, С. III, С. IV, С. Золочів і С. Тернопіль)

В початковому ступні: 1) Ціх (С-Б) 37,5 т. 2) Чайка (С-Б) 36,75 т. 3) Дум-дум (С-Б) 36.25 т., дальші місця зайняли: 4) Мандзій (С-Б) 34,75 т. 5) Бартків (С. IV) 34.25 т. 6) Лучанко (С-Б) 33,75. 7) Білоус (С-Б) 32,25, 8) Сталнюк (С. IV) 30,75, 9) Коцкович (С. IV) 26,5 т. В поодиноких конкуренціях: перші місця зайняли: на дручнику — Дум-дум 8,5 т., на поручні — Мандзій 8,75 т., на коні — Лучанко 9,25 т., у долівкових вправах — Ціх 8.75 т., у линві (з помічю ніг) — Дум-дум в часі 6.2 — 10 т.

У нижчому ступні: 1) Бінюк М. (С-Б) 38,5 т. 2) Прихах (С-Б) 38.25 т. 3) Кусюк (С-Б) і Тилявський (С. IV) по 38,5 т.; дальші місця зайняли: 4) Кінецький (С-Б) 37.25. 5) Всеволод (С-Б) 37, 6) Федорович (С-Б) 36.25, 7) Тихолiз С. (С-Б) 36, 8) Чорній (С-Б) 35,75, 9) Мельник (С II) 35.5, 10) Кілярський (С. Золочів) і Кіт (С. II) по 35, 11) Феслович (С-Б) 34, 12) Тарнавецький (С-Б) 33,75 т., 13) Кордуба В. (С III) 30.75, 14) Цигилик (С-Б) 29,75 т. 15) Галенко (С-Б) 29,5 т. 16) Грищишин (С. IV) і Гром (С-Б) по 29.25 т., 17) Кос О. (С III) 26,25 т. 18) Рошак (С II) 8 т.

В поодиноких конкуренціях перші місця зайняли: на дручнику — Кіт 9.25, на поручні — Цигилик 9,5, на коні — Кілярський і Грищишин по 8,75 т., в долівкових вправах Тарнавецький і Цигилик по 9.75 т., на линві (з помічю ніг) Прихах 6,6 — 10 т.

В середньому ступні: 1) Звонок (С IV) 38,25 т. 2) Малій (С-Б), Лавро і Маланичук С. (С. IV) по 37,5 т. 3) Керничний В. (С. Тернопіль) 37 т.; дальші місця зайняли: 4) Льова (С. IV) 36.5 т. 5) Рольбах (С-Б) 36 т. 6) Сторощук Р. (С-Б) 34 т. 7) Лощинський О. (С-Б) 33,75 т. 8) Ямулинець (С IV) 33,5 т. 9) Кишай (С-Б) 33.25 т. 10) Гречка (С-Б) 33 т. 11) Кузик О. (С-Б) і Пелинський (С IV) по 30.75 т. 12) Демчишин О. (С III) і Салнит М. (С IV) по 26.5 т. В поодиноких конкуренціях перші місця зайняли: на дручнику Кузик 9 т., на поручні Малій 9,25, на коні Звонок 9.75 т., у долівкових вправах Малій 9.25 т., у линві (без помочі ніг) Керничний 4.2 (новий рекорд — старий Семенюка 4.7).

У вищому ступні бачимо 11 репрезентантів високої кляси приладовця.

Дручник а) обовяз.: 1) Козачок О. (С-Б) 9,3. 2) Оришин Е. (С III) 9 т. 3) Залеський С. (С IV) 8,5 т. б) довільн.: 1) Оришин 9,6 т. 2) Залеський 9,5 т. 3) Лебішак Г. (С IV) 9.4 т.

Поручня а) обовяз.: 1) Лебішак 9,1 т. 2) Вальчик О. (С-Б), Козачок і Оришин по 8,7 т. б) довільн.: 1) Залеський 9.2 т. 2) Оришин 9.1 т. 3) Лебішак 9 т.

Кінь у шир. а) обовяз.: 1) Залеський, Лебішак по 9,9 т. 2) Мирош В. (С IV) 9,8 т. 3) Оришин 9.6 т. б) довільн.: 1) Козачок 9,3 т. 2) Оришин 9,2 т. 3) Вальчик 8,9.

Кінь удовж.: а) обовяз.: 1) Залеський, Лебішак по 9.9 т. 2) Мирош (С IV) 9,8 т. 3) Оришин 9,6 т. б) довільн.: 1) Козачок і Оришин по 9,7 т. 2) Гавур Р. (С-Б) 9,1. 3) Пузяк Ром. (С-Б) і Залеський по 9 т.

Перстені: обов.: 1) Залеський 9,6 т. 2) Вальчик 9.4. 3) Козачок 9,3 т.

Долівкова довільн.: 1) Козачок 9,8 т. 2) Лебішак 9,4 т. 3) Вальчик 8,7 т.

Линва (зі сидячої постави на землі вилаз без помочі ніг): 1) Оришин 5,2 — 10 т. 2) Залеський 5.3 — 10 т. 3) Козачок 7,1 — 9,7 т.

У вислiдi: **Першуном краю став Козачок Осип (С-Б) 102.5 т.** 2) Оришин Евген (С III) 101 т. 3) Залеський Степан (С IV) 99,8 т. Дальші місця зайняли: 4) Лебішак Гриць (С IV) 94,4 т. 5) Вальчик Олег (С-Б) 94,3 т. 6) Гавур Роман (С-Б) 85.3 т. 7) „Бомба" (С-Б) 78.2 т. 8) Пузяк Роман (С-Б) 78 т. 9) Видень Володимир (С-Б) 77.9 т. 10) Мирош Волод. (С IV) 76,3 т. 11) Савик Волод. (С-Б, 72,9 т.

Змагалося 80 руханок і руханків. Судейська комісія у складі: п. інж. Я. Благітка, проф. Т. Білостоцький, М. Тріль, В. Тихолiз, В. Козачок перевела справно ці змагання. (Нижчі ступні суддювали руханки вищого ступня).

Ці змагання виказали високий рівень приладової руханки, що її веде Сокіл-Батько зі своїми гніздами. Дуже високий рівень також виказали тернопільці. Отже бачимо, що на цій ділянці тілевиховання пішли ми вперед. Тепер черга на окружні осередки перевести такі змагання для мужчин і жінок. Все вперед — все вправ!

УКРАЇНА — КОРОНА.

В неділю 3. ц. м. відбудеться у Самборі перший весняний метч України за мистецтво Окружної Ліги. Противником України буде Корона. Дружина чорно-червоних виїздже у своїм найкращім складі і сподіємося, що вирішить ці змагання у свою користь, тимбільше, що самбірська дружина стоїть на сірому кінці табелі і своїм рівнем гри рішуче не може дорівнювати України. Суддюватиме п. Отшелецький.

УКРАЇНА І Б — СВІТЕЗЬ.

Товариський метч комбінованої дружини України з доброю дружиною Світезі відбудеться в неділю 3. ц. м. в год. 4 попол. на грищі Світезі (трамвай 10 і 9), сілець вулиці Мартина.

УКРАЇНА (КОМБ.) — СТЕП.

Товариський метч Степу з комбінованою дружиною України відбудеться в неділю 3. ц. м. в год. 12 вполудне на грищі Сокола-Батька.

осіб і 2.607 зранили. У 1930. р. 243.700 авт убили 285 осіб і зранили тяжко 2.088 осіб; у 1935 р. вже 230.500 авт виправило на другий світ тільки 231 осіб, поранивши 1549 і в 1937 р. — 247.000 авт убило 246 осіб, поранивши 1.742 осіб. Щодня один парижанин гине під колесами авта і чотирнацять виходить із ранами або калікою.

— Большевицька фльота в оковах леду. Рада народніх комісарів ствердила, що головний уряд мореплавства по Ледовім Океані веде шкідницьку роботу. Большевицький уряд скидає на головний уряд північної морської дороги головну вину за те, що майже половина фльоти і майже всі ледоломи замерзли між ледами. Тепер ці кораблі плинуть разом з ледами й їм грозить знищення. Большевицький уряд каже, що до цього довели протисовітські шкідники своєю злочинною акцією втиснувшись до органів головного уряду. Тому головний уряд мусить скласти до 15. квітня ц. р. подрібний звіт зі своєї діяльности за минулий рік та обговорити свої помилки. Одночасно большевицький уряд рішив перевести чистку в головнім уряді з підозрілих елементів. Ось так потверджують поголоски, що відомий дослідник північного бігуна проф. Шмідт попав у неласку Сталіна. Дотепер ці поголоски большевицька преса заперечувала.

— Ріжні вістки. Кількасот англійських студентів мали виїхати цього місяця у подорож по Німеччині; з огляду на політичну ситуацію вони відмовилися від цього. — Хлібна пайка у Мадриді з огляду на важку доставу муки зменшена для мешканців на 100 гр. денно. — Міністерство здоровля в Канаді приготовило законопроект, що усі, що входять у подружні звязки мусять представляти свідоцтва здоровля. — У Мексику напала шайка бандитів на село Ель-Кольомо. 10 фармерів, що не хотіли видати грошей, згоріло, 20 ранено; все село згоріло.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Чистий рахунок.

Щораз частіше чути голоси: Вироблюємось, зміняємо психіку, ростемо. Це в першу чергу відноситься до купецького хисту, якого — ніде правди діти — дуже вже обмаль у нас було. До пісень, вигадок, приповідок, до суму чи сварні то так, але до купецтва — цілі сотні літ ні чичирк.

А тепер справді чимраз ліпше. Прозябає той хист і в кооперативній і в приватницькій формі та, хоч міняє часом форму, то хистом лишається і дай Боже, лишиться вже до віку.

Підставою купецького хисту є калькуляція. Без неї як рубачеві без рук, як післанцеві без ніг. Ні кроком не рушиш!..

Тому, коли довідаюся, чи переконаюся про купецький хист плюс калькуляційний змисл — серце в мені росте як німецький апетит.

Саме перед кількома днями стрінув я одно і друге такої високої кляси, що не можу не поділитися тією радісною вісткою з Шановними Читачами.

Від літ виходить у Львові кооперативний журналик „Кооперативна Родина", місячник, що має 16 сторін і кільканацять ілюстрацій. Ревізійний Союз пропагує у ньому ідею кооперації і тому назначив страшенно низьку ціну за число — всього 5 сот. (словами: пять сотиків). Значить: річна передплата коштує 60 сотиків, меньшбільш тільки, що пачка „обивательського" тютюну.

Одного дня дістала редакція „Кооперативної Родини" лист:

„Високоповажана Редакціє! Дуже мені подобається Ваша газета, але я бідний і не можу собі позволити навіть на 5 сот. місячно. Можеб Вп. Редакція могла мені посилати на борг. Як буду ліпше матися, то заплачу.

З поважанням **Василь Рулька**".

Таку дешеву газету годі вже висилати на борг і лист Вп. П. Рульки помандрував до коша.

Не минув місяць, а на редакційному столі завилось друге письмо пана Рульки:

„Високоповажана Редакціє! Чому Ви не відписали мені на лист, у якім я просив Вас за газету на борг і хвалив її, що дуже мені подобається. Ще раз поновлюю просьбу присилати мені газету так, а я як буду заможнішиЙ то вирівняю належиість

З поважанням..."

І цей другий лист не добився успіху, а відповідати на лист... — хіба з ріжними заввагами загального характеру: дещо з економії, дещо з педагогії, а дещо таки просто з моста про фільософів з квасним зубом.

Збирався редактор відписувати може тиждень, може два, але заки відписав, дістав третє письмо тим разом не лист, а листівку:

„Пов. Пане!

На два листи Ви мені не відповіли, то може відповісьте на кореспондентку. Я направду не маю звідки платити за газету. І тому ще раз прошу дайте мені її на борг".

Прошу Панства! Чи не висока кляса калькуляційного хисту?! Не кожного стати навіть і 5 сот. місячно на часопис. От і викомбінував собі бідний чоловік, що може дістане часопис на борг. Написав один лист — нічого, написав другий — нічого, написав листівку — жде. А коли не діждеться, то готов писати ще зо два рази.

Його калькуляція гарна в словах, але ще краща в цифрах.

Бо взявши рахунково, то вона представляється так:

поштова марка	25 сот.
листовий папір	5 сот.
поштова марка	25 сот.
листовий папір	5 сот.
листівка	15 сот.
Разом	75 сот.

Не вчисляючи амортизації чорнила, пера, стола і крісла виходить, що за ці гроші мав би заплачену передплату ледви на рік і три місяці.

Чиж не перша кляса калькуляція!?.

Галактіон Чіпка.

Спорт.

I. КРАЄВІ ПРИЛАДОВІ ЗМАГАННЯ.

80 змагунів і змагунок.

В днях 25, 26 і 27. березня відбулися Краєві Приладові змагання. Вже двічі пробував Сокіл-Батько улаштувати такі змагання, і двічі стрінувся з перешкодами. Врешті вдалося осягнути ціль. 25. ц. м, відкрив голова С-Б. інж. Хронов'ят I. Краєві Приладові змагання. Змагуни зложили змагове приречення на прапор С-Б.

Жінки:

Першого дня відбулися змагання жінок. Стануло їх 23 зі С-Б, С. III, С IV, С. V, С. Золочів і С. Тернопіль. Руховики змагалися у чотирох ступнях.

У початковому ступні: 1) Лаврівська О. (С IV) — 38,5 т. 2) Фреяк Ольга (С-Б) 33,25 т.

У нижчому ступні: 1) Ковальська Марта (С. III) — 39 т. 2) Рудівна Емма (С. Золочів) 37,25 т. 3) Спасишин Галина (С-Б) 37 т. 4) Ботівна Надія (С. Золочів) 31 т.

В поодиноких конкуренціях перші місця зайняли: на поручні: Рудівна 9,5 т., на кладці: Ковальська 9.75 т., у стрибанці: Ковальська 10 т.

В середньому ступні (дуже сильна конкуренція): 1) Вирочківна Ярослава (С. Тернопіль) 37.75 т. 2) Лісікевич Ірина (С. IV) 37 т. 3) Продан Анна (С-Б) 36.75 т. 4) Гірківна Евгенія (С. III) 36,25 т., дальші місця заняли: 5) Булка Ольга (С. III) 35 т., 6) Стерпак Ірина (С. IV) 33 т., 7) Сорока Уляна (С. IV) 32,25 т., 8) Михалевич О. (С. III) 22,25 т., 9) Михалевич О. (С. III) 17 т.

У вищому ступні бачили ми важкі й гарно виконані вправи відділом, який сміло можемо назвати репрезентацією української приладівки.

Дручник а) обовязковий 1) Турчик Г. (С-Б) 8,9 т. 2) Огій Ірина (С-Б) 8,8 т. 3) Кіт І. (С. V) 8,5 т. — б) довільний: 1) Стефа (С-Б) 9,6 т. 2) Фусек Л. (С-Б) 7,5. 3) Стецкевич М. (С. IV) 7,3 т.

Поручня а) обовязкове: 1) Стефа 9,8 т. 2) Огій І. 9,5 т. 3) Кіт І. 9,3 т. б) довільна: 1) Кіт І. 9,1 т., 2) Фусек 9.0 т. 3) Огій 8,8 т.

Кінь а) обовязковий: 1) Стефа 10 т. 2) Огій 9,8 т. 3) Фусек і Стецкевич по 9,5 т. б) довільний: 1) Стефа 9,7 т. 2) Гевська М. (С-Б) 9,6 т. 3) Фусек 9.1 т.

Провазня обовязк.: 1) Огій 9,7 т. 2) Стефа і Стецкевич по 9,3 т. 3) Фусек 9 т.

Вільноруч довільн.: 1) Гевська 9.5 т. 2) Огій і Фусек по 9 т. 3) Стефа і Стецкевич по 7,3 т.

У висліді. **Першунною краю є Стефа С-Б — 72.2 т.** 2) Огій Ірина (С-Б) 71.5 т. 3) Фусек Ліна (С-Б) 69.8 т. дальші місця зайняли: 4) Стецкевич Марійка (С. IV) **62,6 т. 5) Гевська Марійка (С-Б) 61.4 т.** 6) Кіт Іванна (С V) 58,8 т., 7) Турчик Галина (С-Б) 56,4 т. 8) Ясьньовська К. (С IV) 52,8 т.

Мужчини:

До мужеських конкуренцій стануло 57 руховиків (С-Б, С. II, С. III, С. IV, С. Золочів і С. Тернопіль)

В початковому ступні: 1) Ціх (С-Б) 37,5 т. 2) Чайка (С-Б) 36,75 т. 3) Дум-дум (С-Б) 36,25 т., дальші місця зайняли: 4) Мандзій (С-Б) 34,75 т. 5) Бартків (С. IV) 34.25 т. 6) Лучанко (С-Б) 33,75. 7) Білоус (С-Б) 32,25, 8) Сталинюк (С. IV) 30,75, 9) Коцкович (С. IV) 26,5 т. В поодиноких конкуренціях: перші місця зайняли: на дручнику — Дум-дум 8,5 т., на поручні — Мандзій 8,75 т., на коні — Лучанко 9,25 т., у долівкових вправах — Ціх 8.75 т., у линві (з поміччю ніг) — Дум-дум в часі 6.2 — 10 т.

У нижчому ступні: 1) Бішик М. (С-Б) 38,5 т. 2) Припхан (С-Б) 38,25 т. 3) Кусюк (С-Б) і Тиляпський (С. IV) по 38,5 т.; дальші місця зайняли: 4) Кіпельний (С-Б) 37,25. 5) Всеволод (С-Б) 37, 6) Федорович (С-Б) 36,25, 7) Тиховів С. (С-Б) 36, 8) Чорній (С-Б) 35,75, 9) Мельник (С II) 35,5. 10) Кілярський (С. Золочів) і Кіт (С. II) по 35, 11) Фесолович (С-Б) 34. 12) Тарнавецький (С-Б) 33,75 т., 13) Кордуба В. (С III) 30,75, 14) Цигилик (С-Б) 29,75 т. 15) Галенко (С-Б) 29,5 т. 16) Грицишин (С. IV) і Гром (С-Б) по 29.25 т., 17) Кос О. (С III) 26,25 т. 18) Рошак (С II) 8 т.

В поодиноких конкуренціях перші місця зайняли: на дручнику — Кіт 9.25, на поручні — Цигилик 9,5, на коні — Кілярський і Грицишин по 8,75 т., в долівкових вправах Тарнавецький і Цигилик по 9.75 т., на линві (з поміччю ніг) Припхан 6,6 — 10 т.

В середньому ступні: 1) Звонок (С IV) 38,25 т. 2) Малай (С-Б), Лавро і Маланчук С. (С. IV) по 37,5 т. 3) Керничний В. (С. Тернопіль) 37 т.; дальші місця зайняли: 4) Льова (С. IV) 36.5 т. 5) Рольбах (С-Б) 36 т. 6) Огорощук Р. (С-Б) 34 т. 7) Ловинський О. (С-Б) 33,75 т. 8) Ямулинець (С IV) 33,5 т. 9) Кишай (С-Б) 33.25 т. 10) Геречка (С-Б) 33 т. 11) Кузик О. (С-Б) і Пеленський (С IV) по 30.75 т. 12) Демчишин О. (С III) і Семцит М. (С IV) по 26.5 т. В поодиноких конкуренціях перші місця зайняли: на дручнику Кузик 9 т., на поручні Малай 9,25, на коні Звонок 9.75 т., у долівкових вправах Малай 9.25 т., у линві (без помочі ніг) Керничний 4.2 (новий рекорд — старий Семенюка 4.7).

У вищому ступні бачимо 11 репрезентантів високої кляси приладовців.

Дручник а) обовяз.: 1) Козачок О. (С-Б) 9,3. 2) Орищин Е. (С III) 9 т. 3) Залеський С. (С IV) 8,5 т. б) довільн.: 1) Орищин 9.6 т. 2) Залеський 9,5 т. 3) Лебіщак Г. (С IV) 9.4 т.

Поручня а) обовяз.: 1) Лебіщак 9,1 т. 2) Вальчик О. (С-Б), Козачок і Орищин по 8,7 т. б) довільн.: 1) Залеський 9.2 т. 2) Орищин 9.1 т. 3) Лебіщак 9 т.

Кінь у шир. а) обовяз.: 1) Залеський, Лебіщак по 9,9 т. 2) Мирош В. (С IV) 9,8 т. 3) Орищин 9,6 т. б) довільн.: 1) Козачок 9.3 т. 2) Орищин 9,2 т. 3) Вальчик 8.9.

Кінь удовж.: а) обовяз.: 1) Залеський, Лебіщак по 9.9 т. 2) Мирош (С IV) 9.8 т. 3) Орищин 9,6 т. б) довільн.: 1) Козачок і Орищин по 9.7 т. 2) Гавур Р. (С-Б) 9,1. 3) Пузик Ром. (С-Б) і Залеський по 9 т.

Перотені: обов.: 1) Залеський 9,6 т. 2) Вальчик 9.4. 3) Козачок 9,3 т.

Долівкова довільн.: 1) Козачок 9,8 т. 2) Лебіщак 9,4 т. 3) Вальчик 8.7 т.

Линва (зі сидячої постави на землі вилаз без помочі ніг): 1) Орищин 5,2 — 10 т. 2) Залеський 5.3 — 10 т. 3) Козачок 7,1 — 9,7 т.

У висліді: **Першуном краю став Козачок Осип (С-Б) 102.5 т.** 2) Орищин Евген (С III) 101 т. 3) Залеський Степан (С IV) 99,8 т. Дальші місця зайняли: 4) Лебіщак Гринь (С IV) 94,4 т. 5) Вальчик Олег (С-Б) 94,3 т. 6) Гавур Роман (С-Б) 83.3 т. 7) „Бомба" (С-Б) 78,2 т. 8) Пузик Роман (С-Б) 78 т. 9) Билень Володимир (С-Б) 77.9 т. 10) Мирош Волод. (С IV) 76,3 т. 11) Савик Волод. (С-Б) 72,9 т.

Змагалося 80 руховичок і руховиків. Суддівська комісія у складі: п. інж. Я. Благітка, проф. Т. Білостоцький, М. Тріль, В. Тиховів, В. Козачок перевела справно цілі змагання. (Нижчі ступні суддювали руховики вищого ступня).

Ці змагання виказали високий рівень приладової руханки, що її веде Сокіл-Батько зі своїми гніздами. Дуже високий рівень також виказали тернопільці. Отже бачимо, що на цій ділянці тіловиховання пішли ми вперед. Тепер черга на округи: осередки перевести такі змагання для мужчин і жінок. Все вперед — все вгору!

УКРАЇНА — КОРОНА.

В неділю 3. ц. м. відбудеться у Самборі перший весняний метч України за мистецтво Округової Ліги. Противником України буде Корона. Дружина чорно-червоних виїджає у своїм найкращім складі і сподівається, що вирішить ці змагання у свою користь, тимбільше, що самбірська дружина стоїть на самому кінці табелі і своїм рівнем гри рішуче не може дорівнювати Україні. Суддюватиме п. Отпелецький.

УКРАЇНА І Б — СВІТЕЗЬ.

Товариський метч комбінованої дружини України з доброю дружиною Світезі відбудеться в неділю 3. ц. м. в год. 4 попол. на грищі Світезі (трамваї 10 і 9), кінець вулиці Мартина.

УКРАЇНА (КОМБ.) — СТЕП.

Товариський метч Степу з комбінованою дружиною України відбудеться в неділю 3. ц. м. в год. 12 вполудне на грищі Сокола-Батька.

Театри.

Великий Театр:

Пятниця 1. IV. год. 7.30 „При меті“.
Субота 2. IV. год. 7.30 „При меті“.

Театр Ріжнородностей:

Пятниця 1. IV. год. 7.30 „Подружжя, яких мало“, премєра.
Субота 2. IV. год. 7.30 веч. „Подружжя, яких мало“.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

БОЛЕХІВ:
1. IV. Лісова пісня.

ДОЛИНА:
2. IV. Орленя.
3. IV. Орфей у пеклі.
4. IV. Під кураторою.
5. IV. Процес Мері Деген.
6. IV. Лісова Пісня.

З Долини їде театр до Рожнятова, Брошнева, Калуша. Святкуватиме у Станиславові.

Український Народній Театр ім. М. Садовського:

МОНАСТИРИСЬКА:
1. IV. Пісня Бескиду.
2. IV. Маруся Богуславка.
3. IV. Гетьман Полуботок.
4. IV. Супружий мегч.
5. IV. Мазепа.

БУЧАЧ:
6. IV. Пісня Бескиду.
7. IV. Гетьман Полуботок.
8. IV. Мазепа.

КІНА.

АПОЛЬО: „Бурев'й“ екзот. фільма
АТЛЯНТИК: „Шлях у невідоме“.
БАЛТИК: „Герої моря“.
ВАНДА: „Пенні“; „Аннаполіс“.
ҐРАЖИНА: „Костюшко під Рацлавицями“.
ЕВРОПА: „Перли корони“ (Шаша Ґітрі).
КАСІНО: „Пірати“.
КОПЕРНИК: „Шеф розвідки“ з Конрадом Файтом.
МАРУСЕНЬКА: „Шулерія ромен“, комірова гротеска та найновіший тижневик.
МЕТРО: „Благословенна земля“.
МІРАЖ: „Йошівара“.
МУЗА: „Коли ти залюблена“ —
ПАКС: „Остання сальва“.
ПАЛЯС: „Де Де“ муз. комедія (з Данієлею Дарйє та Альбером Прежан).
РАЙ: „Обожана“ з Мартою Еґерт.
РІЯЛЬТО: „Неоправдане голиня“.
СВІТ: „Варвара Радзивілівна“; „Не мала баба клопоту“.
СТИЛЕВЕ: „Буревій“ і ревія.
ТОН: „Стрілець із Бенгалі“. „Боротьба за золоті поля“.
УТІХА: „Магічний ключ“ і ревія.
ХИМЕРА: „Танок щастя та розпуки“ з Ліл. Гарвей.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Австрія — Ґрац; Клягенфурт“.

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовід“ (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Росія та Сибір“.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 1. квітня 1938.

6.15—8.00 Раннішня авдиція; 11.15 Для шкіл: „Пріма Апріліс“ вес. авд. в участю Щепка й Тонька; 11.40 Тенор Фр. Мерлі в дуетах, пл.; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Сусп. гутірка; 13.50 Музика з гр. пл.; 14.30 Вірша з участю орх., солістів і хору; 15.00 Невідома поема Ол. Фредра про Львів; 15.15 Плита: Містечко Львів; 15.20 Бюрулі вістки теплі та холодні; 15.30 Господарські вістки; 15.45 „Гокус-покус“ вес. авд. для дітей; 16.00 Гутірка з хорими; 16.15 Легка словномуз. авд.; 16.50 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 Посередництво праці; 17.15 Із теки львівських композиторів, Евгенія Зарицька меццосопран, скрипка, форт.; 17.50 Огляд видань; 18.00 Сніговий комунікат; 18.10 Туристичний інформатор; 18.15 Музика з пл. (трансм. з Вежі Айфеля); 18.30 Програма на завтра; 18.35 Львівські портрети; 18.50 Спорт; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Старосвітський курант: „Пан Евгеній“; 19.30 Мандоліновий рециталь; 20.00 Концерт інстр. ансамблю. Збоїнська-Рушковська сопр., віол.; у перерві коло год. 20.50 Веч. денник; 21.55 Перша краєва телевізійна авдиція; 22.50 Останні вістки; 23.—23.30 Концерт бажань із продукціями радіослухачів.

Субота, 2. квітня 1938.

6.15—8.00 Раннішня авдиція. 11.15 Для шкіл: Співаймо пісеньки. 11.40 Моцарт: Серенада, пл., 12.03 Полуднева авдиція. 13.45 Концерт бажань. 15.20 Технічна скринька. 15.30 Господарські вістки. 15.45 Театр Уяви для дітей: 16.15 Концерт солістів: Легка музика, сопран, форт. 17.50 Наша програма, 18.00, 18.50 Спорт, 18.10 Камер. музика: скрипка, ільтізка. 18.35 19.50 Актуальна гутірка, 18.55 Програма на завтра, 19.00 Авд. для дітей; Гутірка про Міцкевича. 20.00 Розр. концерт. орх., тенор два форт., у перерві в год. 20.45 Веч. денник, Актуальна гутірка. 21.45 Два монольоги Сінг.-Ельтона. 22.00 Оркестра 22.50 Останні вістки. 23.00 Легка музика з пл.

Неділя, 3. квітня 1938.

8.00 Сигнал часу: 8.30 Хліб. скринька: 8.40 Кетельбі, пл.; **8.50 Коза в селянських господарствах, в українській мові виг. інж. Доберчук;** 10.30 Верді „Травіята“ оп. в скороченні, трансм. з Мілана; 12.03 Симф. поранок. муж. хор і орх.; 13.00 Карикатурист про карикатуру; 13.10 Фрагм. із „Вирубаного хідника“. Морцінека; 13.30 Мельодії Кувяшини та Поморя, муж. хор, скрипка; 14.45 Для села: Огляд ринків рільних продуктів; Музика з пл., Ручна праця на малорільнім господарстві. Що помагає передбачити погоду; 15.45 Спогад про Ал. Оконьского; 16.05 Музика з пл.; 16.25 „Амен“ погупний день Сагали; 16.45 Трансм. з Білгороду: Мечі Польща — Югославія; 17.15 Народні оркестр пісні сопр., баситон, форт.; 17.40 Орх., спів у перерві в год. 18.30 Хвилина бюро студій; 19.25 Славні відгуки: скрипка, Дж. Мек Кормік тенор, з пл.; 19.35 Товариства театру й хору в Збоїських: 20.00 „Покоєм із кают“ фрагм. з муз. комедії Гнезіхштелтова: 20.35 21.00 Спорт; 20.50 Веч. денник; 21.15 „Та його“ весела авд.; 22.00 Найгарніші пісні Монюшка, сопран, меццосопран, форт.; 22.20 Форт. реситаль; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Легка музика з пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 1. квітня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Форт. твори Шумана, 18.00 Веселі мельодії, 22.30 Розр. концерт; БІЛГОРОД 18.20 Спів, 21.30 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 13.30 18.10 Цнг. музика, 17.20 Віол., 21.45 22.00 Легка музика; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки, 16.10 Трансм. з Нересниці: Хор сільської молоді співає нар. пісні, 18.00 Аверченко: „Індик з каштанами“, Музика з пл.; МІЛЯНО 17.00 Форт., 20.00 Сонати на альтівку та клавесин; ПРАГА 16.25 Форт. квінтет ф-моль Брамса, 19.15 Хор. 21.15 Муз. розр. програма; РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 Театр Уяви, 23.00 Концерт; РИМ 19.30 Розр. концерт, 21.00 22.00 23.00 „Зиґфрид“ оп. Вагнера; СОФІЯ 19.15 Спів.

Субота, 2. квітня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 19.45 Веч. гомін, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні. БУДАПЕШТ 17.30 Два форт., 19.30, 20.00 Циг. музика, 20.50, 21.00, 22.00 Симф. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Спів форт., акордеон, траутоніюм, КОШИЦІ 14.00, 18.50 Вістки, 18.00 Трансм. з Хусту Ю. Грім „Голодний“ песа, КЕНІҐСБЕРҐ 20.00, 21.00 „Палестрина“ оп. Пфіцнера, ЛІЛЬ 20.30, 21.00 22.00 „Країна усміху“ оп. Легара МІЛЯНО 21.00, 22.00, 23.00 „Аїда“ оп. Верді. ПРАГА 12.35 Військ. орх., 20.50, 21.00 Симф. концерт, 22.30 Танц. музика. РАДІО ПАРІ 18.15 Форт., 20.15 Пісні, 20.30, 21.00 Театр Уяви, 21.10 Кабарет, 22.05 Симф. музика. РИМ 15.00 „Прозерпіна“ оп. Бінкіні, 21.00 Комедія, 21.40 22.00 Розр. мельодії; СОФІЯ 16.30 Камер. музика, 19.15 Скрипка.

Неділя, 3. квітня 1938.

БЕРЛІН 15.00 Секстет, 20.00 21.00 Орх. хор, тенор, клавесин; БІЛГОРОД 20.00 21.00 Нар. пісні й танки; БРЮСЕЛЬ ФР. 20.00 21.00 22.00 „Жидівка“ оп. Галеві; БУДАПЕШТ 12.30 19.00 Орх. концерт, 17.30 18.00 Циг. музика; ВІДЕНЬ 15.00 Для дітей. 15.30 Камер. концерт квартету 19.10 Нар. пісні, 20.00 Концерт: орх., Баер сопр. Боршош тенор; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00 Казка для дітей, 14.30 15.00 Нар. музика з давньої Австрії; КОШИЦІ 18.00 Театр Уяви; МІЛЯНО 17.00 18.00 19.00 Симф. концерт, 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 „Ле ендуґанде ді Сен Кир“ муз. комедія Венеціяні; ПРАГА 15.30 Орх., 19.10 Хор, 22.35 Джез, РАДІО ПАРІ 18.40 Сольо на обою, 19.00 Спевка, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 „Льореляйо“ лір. драма Мюсета; РИМ 17.00 18.00 Розр. музика, 20.00 „Сумерк богів“ оп. Вагнера; СОФІЯ 19.00 Пісеньки 20.00 20.45 Хор, 21.30 Спів; ФЛЬОРЕНЦІЯ 16.30 18.00 19.00 „Масковий баль“ оп. Верді; ФРАНКФУРТ 20.00 21.00 „Козі фан туте“ оп. Моцарта.

Радіокутик.

ВПЛИВИ РАДІЯ НА ЛЮДЕЙ.

Як ділає радіо на умову незалежність слухачів? Коли слухач користає з усіх радієвих авдицій без вибору та коли не вміє обійтися без радія хочаб одного дня, тоді радіо ділає на такого слухача різучо. Воно вбиває живі сили його інтелігенції та його волі. Такий слухач поволі стає подібний до алькоголіка, який все відчуває спрагу алькоголю.

Недавно відбулися пізнаві наради Конґресу Французького Союзу Студентів Католиків у Тулузі. На цьому конґресі розглядали між ін. права особистої людської свободи у відношенні до кіна, преси та радія. Стверджено, що кіно ділає на умовий рівень мас дальше відємно, зовсім його отупляючи та притуплюючи вроджений критичний хист, повторюючи все однакові любовні історії, що відграваються на тлі багатих сальонів або темних міських закутків. Знову під впливом преси пересічний читач стає „людиною своєї газети“. Таким чином кіно та преса звільняють людей від праці думання. Французькі студенти, стаючи на боці загроженої самостійности та свободи думання, сформулували анкету у справі впливу радія на психіку слухачів. Питання в цій анкеті торкаються з одного боку індивідуальних радієвих вражінь радіослухачів, другого — до відношення слухачів до живого слова у радіо та друкованого в газетах.

БІРЖА.

Львів, 31. березня 1938

Гроші.

Купно-продаж: Бельги бельг. 89.97 89.50, Доляри американські 5.20.50, 5.27.00 Доляри канад. 5.27.50—5.25.00, Фльорени гол. 294.84—293.10, Франки фр. 16.16—15.86, Франки швайцарські 122.10—121.30, Фунти англ. 26.45—26.29, Гульдени данц. 100.25—99.75, Корони ч 15.80—14.50 Кор. дан. 118.10—117.25 Кор. норв. 132.83—131.85, Корони шв. 136.29—135.30, Ліри італ. 22.60—21.80, Марки фінлянд. 11.69—11.25, Марки нім. 102.00 — 98.00 Шилінги австр. 89.00—84.00, Тель Авів 26.20—25.95, Марки нім. срібні 110.00 — 106.00

Акції.

Банк Польський 111.00 Цукор. 35.00 Вугіль 30.50, 28.50, Ліпльоп 65.25, Можеін 13.50, Островець 53.50, Стараховичі 38.25, 36.75, Габербуш 44.00.

Папери.

4 і пів проц. внутр. 65.50, 65.50, 3 інв. 1 ем. 81.25 серія 90.50. 3 пов. інв. 2 ем. 80.75, серія 89.00, 5. конверс. 71.15 прем дол. 40.75, 4 консол. 66.00

Тенденція сильніша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“

Львів, 31. березня 1938 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	3.45 зол.
1 кг. масла бочков. вид. з опак.	3.50 зол.
молоко	18—19 сот.
(йийця копа)	3.00 зол.

Тенденція на масло й молоко вдержана на вйщ звишкова.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10

Театри.

Великий Театр:

Пятниця 1. IV. год. 7.30 „При меті“.
Субота 2. IV. год. 7.30 „При меті“.

Театр Ріжнородностей:

Пятниця 1. IV. год. 7.30 „Подружжя, яких мало“, премієра.
Субота 2. IV. год. 7.30 веч. „Подружжя, яких мало“.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича

БОЛЕХІВ:
1. IV. Лісова пісня.

ДОЛИНА:
2. IV. Орленя.
3. IV. Орфей у пеклі.
4. IV. Під кураторю.
5. IV. Процес Мері Деген.
6. IV. Лісова Пісня.

З Долини їде театр до Рожнятова, Брошнева, Калуша. Святкуватиме у Станиславові.

Український Народній Театр ім. М. Садовського:

МОНАСТИРИСЬКА:
1. IV. Пісня Бескиду.
2. IV. Маруся Богуславка.
3. IV. Гетьман Полуботок.
4. IV. Супружий меч.
5. IV. Мазепа.

БУЧАЧ:
6. IV. Пісня Бескиду.
7. IV. Гетьман Полуботок.
8. IV. Мазепа.

КІНА.

АПОЛЬО: „Буреві“ екзот. фільма
АТЛЯНТИК: „Шлях у невідоме“.
БАЛТИК: „Герої моря“.
ВАНДА: „Пенні“; „Аннаполіс“.
ҐРАЖИНА: „Косцюшко під Раплавицями“.
ЕВРОПА: „Перли корони“ (Шаша Ґітрі).
КАСІНО: „Пірати“.
КОПЕРНИК: „Шеф розвідки“ з Конрадом Файдтом.
МАРУСЕНЬКА: „Шулерів роман“, комірова гротеска та найновіший тижневик.
МЕТРО: „Благословенна земля“.
МІРАЖ: „Йошівара“.
МУЗА: „Коли ти залюблена“ —
ПАКС: „Остання сальва“
ПАЛЯС: „Де Де“ муз. комедія (з Даніелею Даріє та Альбером Преженом).
РАЙ: „Обожана“ з Мартою Еґерт.
РІЯЛЬТО: „Неоправдана година“.
СВІТ: „Варвара Радивилівна“; „Не мала баба клопоту“
СТИЛЬФРЕ: „Буревій“ і ревія.
ТОН: „Стрілець із Бенгалі“, „Боротьба за золоті поля“.
УТІХА: „Магічний ключ“ і ревія.
ХИМЕРА: „Танок щастя та розпуки“ з Ліл. Гарвей.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(вл. Марійська 5)
„Австрія — Ґрац; Клягенфурт“.

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід“ (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Росія та Сибір“.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 1. квітня 1938.

6.15—8.00 Раннішня авдиція; 11.15 Для шкіл: „Пріма Апрідіс“ вес. авд. з участю Шенна й Топька; 11.40 Тенор Фр. Мерлі в дуетах, пл.; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Сусп. гутірка; 13.50 Музика з гр. пл.; 14.50 Біржа з участю орх., солістів і хору; 15.00 Невідома поема Ол. Фредра про Львів; 15.15 Плита: Містечко Львів; 15.20 Біжучі вістки теплі та холодні; 15.30 Господарські вістки; 15.45 „Гокус-покус“ вес. авд. для дітей; 16.00 Гутірка з хорими; 16.15 Легка сполономуз. авд.; 16.50 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 Посередництво праці; 17.15 Із теки львівських композиторів, Евгенія Зарицька мецосопран, скрипка, форт.; 17.50 Огляд видань; 18.00 Світовий концерт; 18.10 Туристичний інформатор; 18.15 Музика з пл. (трансм. з Вежі Айфеля); 18.20 Програма на завтра; 18.35 Львівські портрети; 18.50 Спорт; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Старосвітський курант: „Пан Евгеній“; 19.30 Мандоліновий рециталь; 20.00 Концерт інстр. ансамблю. Збоїнська-Рушковська сопр., віол.; у перерві коло год. 20.50 Веч. денник; 21.55 Перша крайова телевізійна авдиція; 22.50 Останні вістки; 23.—23.30 Концерт бажань із продукціями радіослухачів.

Субота, 2. квітня 1938.

6.15—8.00 Раннішня авдиція. 11.15 Для шкіл: Співаймо пісеньки. 11.40 Моцарт: Серенада, пл., 12.03 Полуднева авдиція. 13.45 Концерт бажань. 15.20 Технічна скринька. 15.30 Господарські вістки. 15.45 Театр Уяви для дітей: 16.15 Концерт солістів: Легка музика, сопран, форт. 17.50 Наша програма, 18.00, 18.50 Спорт. 18.10 Камер. музика: скрипка Ільтєвка. 18.35 19.50 Актуальна гутірка. 18.55 Програма на завтра. 19.00 Авд. для дітей; Гутірка про Міцкевича. 20.00 Розр. концерт. орх., тенор два форт., у перерві в год. 20.45 Веч. денник. Актуальна гутірка. 21.45 Два монологи Сінт.-Ельтова. 22.00 Оркестра. 22.50 Останні вістки. 23.00 Легка музика з пл.

Неділя, 3. квітня 1938.

8.00 Сигнал часу: 8.30 Хліб. скринька; 9.40 Кетельбі. пл.; **9.50 Коза в селянських господарствах, в українській мові виг. інж. Доберчук;** 10.30 Верді „Травіята“ оп. в скороченні, трансм. з Мілана; 12.03 Симф. поранок, муж. хор і орх.; 13.00 Карикатурист про карикатуру; 13.10 Фрагм. із „Вирубаного хідника“, Морцінека; 13.30 Мельодії Кушнішин та Поморя, муж. хор. скринька; 14.45 Для села: Огляд ринків рільних продуктів; Музика з пл.. Рушна праця на малорільнім господарстві; Що помагає передбачити погоду; 15.45 Спогад про Ал. Свєнтоховського; 16.05 Музика з пл.; 16.25 „Амер“ почуваній день Сагари; 16.45 Трансм. з Білгороду: Меч Польща — Югославія; 17.15 Народні сербські пісні, сопр., баріт. форт.; 17.40 Орх. спів у перерві в год. 18.20 Хвилина бюра служб; 19.05 Славні підтоди: скрипка. Дж. Мек Кормік тенор, з пл.; 19.25 Тридцятьлітні театру й хору в Збоїськах; 20.00 „Помик із карт“ фрагм. з муз. комедії Ґрожіхпттептепе; 20.35 21.00 Спорт; 20.50 Веч. денник; 21.15 „Та бой“ весела авд.; 22.00 Найгарніші пісні Монюшка, сопран, мецосопран, форт.; 22.20 Форт. рециталь; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Легка музика з пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 1. квітня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Форт. твори Шумана, 18.00 Веселі мельодії. 22.30 Розр. концерт; БІЛГОРОД 18.20 Спів. 21.30 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 13.30 18.10 Циг. музика, 17.30 Віол. 21.45 22.00 Легка музика; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки. 16.10 Трансм. з Нересниці: Хор сільської молоді співає нар. пісні. 18.00 Аверченко: „Індик з каштанами“, Музика з пл.; МІЛЯНО 17.00 Форт., 20.00 Сонати на альтівку та клявесин; ПРАГА 16.25 Форт. квінтет ф-моль Брамса, 19.15 Хор. 21.15 Муз. розр. програма; РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 Театр Уяви, 23.00 Концерт; РИМ 19.30 Розр. концерт, 21.00 22.00 23.00 „Зиґфрид“ оп. Вагнера; СОФІЯ 19.15 Спів.

Субота, 2. квітня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 19.45 Веч. гомін. БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні. БУДАПЕШТ 17.30 Два форт., 19.30, 20.00 Циг. музика, 20.50, 21.00, 22.00 Симф. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Спів форт., акордеон, траутоніюм. КОШИЦІ 14.00. 18.50 Вістки. 18.00 Трансм. з Хусту Ю. Ґрім „Голодний“ песа, КЕНІҐСБЕРҐ 20.00, 21.00 „Палестрина“ оп. Мілекера, ЛІЛЬ 20.30, 21.00, 22.00 „Країна усміху“ оп. Легара МІЛЯНО 21.00, 22.00, 23.00 „Аїда“ оп. Верді, ПРАГА 12.35 Військ. орх., 20.50, 21.00 Симф. концерт, 22.30 Танц. музика, РАДІО ПАРІ 16.15 Форт., 20.15 Пісні. 20.30, 21.00 Театр Уяви, 21.10 Кабарет, 22.05 Симф. музика, РИМ 15.00 „Прозерпіна“ оп. Біксіо, 21.00 Комедія, 21.40 22.00 Розр. мельодії; СОФІЯ 16.30 Камер. музика, 19.15 Скрипка.

Неділя, 3. квітня 1938.

БЕРЛІН 15.00 Секстет, 20.00 21.00 Орх. хор, тенор, клявесин; БІЛГОРОД 20.00 21.00 Нар. пісні й танки; БРЮСЕЛЬ ФР. 20.00 21.00 22.00 „Жидівка“ оп. Галеві; БУДАПЕШТ 12.30 19.00 Орх. концерт, 17.30 19.00 Циг. музика; ВІДЕНЬ 15.00 Для дітей. 15.30 Камер. концерт квартету 19.10 Нар. пісні, 20.00 Концерт: орх., баритон сопр. Борпош тенор; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00 Казка для дітей, 14.30 15.00 Нар. музика з давньої Австрії; КОШИЦІ 18.00 Театр Уяви; МІЛЯНО 17.00 18.00 19.00 Симф. концерт, 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 „Ле едукаnde ді Сен Кир“ муз. комедія Венеціяні; ПРАГА 15.30 Орх., 19.10 Хор. 22.35 Джез, РАДІО ПАРІ 18.40 Соло на обою. 19.00 Спєвка. 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 „Льорензаціо“ лір. драма Місета; РИМ 17.00 18.00 Розр. музика, 20.00 „Сумерк богів“ оп. Вагнера; СОФІЯ 19.00 Пісеньки 20.00 20.45 Хор. 21.30 Спів; ФЛЬОРЕНЦІЯ 16.30 18.00 19.00 „Масковий баль“ оп. Верді; ФРАНКФУРТ 20.00 21.00 „Козі фан туте“ оп. Моцарта.

Радіокутик.

ВПЛИВИ РАДІЯ НА ЛЮДЕЙ.

Як ділає радіо на умову незалежність слухачів? Коли слухач користає з усіх радієвих звичний без вибору та коли не вміє обійтися без радія хочаб одного дня тоді радіо ділає на такого слухача рішучо. Радіо зменшує живі сили його інтелігенції та його волі. Такий слухач поволеки стає подібний до альгоголіка, який все відчуває охоту алькоголю.

Недавно відбулися цікаві наради Конгресу Французького Союзу Студентів Католиків у Тулюзі. На цьому конгресі розглядали між ін. прояв особистої людської свободи у відношенні до кіна, преси та радія. Стверджено що кіно ділає на умовий рівень мас радше відємно, зовсім його стандаризуючи та притуплює вроджений критичний хист, повторюючи все однакові любовні історії, що відграваються на тлі багатих сальонів або темних міських закутків. Знову під впливом преси пересічний читач стає „людиною своєї газети“. Таким чином кіно та преса звільнюють людей від праці думання. Французькі студенти, стаючи на боці загроженої самостійности та свободи думання, сформулували анкету у справі впливу радія на психіку слухачів. Питання в цій анкеті торкаються з одного боку індивідуальних радієвих новиків радіослухачів, другого — до відношення слухачів до живого слова у радіо та друкованого в газетах.

БІРЖА.

Львів 31. березня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·97 89·50, Доляри американські 5.20·50, 527·00 Доляри канад. 5.27·50—5.25·00. Фльорени гол. 294·84—293·10, Франки фр. 16·16 — 15·86, Франки швайцарські 122·10—121·30, Фунти англ. 26·45—26·29, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч. 15·80—14·50 Кор. дан. 118·10—117·25 Кор. норв. 132·83—131·85, Корони шв. 136·29—135·30, Ліри італ. 22·60—21·80, Марки фінлянд. 11·69 —11·25, Марки нім. 102·00 — 98·00 Шилінги австр. 89·00—84·00, Тель Авів 26·20 —25·95, Марки нім. срібні 110·00 — 106·00

Акції.

Банк Польський 111·00 Цукор. 35·00 Вугіль 30·50. 28·50. Ліпльоп 65·25. Можеів 13·50, Островець 53·50, Стараховичі 38·25, 36·75, Габербуш 44·00

Папери

4 і пів проц. внутр. 65·50, 65·50, 3 інв. 1 ем. 81·25 серія 90·50, 3 поз. інв. 2 ем. 80·75, серія 89·00, 5. конверс. 71·15 прем. дол. 40·75, 4 консол. 66·00

Тенденція сильніша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“

Львів, 31 березня 1938 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	3·45 зол.
1 кг. масла бочков. вид. з опак.	3·50 зол.
молоко	18—19 сот.
(яйця копа)	3·00 зол.

Тенденція на масло й молоко вдержана на яйця звишкова.

Приписові почтові друки і книжки до вжитку часописів

якими кожне видавництво послугуєся можна купити в Адміністрації „Діла“ Львів, Ринок 10. Для провінції висилаємо за післяплатою.

Цінник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe 1 пр. 6 сот.

Gazetowa książka nadawcza оправлена (200 карток) зол. 1.60

Książka rozsyłkowa
на 480 урядів зол. 2.—
на 960 урядів зол. 5.—

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.